

Grad Buje - Città di Buie

STRATEŠKI RAZVOJNI PLAN

GRADA BUJE-BUIE ZA RAZDOBLJE

2022. - 2029. GODINE

Zagreb, prosinac 2022.

Projekt:

STRATEŠKI RAZVOJNI PLAN GRADA BUJE-BUIE ZA RAZDOBLJE 2022.-2029. GODINE

Naručitelj:

GRAD BUJE-BUIE

Izvršitelj:

BDC d.o.o.

Grašćica 36 (ured Kruge 48)

10 000 Zagreb

Odgovorna osoba za realizaciju:

1. Ivan Lončar mag. geogr.

voditelj pripreme i provedbe projekata iz EU fondova i projekata za regionalni razvoj, prostorno i strateško planiranje

Popis kratica i oznaka:

DPU – Detaljni plan uređenja

DVD – Dobrovoljno vatrogasno društvo

DZS – Državni zavod za statistiku

EU – Europska unija

G.P. – Granični prijelaz

HAKOM – Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti

HAMAG-BICRO – Hrvatska agencija za malo gospodarstvo i investicije

HBOR – Hrvatska banka za obnovu i razvoj

HZJZ – Hrvatski zavod za javno zdravstvo

HZZ – Hrvatski zavod za zapošljavanje

JLS – Jedinica lokalne samouprave

KUD – Kulturno umjetničko društvo

LAG – Lokalna akcijska grupa

LC – Lokalna cesta

MSP – Malo i srednje poduzetništvo

NN – Narodne novine

NUTS – Nomenclature des unites territoriales statistiques (Nomenklatura prostornih jedinicaza statistiku)

OCD – Organizacije civilnog društva

OPG – Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo

PPUO – Prostorni plan uređenja Grada Buje

PUR – Program ukupnog razvoja

TK – Telekomunikacijske

SRR – Strategija regionalnog razvoja

TZ – Turistička zajednica

ŽC – Županijska cesta

UVODNA RIJEČ GRADONAČELNIKA

Poštovani stanovnici Grada Buje-Buie,

pred vama je Strategija razvoja Grada Buje-Buie za razdoblje 2022.-2029. godine kao temeljni dokument gospodarskog i društvenog razvoja naše zajednice. Strategija određuje daljnji smjer razvoja i način postizanja zacrtanih ciljeva. Utvrđuje postojeće stanje, odnosno prednosti, nedostatke i potencijale Grada. Također, strategijom se određuju aktivnosti kojima nastojimo riješiti probleme i iskoristiti razvojne potencijale našeg prostora. Osim spomenutog, razvojna strategija je ključno sredstvo u upravljanju lokalnim i regionalnim razvojem te je preduvjet za korištenje sredstava iz EU fondova za financiranje razvojnih projekata.

Svako naselje na području Grada jedinstveno je na svoj način te ima vlastitu povijest i tradiciju i potrebe. Ipak, svima su zajedničke poteškoće i nužnosti s kojima se svakodnevno susrećemo. Stoga je izrada razvojne strategije strukturirana tako da se obuhvate potrebe svih stanovnika Grada Buje-Buie. Postupak izrade započeo je dijalogom o svim važnim temama s predstavnicima javnog, poslovnog i civilnog sektora. Nakon utvrđivanja trenutnog stanja uslijedilo je izlaganje i sakupljanje ideja za razvoj Grada. Postupak je dovršen definiranjem strateških ciljeva, prioriteta te mjera na temelju prikupljenih informacija.

Konačni cilj koji je, siguran sam, zajednički svima nama, vizija je Grada Buje-Buie 2029. godine. Grad Buje-Buie vidim kao održivo, aktivno i razvojno orijentirano mjesto zasnovano na odgovornom upravljanju resursima kroz suradnju i uključivost i prije svega ugodno mjesto za život. Time se stvara poželjna sredina za obiteljski život te rad u kojoj je pokretačka snaga gospodarstva ljudski potencijal zajednice, prirodna i kulturna baština kraja te ekološki prihvatljiva tehnologija u proizvodnji. U želji za stvaranjem ovakvih životnih uvjeta, bitno je naglasiti da se strategijom razvoja promiču jednake mogućnosti za sve te se uvažavaju različitosti i posebnosti pojedinaca. Postavljena vizija Grada Buje-Buie je ambiciozna i izazovna, ali istovremeno realna te, uz zajednički rad svih mještana - dostižna.

Strategija koju vam predstavljamo rezultat je zajedničkog rada i suradnje između više organizacija i pojedinaca. Stoga, ovim im se putem zahvaljujem na njihovom doprinisu u procesu izrade ovog dokumenta te pozivam sve stanovnike na aktivno sudjelovanje u ostvarivanju strateških ciljeva kroz praktične i konkretne aktivnosti, na dobrobit svih u Gradu Buje-Buie.

Gradonačelnik,
Fabrizio Vižintin

Buje-Buie, prosinac 2022.

UVODNO O RAZVOJNOJ STRATEGIJI

Dokument: Strateški razvojni plan Grada Buje-Buie za razdoblje 2022.-2029. godine (dalje: Strategija) temeljnije strateški dokument koji analizira stanje područja te definira ključne faktore dalnjeg gospodarskog i društvenog razvoja Grada. Usklađen je sa strateškim dokumentima Grada Buje-Buie (*Prostorni plan uređenja Grada buje, Izmjena i dopuna prostornog plana uređenja Grada Buje*), Istarske županije (*Plan razvoja Istarske županije za razdoblje 2022. - 2027. i Županijske razvojne strategije do 2020.*) te LAG-om Sjeverna Istra.

Izradu Strategije razvoja je vodila tvrtka BDC d.o.o. iz Zagreba, a ona je uključivala široko sagledavanje potencijala , problema i potreba Grada Buje-Buie, učestalu i konstantnu komunikaciju sa ljudima iz Grada Buje-Buie i članovima Upravnih odjela, te gradonačelnikom Fabriziom Vižintinom i pročelnicom Jelenom Perossem. Sama ideja i odluka za izradu je započela sastankom u kolovozu 2022. godine na kojem su utvrđene smjernice za nastavak rada. Daljnja dinamika izrade Strategije tekla je kroz dvije radionice 6.10.2022. i 07.10.2022. koja je uključivala razmatranje o svim bitnim faktorima ovog prostora. Radionici su prisustvovali stanovnici Grada Buja i djelatnici upravnih odjela. Doneseni su određeni zaključci i smjernice za izradu Strategije. Nakon sveobuhvatne analize, kroz daljnju SWOT analizu određeni su najvažniji pravci razvoja i određene su mjere kroz bazu projekata i akcijski plan.

Strategija razvoja se sastoji od četiri metodološka dijela:

Analitičkog dijela koji obuhvaća šest poglavlja:

1. *Opis područja, 2. Stanovništvo, 3. Gospodarstvo, 4. Komunalna infrastruktura, 5. Društvene djelatnosti i infrastruktura i 6. Kulturna i prirodna baština;*

Metodologija izrade poglavljje 7. u kojem se detaljno razlaže metodologija, organizacija te vremenski plan izrade Strategije

Definiranja razvojnih ciljeva, prioriteta i mjera koji obuhvaća četiri poglavlja, a to su: 8. *Misija i vizija, 9. SWOT analiza, 10. Razvojni ciljevi, prioriteti i mjere i 11. Usklađenost strategije s nadležnim strategijama; Identifikacija projekata od strateškog značaja i definiranje njihovog financijskog potencijala s naglaskom na potencijal EU financiranih projekata* koji obuhvaća poglavljje 12. *Financijski plan;*

Definiranje "Akcijskog plana" provedbe strategije koji obuhvaća poglavља 12. *Akcijski plan provedbe Strategije* te 13. *Procjena sposobnosti provedbe Strategije.*

Sadržaj:

1. Opis područja	7
1.1. Geoprometni položaj	7
1.2. Povijesni razvoj Grada Buje.....	10
1.3. Klimatska, geološka, pedološka i hidrografska obilježja	11
2. Stanovništvo.....	13
2.1. Demografska kretanja i pokazatelji.....	13
2.2. Prirodno kretanje stanovništva.....	15
2.3. Prostorno kretanje stanovništva.....	16
2.4. Biološka struktura stanovništva	17
2.5. Obrazovna struktura stanovništva.....	18
2.6. Sastav stanovništva prema vjeri, narodnosti i jeziku.....	19
3. Gospodarstvo	21
3.1. Poduzetništvo i obrtništvo	21
3.3. Tržište rada	24
3.4. Poljoprivreda.....	26
3.5. Šumarstvo.....	29
3.6. Turizam.....	29
4. Komunalna infrastruktura	32
4.1. Prometna infrastruktura	32
4.2. Telekomunikacijska infrastruktura.....	35
4.3. Elektroopskrba.....	36
4.4. Vodoopskrba, odvodnja otpadnih i oborinskih voda i vodotoci	36
4.5. Gospodarenje otpadom	39
5. Društvene djelatnosti i infrastruktura.....	41
5.1. Odgoj i obrazovanje.....	41
5.2. Zdravstvo.....	44
5.3. Socijalna skrb	45
5.4. Civilno društvo	45
6. Kulturna i prirodna baština.....	47
6.1. Kulturna baština	47
6.2. Prirodna baština	50
7. Metodologija izrade.....	51
7.1. Opis metodološkog pristupa izradi strategije	51
7.2. Organizacija izrade strategije	52
7.3. Vremenski plan izrade Strategije i komunikacija s javnošću.....	53
8. Misija i vizija.....	55

8.1. Misija.....	55
8.2. Vizija	55
9. SWOT analiza	56
10. Razvojni ciljevi i mjere.....	58
11. Usklađenost Strategije s nadređenim strateškim dokumentima.....	70
11.1. Usklađenost sa Planom razvoja Istarske županije 2022. do 2027.	72
11.2. Usklađenost sa nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine.....	73
11.3. Prostorni plan uređenja Grada Buje-Buie i izmjene i dopune prostornog plana uređenja Grada Buje-Buie 2021. godine	74
12. Financijski plan	75
12.1. Proračun Grada Buje-Buie.....	75
12.2. Proračun Istarske županije	75
12.3.Državni proračun	75
12.4. EU fondovi	76
12.5.Ostali izvori	78
11. Akcijski plan provedbe	80
13. Procjena sposobnosti provedbe Strategije	89
14.Popis slika i karata.....	90
15.Popis tablica.....	91
Popis korištenih izvora.....	92

1. Opis područja

Opis područja sadrži osnovne geoprometne, povijesne, klimatske i geomorfološke značajke Grada Buje-Buie.

1.1. Geoprometni položaj

Istarska županija je smještena na sjeveroistočnom dijelu Jadranskog mora. Maritim karakter i rubni položaj pripisuje se okruženošću morem s 3 strane te izdvojenošću reljefnom barijerom Ćićarije i Učke. Zbog nepovoljnog geografskog položaja unutar Hrvatske i blizine Južne i Srednje Europe, smatra se spojnim područjem. Sam prostor nalazi se na dodiru triju glavnih civilizacijskih krugova (romanski, germanski i slavenski) što je rezultiralo specifičnim kulturnim pejzažom i složenim etničkim sastavom stanovništva. Spomenuti geografski položaj pozitivno se odrazio na suvremene turističke tokove, međutim negativno je utjecao na integracijske procese. Županija je nedovoljno gravitacijski uključena u riječku makroregiju, dok je sjever i zapad županije zbog povijesnih razloga gravitacijski orijentiran prema Trstu. Potonje se pripisuje rubnom položaju regionalnog centra Pule te nedovoljnoj razvijenosti županijskog središta Pazina. Uz navedene, županiju još čine gradovi Umag, Novigrad, Poreč i Rovinj na zapadnoj obali, Buje u sjeverozapadnom zaleđu, Buzet u unutrašnjosti, dok se Labin i Raša nalaze na jugoistočnom zaleđu poluotoka. U administrativni sastav županije ulazi i 31 općina.

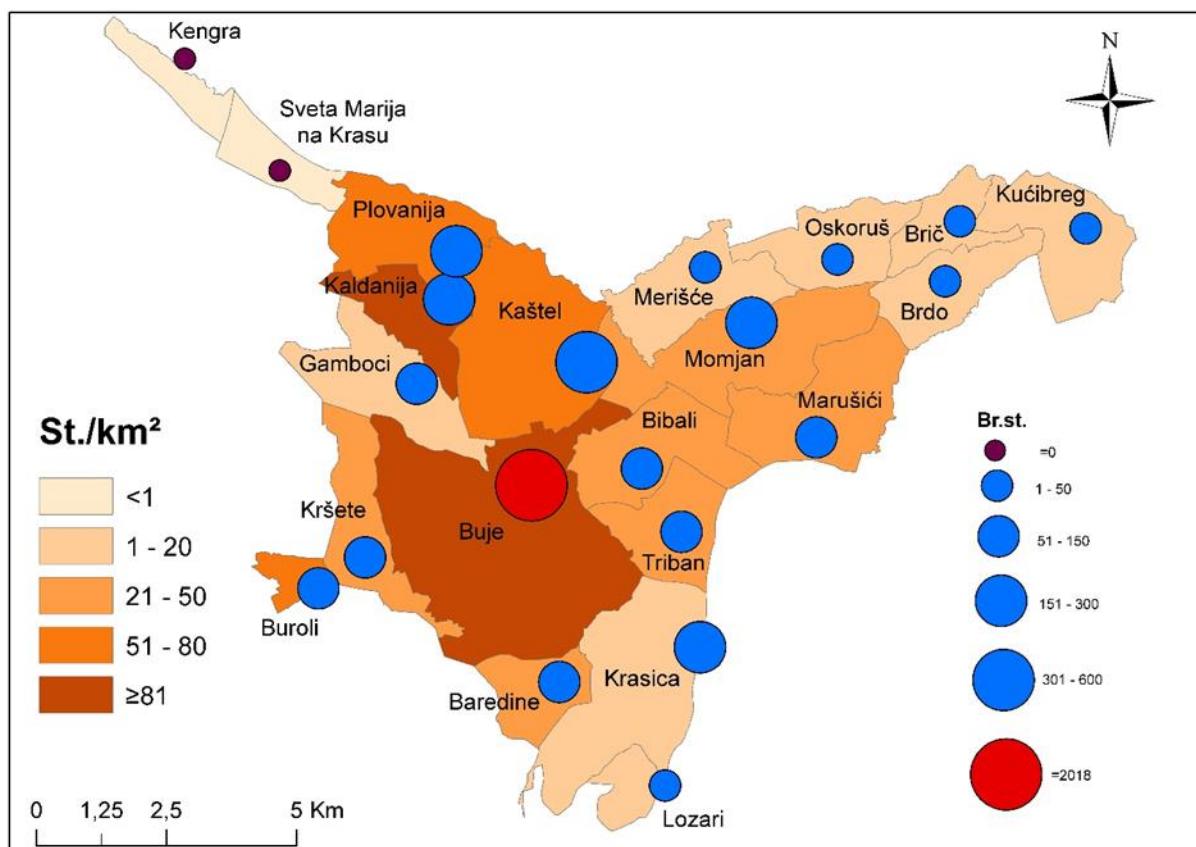
Grad Buje nalazi se na sjeverozapadu Istarske županije (Karta 1.). Graniči s 3 jedinice lokalne samouprave (u dalnjem tekstu JLS): zapadno s Gradom Umagom, južno s Općinom Brtoniglom, jugoistočno s Općinom Grožnjan dok je na sjeveru omeđena Republikom Slovenijom. Iako su granice većinski kopnene, manji je dio sjeverozapadne granice, u dnu Piranskog zaljeva, pomorski. Prema NUTS kategoriji Grad Buje pripada NUTS 2 regiji Jadranska Hrvatska, dok prema podacima MRRFEU-a iz 2019. godine, indeks razvijenosti od 105.55 Grad Buje-Buie svrstava u 7. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

Karta 1. Geografski položaj Grada Buje unutar Istarske županije
Izvor: Izrada autora prema podacima iz vlastite arhive

Grad Buje prostire se na površini od 103,28 km², od kojih 99,21 km² čini kopno (3,67% županije). Administrativno, sastoji se od 21 naselja: Baredine, Bibali, Brdo, Brič, Buje, Buroli, Gamboci, Kaldanija, Kanegra, Kaštel, Krasica, Kršete, Kućibreg, Lozari, Marušići, Merišće, Momjan, Oskoruš, Plovanija i Sveta Marija na Krasu (Slika 2.). Grad Buje, prema podacima DZS-a za 2021.godinu, broji 4.451 stanovnika. U ovom slučaju, podatke od DZS-a smo obrađivali i nadopunili podacima od MUP-a. Radi provođenja popisa za vrijeme Covid 19 pandemije, niz komplikacija doveo je do netočnog popisivanja od strane službenika DZS-a koji se ogleda u pogrešnom broju stanovnika Grada. Uz komunikaciju s gradskim vlastima donesena je odluka korištenja podataka MUP-a koji zornije i realnije prikazuju stvarni broj

stanovnika Grada. Prema navedenim podacima, broj stanovnika 2022. godine iznosi 5401(ne uzevši u obzir broj stranaca na privremenom boravku), dakle razlika u usporedbi s podacima DZS-a je 950 stanovnika što nije zanemarivo obzirom da je to u relativnim pokazateljima čak 21,34%. Važno je napomenuti da će se u dalnjem radu koristiti podaci DZS-a zbog detaljnosti podataka, odnosno njihovoj dostupnosti na lokalnoj razini. Najveće naselje prema broju stanovnika je Buje (2108 st.), slijede Kaštel (597 st.) i Kaldanija (263 st.). U Kanegri i Svetoj Mariji na Krasu nije zabilježen nijedan stanovnik što dovodi do zaključka da područja nisu naseljena.

Slika 1. Gustoća naseljenosti i broj stanovnika naselja u sastavu Grada Buje

Izvor: Izrada autora prema podacima iz vlastite arhive

Izuvez navedenog, najmanji broj stanovnika bilježe Brdo (13 st.) i Brič (8 st.). Prevladavaju naselja veličine između 50 i 250 stanovnika, dok dvanaest naselja bilježi manje od 100 stanovnika. Težište naseljenosti gravitira prema zapadu. Gustoća naseljenosti na području Grada iznosi 43,1 st/km² te je uvelike niža od gustoće naseljenosti na području županije (69.6 st/km), koja se uklapa u državni prosjek od 68.7 st/km². Korištenjem podataka MUP-a, relevantnija gustoća naseljenosti iznosi 52,3 st/km². Najgušće naseljena naselja su: Buje (128 st/km²), Kaldanija (84 st/km²) i Buroli (77 st./km²), dok je najrjeđe naseljen Kućibreg

(3 st/km²). Prosječna veličina naselja prema broju stanovnika iznosi 212 stanovnika po naselju. Taj podatak treba uzeti s dozom opreza upravo zbog ekstremnih vrijednosti. Iako županija ima nešto nepovoljniji položaj unutar državnih granica, Grad Buje od velikog je prometnog značaja za spomenuti prostor. Naime, on je u neposrednoj blizini državne granice te se na njenom području nalaze dva značajna međudržavna granična prijelaza: Kaštel i Plovanija. Autocesta „Istarski Ipsilon“ od posebnog je značenja jer osigurava prometnu povezanost naselja Grada sa svim dijelovima Istarske županije te se kao takva ističe kao ključna infrastruktura za razvoj turizma i gospodarstva Istre. Jedan od magistralnih pravaca Istre, Trst-Koper-Buje-Pula također uvelike utječe na razvoj. Iako Grad Buje-Buie na svom području nema željezničkog prometa, za područje su značajne željeznička stanica Koper u susjednoj Republici Sloveniji, udaljen 30-tak kilometara, kao i 60-tak kilometara udaljen Trst u Italiji. Promet morem mogao bi se nazvati pomorskim prometom samo uvjetno, obzirom da se odnosi isključivo na ribarsko-rekreativna plovila građana. Za sada su najrelevantnije pomorske veze one iz luke Umag, kao luke županijskog značaja.

1.2. Povijesni razvoj Grada Buje

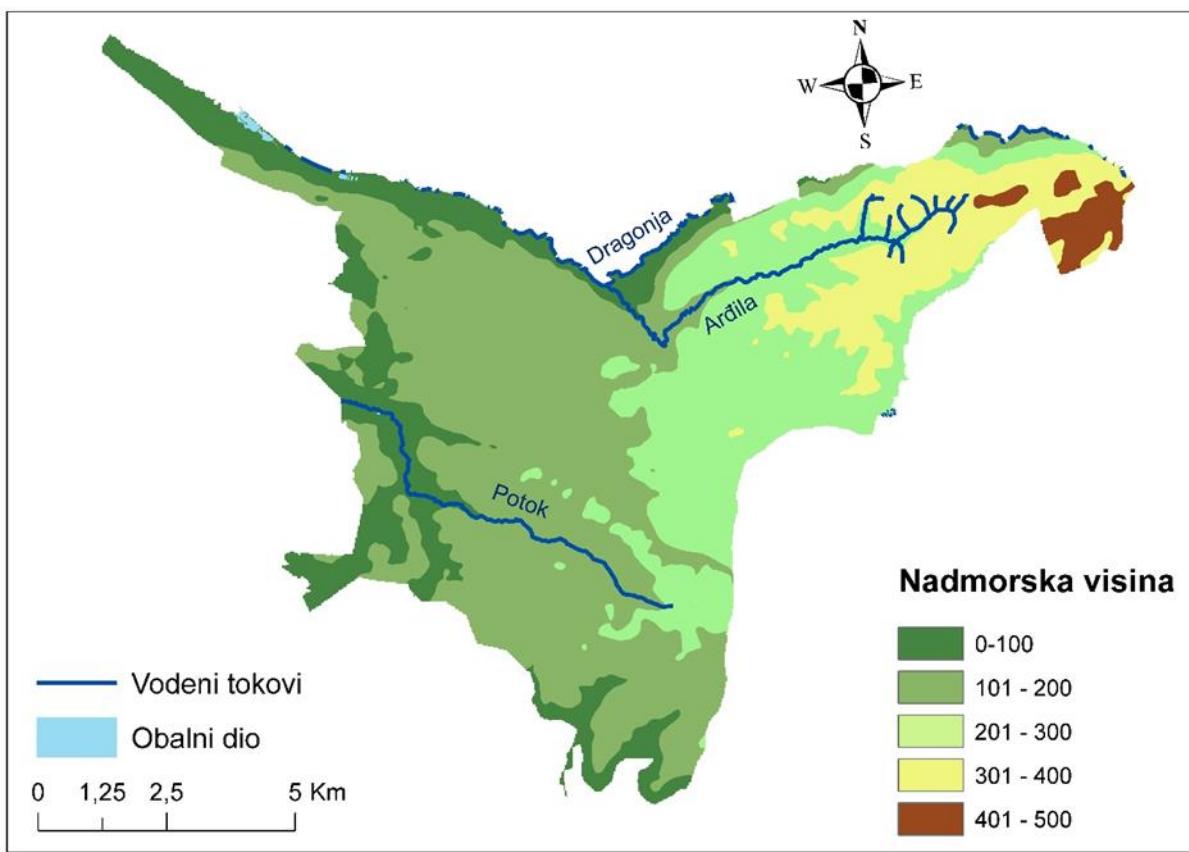
Dokumenti iz 6. stoljeća iz kojeg datiraju obrambene utvrde u samom naselju i okolici ukazuju na raniji razvoj prostora, međutim ne pod imenom Buje. Buje se prvi puta u povijesti spominju 981. godine u poveljama dodjeljivanja posjeda. U tom razdoblju Buje prelaze iz feudalnog u komunalno uređenje. Prvi zapis koji potvrđuje potonje je iz 1212. godine u kojem akvilejski patrijarh Volfgero uređuje granicu između Pirana, Buja i Kaštela te se imenuje Općina Buje, njeni predstavnici i upravitelj kraljevskih posjeda. Pečat datira iz 1306. godine te je opisan u spisu javnog bilježnika. Nadolazeće razdoblje obilježeno je mletačkim osvajanjima, stoga Buje potpisuju predaju 1412. godine. Do kraja 15. stoljeća došlo je do značajnog infrastrukturnog razvoja i demografskog rasta Grada usred razvoja kao trgovinskog središta i posrednika između trgovinskih razmjena obale i širokog zaleđa. Pod austro-ugarskom vlašću grad Buje 1854. godine postaje sjedište sudske kotare. Dolazi do izgradnje prometne infrastrukture, od koje je najznačajnija uskotračna pruga Trst-Buje-Poreč iz 1902. godine koja je revitalizirala proizvodnju vina i ulja. Rapalskim ugovorom 1920. godine Istra postaje dijelom Italije. Dolazi do stagnacije napretka Grada Buja i rasta netrpeljivosti prema slavenskim narodima. Poslijeratno razdoblje obilježeno je

demografskim egzodusom radi uspostavljanja jugoslavenske civilne uprave. Iako je više od polovice stanovništva napustilo svoje domove, jugoslavenska je uprava uvelike investirala u industrijsku reformu što je rezultiralo nicanjem tvornica lake industrije poput prerade drva, obrade metala i elektronike. Obnavlja se cestovna mreža te se proširuje vodovodna mreža. Unutar granica suverene Republike Hrvatske, Grad Buje, na administrativnoj razini, proglašen je 1993. godine.

1.3. Klimatska, geološka, pedološka i hidrografska obilježja

Prema Köppenovoj klasifikaciji klime cjelina Istre ima umjereno toplu klimu. Obalno područje Istarske županije karakterizira sredozemna klima, dok se primicanjem prema unutrašnjosti ona mijenja u kontinentalnu. Prosječna siječanska temperatura za najniži obalni dio, do nadmorske visine od 150 metara, iznosi 4°C , a srpanjska se kreće između 22°C i 24°C . S porastom nadmorske visine prema unutrašnjosti Istre, prosječne siječanske temperature snižavaju se do 2°C . Na području najviših dijelova poluotoka, krajnjem sjeveroistoku, one padaju ispod 2°C . Unutrašnjost obilježava srednja srpanjska temperatura od 18°C do 22°C . Zanimljivo je da su ljetne temperature u istočnom djelu Istre veće od onih na zapadu radi manjeg učinka hlađenja Kvarnerskog zaljeva u usporedbi s otvorenim morem. Prostorni je raspored oborina u Istri pod utjecajem reljefa. Brdoviti krajevi na sjeveroistoku su, uz Učku (2 000 mm oborina), najkišovitiji s više od 1500 mm godišnjih padalina.

Najmanje oborina bilježe zapadna obala i jug s nešto više od 800 mm godišnjih oborina. Snijeg je u Istri rijetka pojava dok postoji izrazita opasnost od suše i šumskih požara. Grad Buje odlikuje reljefna raznolikost. Na sjeverozapadu prevladava nizinski dio priobalja dok su brežuljkasti i brdske dijelovi povučeni prema unutrašnjosti. Duljina obale koja se proteže u granicama Grada iznosi 2.5 km te je strma i nepristupačna, a nalazi se na sjeverozapadu Grada. Geološki gledano, u unutrašnjosti prevladavaju sedimenti fliša, pješčenjaka i laporanog kamenja. Zbog trošenja navedenih sedimenata, dio reljefa devastiran je usred pojave klizišta i erozijskih procesa te bujičnih oblikovanja krajolika. Zapadni i krajnji istočni dio Buja nalazi se na vapnenačkoj podlozi te je karakterizira zemlja crvenica. Prostorom Buja prevladavaju šumske površine. U unutrašnjosti se zbog povoljne konfiguracije terena tradicionalno užgaja vinova loza, masline i druge mediteranske kulture.

Slika 2: Konfiguracija terena i vodene površine na području Grada Buje

Izvor: Izrada autora prema podacima iz vlastite arhive

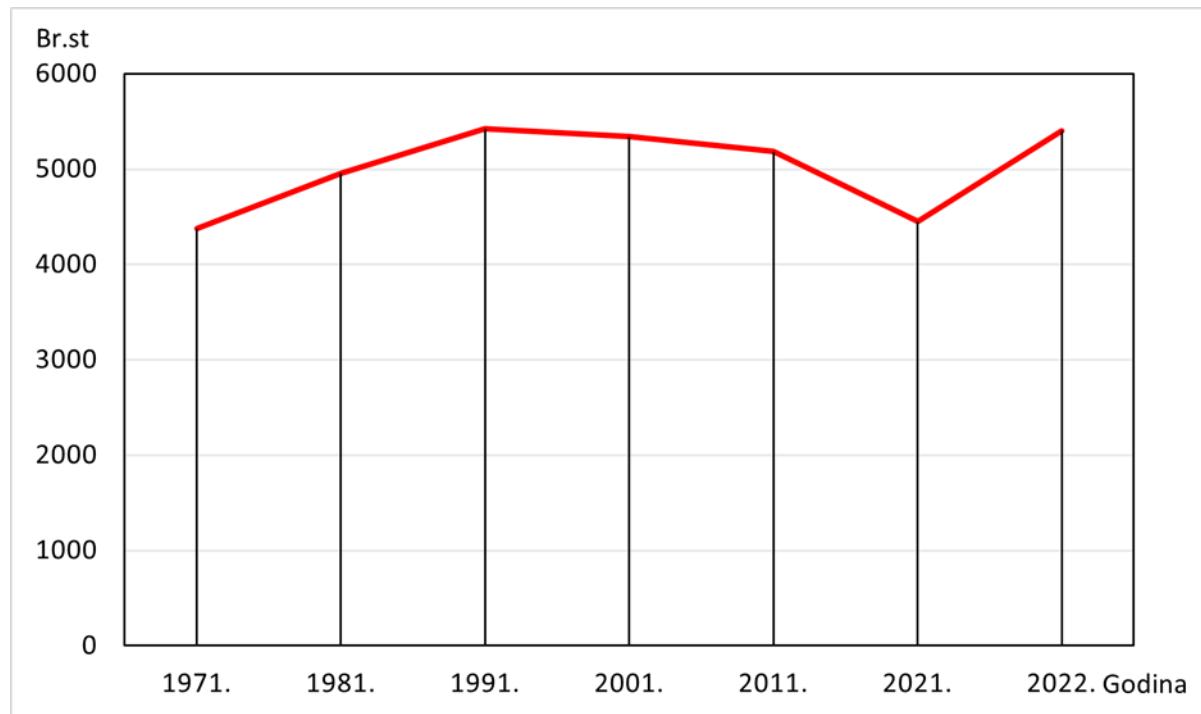
2. Stanovništvo

Najznačajnije karakteristike sociodemografske strukture očituju se u broju i gustoći stanovnika, demografskim kretanjima, obrazovnoj strukturi, udjelu poljoprivrednog stanovništva i obilježjima tržišta rada.

2.1. Demografska kretanja i pokazatelji

Međupopisna promjena broja stanovnika temelj je utvrđivanja demografskih trendova promatranog područja. Usporedbom prirodnog i popisnog kretanja stanovništva u međupopisnom razdoblju definiran je smjer njegovog prostornog kretanja – je li neki prostor pretežno imigracijskog ili emigracijskog karaktera. Rast broja stanovnika nekog područja produkt je pozitivnog prirodnog kretanja i imigracija, dok je pad stanovnika uvjetovan negativnim prirodnim kretanjem i negativnom migracijskom bilancem. Ukupno kretanje stanovništva rezultanta je zajedničkog djelovanja prirodnoga prirasta (odnosa nataliteta i mortaliteta) i migracijske bilance (odnosa imigracije i emigracije). Broj stanovnika i gustoća naseljenosti pobliže su opisani i analizirani na slici 2., stoga će u ovom poglavlju naglasak biti na međupopisnim promjenama spomenutih kriterija. Slika 4. prikazuje trend kretanja stanovnika u pedesetogodišnjem razdoblju. Povjesno gledano, od prvog popisa stanovništva 1857. godine, Grad Buje demografski rast bilježi sve do kraja Prvog svjetskog rata, odnosno popisa 1921. godine (8 989 stanovnika). Zatim kreće demografsko pražnjenje prostora. Do popisa 1948. područje je naseljavalo 8.013 stanovnika, da bi se popisom 5 godina kasnije utvrdio pad od 2.250 stanovnika. Razlog je već spomenuto uspostavljanje slavenske civilne uprave. Minimum naseljenosti dostignut je 1971. godine u kojoj Buje bilježe 4.376 stanovnika. Od navedene godine dolazi do jačanja komunalne infrastrukture, ulaganja u industriju, obnove cesta i vodovoda što je rezultiralo porastom broja stanovnika sve do Domovinskog rata 1991. godine. U iduća 3 popisa stanovništva uočava se kontinuiran pad te je popisom 2021. godine utvrđeno da na području Grada obitava 4.451 stanovnik. Ukoliko indeks međupopisne promjene poprima vrijednosti ispod 100%, zapaža se pad broja stanovnika, potonji za Buje iznosi 85,9. Potrebno je spomenuti da su i ostali demografski pokazatelji negativni što bi moglo dovesti do novog minimuma naseljenosti prostora i to već u sljedećem popisu stanovništva. Gustoća naseljenosti je ispod županijskog i državnog prosjeka te ona iznosi 43,1 st/km². Najnaseljenije je naselje Buje radi svog prostornog i funkcionalnog položaja unutar JLS. Dok su dva naselja: Sveta Marija na Krasu i Kanegra već nekoliko desetaka godina nenaseljena. Najnovijim i relevantnijim podacima na datum

1.5.2022. godine utvrđen je broj stanovnika od 5401. Iako su ostali demografski trendovi zabrinjavajući, barem privremeno je prekinut negativan trend smanjenja stanovništva koji se zadržao posljednjih nekoliko godina.

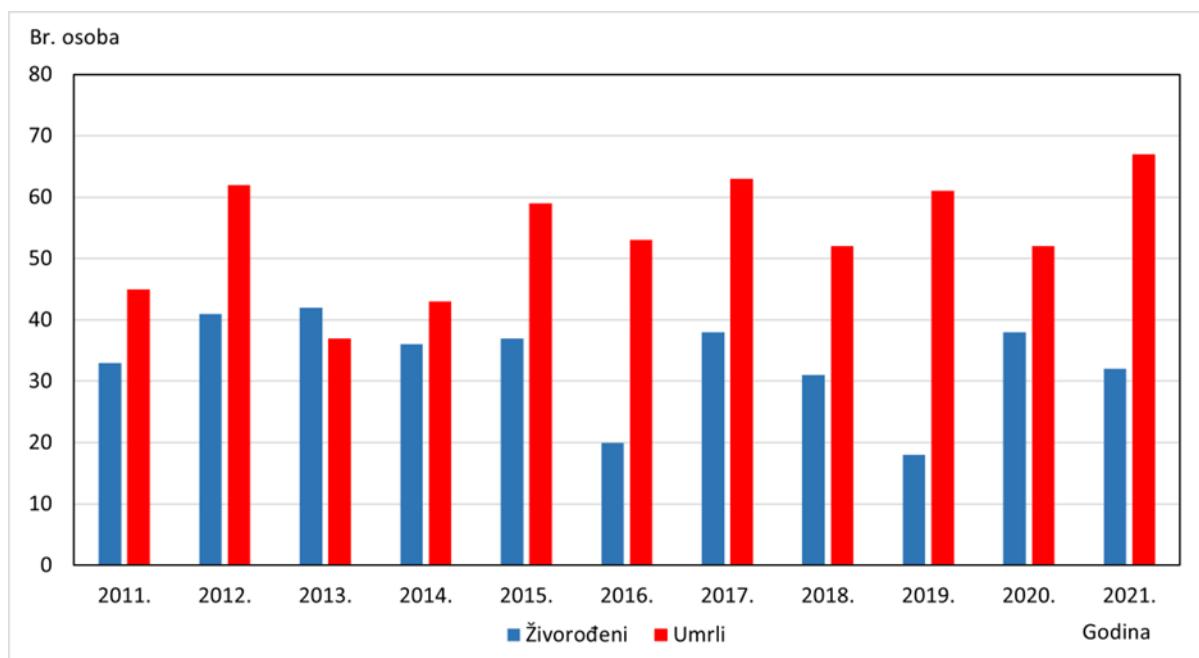

Slika 3. Broj stanovnika Grada Buja u razdoblju od 2011. do 2022. godine

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima iz DZS-a i MUP-a ispostava Buje

2.2. Prirodno kretanje stanovništva

Omjer živorođenih i umrlih jedan je od primarnih demografskih pokazatelja prostora. On uvelike diktira opće kretanje stanovništva određenog prostora. Stoga je u ovom potpoglavlju napravljen osvrt na prirodno kretanje stanovnika. Pogledom na sliku 5. utvrđujemo da broj umrlih, izuzev 2013., svake godine nadmašuje broj živorođenih. Pogledom na dobno-spolnu strukturu stanovništva može se naslutiti kako će takav omjer biti zadržan i u budućnosti uz moguć rast broja umrlih usred velike starosti stanovništva promatranog kraja. Maksimum umrli zabilježen je 2021. godine (67 umrlih). Radi ograničenih mogućnosti kretanja stanovništva i primoranosti ostanka u kući, 2020. i 2021. godine očekivan je i ostvaren veći broj živorođenih u odnosu na prijašnje godine. Maksimum živorođenih bilježi se 2013. godine, no brojka od 38 živorođenih 2020. godine je iznimka s obzirom na to da je već sljedeće godine zabilježen ispodprosječan broj živorođenih (32 živorođenih, prosjek posljednjih 11 godina je 33) za područje Grada Buje. Već spomenuta iznimna starost stanovništva objašnjava nesrazmjer u broju rođenih i umrlih. Rađa se sve manje djece, a sve više stanovništva umire. Stoga treba spomenuti i podatak da je ukupna bilanca prirodnog kretanja stanovništva za Grad Buje negativna te ona iznosi -228. Posljednje popisne godine broj živorođenih bio je za 35 manji od broja umrlih. A zapanjujuć je podatak iz 2019. godine u kojoj je zabilježeno čak 43 umrlih više nego živorođenih.. Prirodni pad tipičan je gotovo za sve krajeve Republike Hrvatske, s toga ne iznenađuje podatak da je 2021. godine evidentirano 26.204 više umrlih nego li živorođenih.

Slika 4. Prirodno kretanje stanovništva Grada Buja u razdoblju od 2011. do 2021. godine

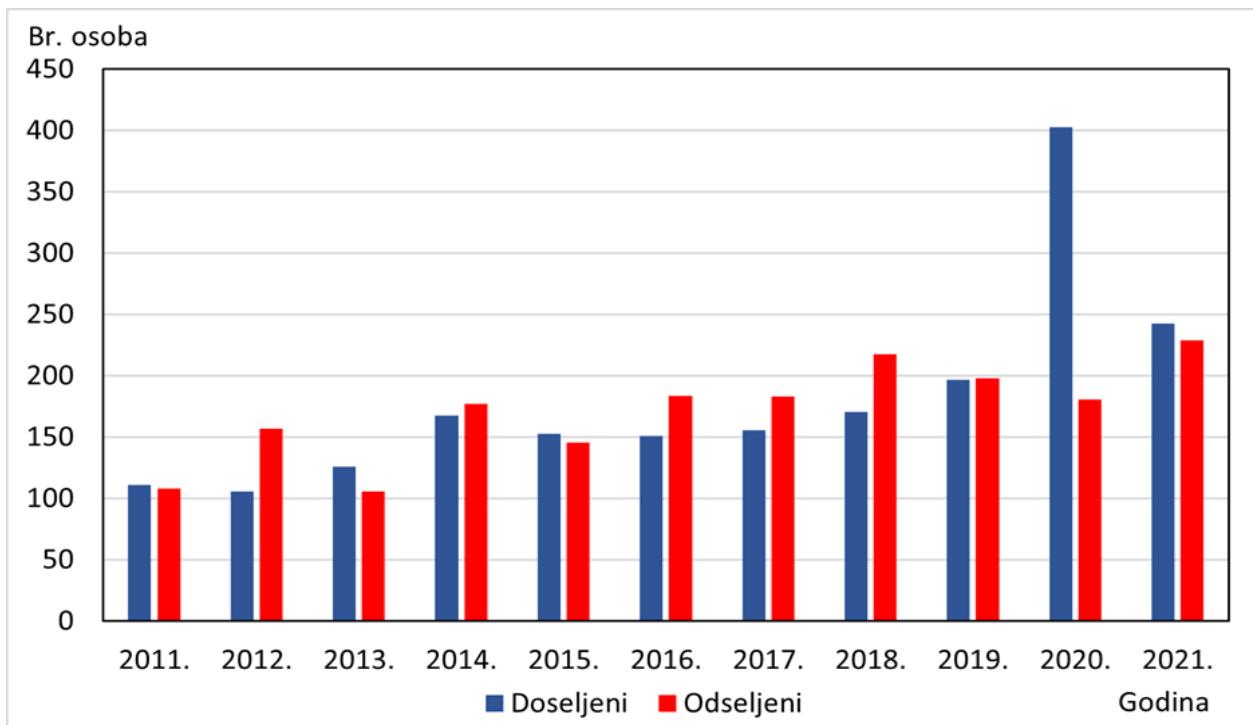
Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima iz DZS-a

Sve manje stope nataliteta posljedica su mnogih faktora od kojih prednjači iseljavanje mladog reproduktivnog stanovništva, duboka starost stanovništva te polarizirani razvoj grada i sela. Upravo su sela prestala biti središta reprodukcije. Pozitivna ukupna bilanca prirodnog kretanja stanovništva zabilježena je 2013. godine, ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju u nadi za boljim životom u pogledu ekonomskog rasta, poticajnih demografskih mjera, rastu životnog standarda i pronatalitetne politike.

2.3. Prostorno kretanje stanovništva

Migracije podrazumijevaju stalnu promjenu mjesta boravka, odnosno stanovanja, bez obzira radi li se o stalnoj ili privremenoj promjeni. Osnovna podjela je na unutarnje i vanjske migracije. Opće kretanje stanovništva uvelike je uvjetovano migracijama, međutim prirodni prirast više pridonosi depopulaciji. U promatranom desetogodišnjem razdoblju migracijski je saldo postao negativan 2012. godine. Nakon blagog pada iseljenika 2013. godine i ulaska Republike Hrvatske u Europsku Uniju olakšan je odlazak u inozemstvo radi obrazovanja ili zaposlenja pa se broj iseljenika 2014. u odnosu na 2013. godinu povećao za 71 osobu. Kulminacija emigranata zabilježena je 2018. godine te je brojila 218 osoba. Treba se osvrnuti na 2020. godinu u kojoj je zabilježeno 403 imigranata, od kojih je 291 doseljeno iz inozemstva.

Posljednje popisne godine zabilježeno je 14 više imigranata. Ukupno gledano, neto migracija (razlika doseljenih i odseljenih danog područja u određenom razdoblju) za promatrano razdoblje je pozitivna te je zabilježeno 98 više imigranata nego emigranata. Od 1.544 dnevnih migranata, 1.295 ih čine zaposlenici od kojih 264 radi u inozemstvu. Učenici čine svega 224 dnevnih migracija, dok su studenti zastupljeni s 25. Tjedno migrira 151 osoba, 85 radi zaposlenja, 10 učenika i 56 studenata.

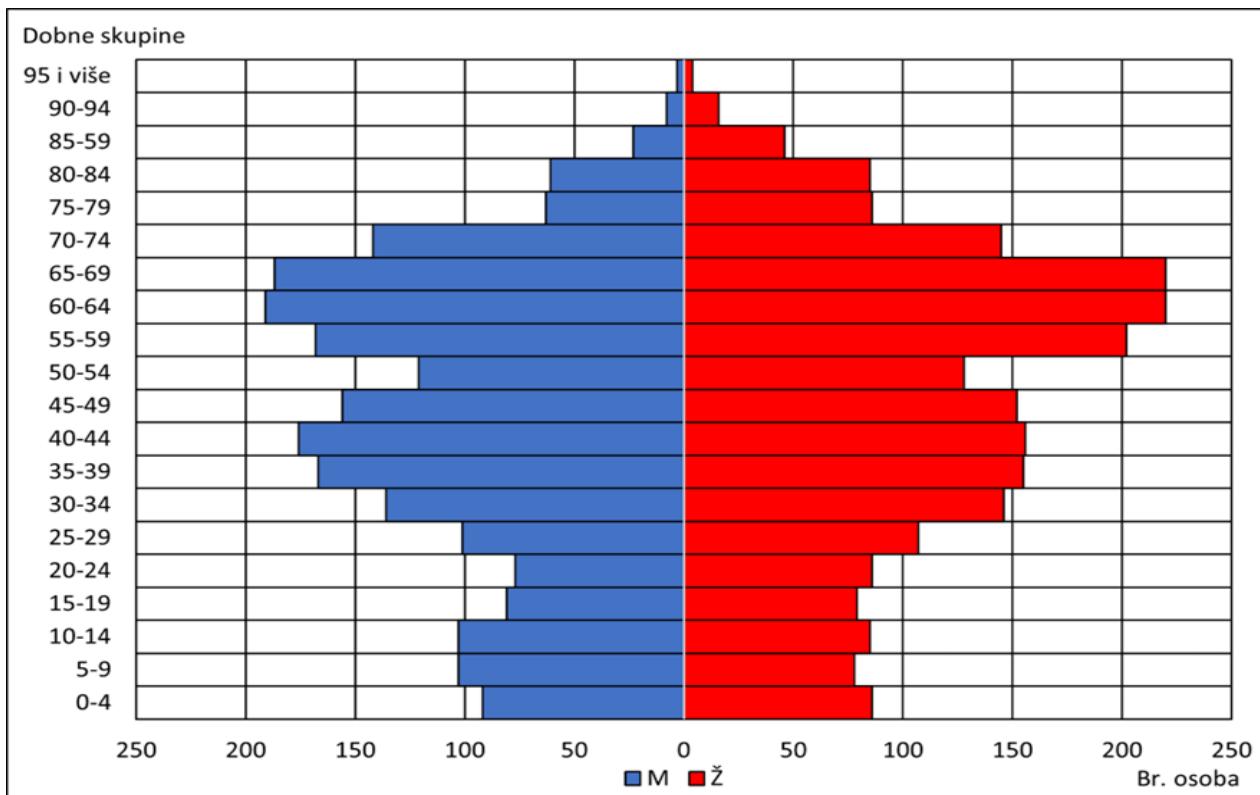

Slika 5. Ukupno doseljeno i odseljeno stanovništvo Grada Buja u razdoblju od 2011. do 2021. godine

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima iz DZS-a

2.4. Biološka struktura stanovništva

Biološka struktura stanovništva zorno prikazuje prošli, sadašnji i budući razvoj populacije promatranog područja. Ona je ujedno i najrelevantniji pokazatelj demografske reprodukcije i ekonomske aktivnosti stanovništva. Analizom slike 5. uočava se uska osnovica, velika širina u dobnim skupinama od 60 do 74 godina što ukazuje na velik nesrazmjer mladog i starog stanovništva. Prema popisu iz 2021. godine, postotak mladih osoba (do 20 godina) u ukupnoj populaciji Buja iznosi 15,2%, dok je udio starog stanovništva (više od 60 godina) iznosi 33,78%. Najveći broj populacije nalazi se u dobroj skupini od 60 do 64 godine. Za područje vrijedi opće pravilo da se rađa veći broj muške nego ženske djece. Taj podatak se ogleda u dobnim skupinama do 18 godina gdje ima više muške (379 osoba) negoli ženske populacije (329 osobe). Za Grad vrijedi da životni vijek žena traje duže od životnog vijeka muškaraca što je vidljivo na dobro-spolnoj piramidi u posljednjih nekoliko razreda. Prema popisu iz 2021. godine na području Buja obitava više žena. Taj odnos brojčano izražen prikazuje da od ukupne populacije žene čine 51.3%, a muškarci 48.7%. Sličan odnos prisutan je i na području cijele Republike Hrvatske pa ovdje nema većih odstupanja.

Slika 6. Dobno-spolna piramide Grada Buja

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima iz DZS-a (popis 2021.)

Indeks starosti jedan je od demografskih pokazatelja koji se tumači kao omjer starog i mladog stanovništva koji se množi sa 100. Svako područje čiji indeks starosti premašuje vrijednosti od 40, zahvaćeno je procesom depopulacije. Njegova vrijednost na razini Grada Buja iznosi 212,16 što znači da na svakih 100 mladih dolazi 212 starih osoba. Potonji podatak ukazuje na negativne demografske procese koji su zahvatili Grad Buje.

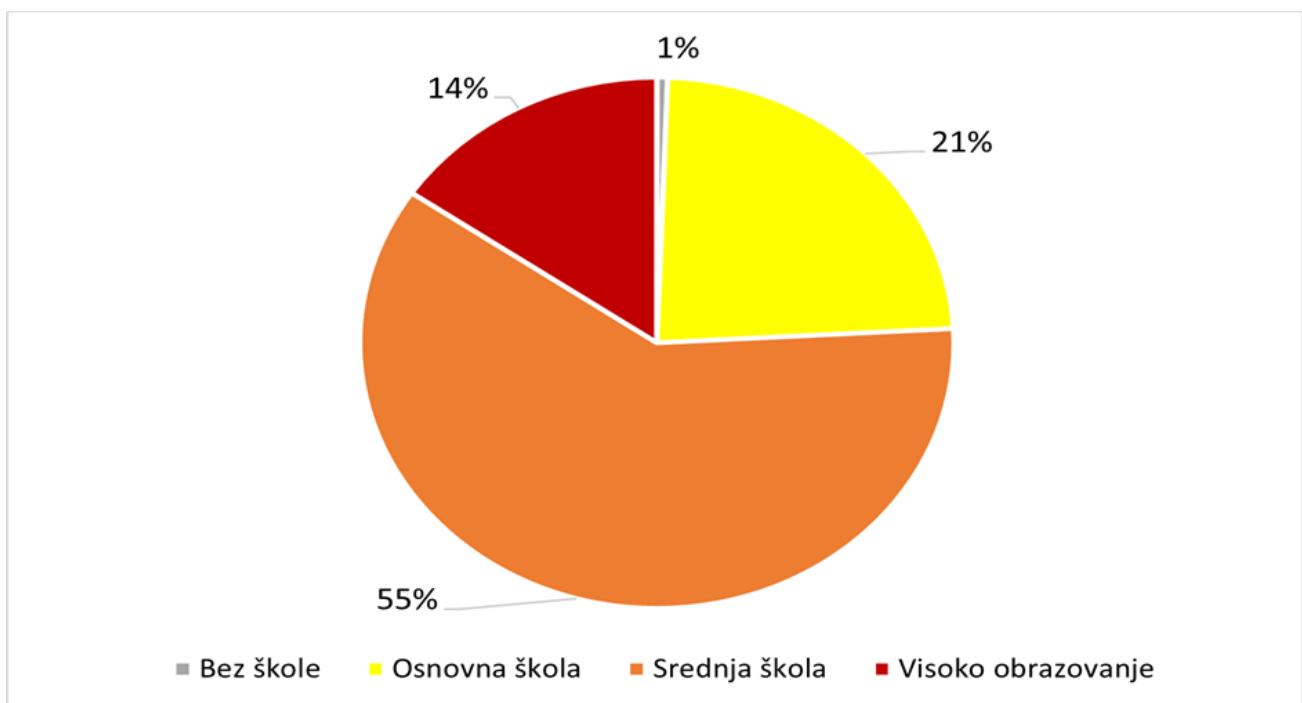
2.5. Obrazovna struktura stanovništva

U obrazovnoj strukturi stanovništva Grada Buja najveći je udio onih sa završenom srednjom stručnom spremom (2.486 stanovnika). Gimnazijski je smjer najmanje zastupljen sa 194 polaznika dok prednjače škole u trajanju od 1 do 3 godine sa 1.359 polaznika. Od ukupnog broja obrazovanog stanovništva (4.541), visoko obrazovanje ima 636 osoba. Doktorat ima 7 osoba, završeni stručni studij 13, a najviše je osoba sa završenim sveučilišnim studijem (616). Jedan od pokazatelja obrazovanja stanovništva je informatička pismenost. Nešto više od polovice kućanstava posjeduje računalo (1.069), dok njih 978 koristi internet. Na individualnoj razini, 2.737 osoba koristi internet, dok je tek 1.831 osoba upoznata s tabličnim izračunima.

Grad	Spol	Ukupno	Bez škole	1-3 razreda osnovne škole	4-7 razreda osnovne škole	Osnovna škola	Srednja škola	Visoko obrazovanje
Buje	sv.	4541	24	49	373	970	2486	636
	m	2209	4	21	119	390	1373	300
	ž	2332	20	28	254	580	1113	336

Tablica 1. Obrazovna struktura stanovništva Grada Buja

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima DZS-a (popis 2011.)

Slika 7. Stanovništvo po završenoj naobrazbi za Grad Buje

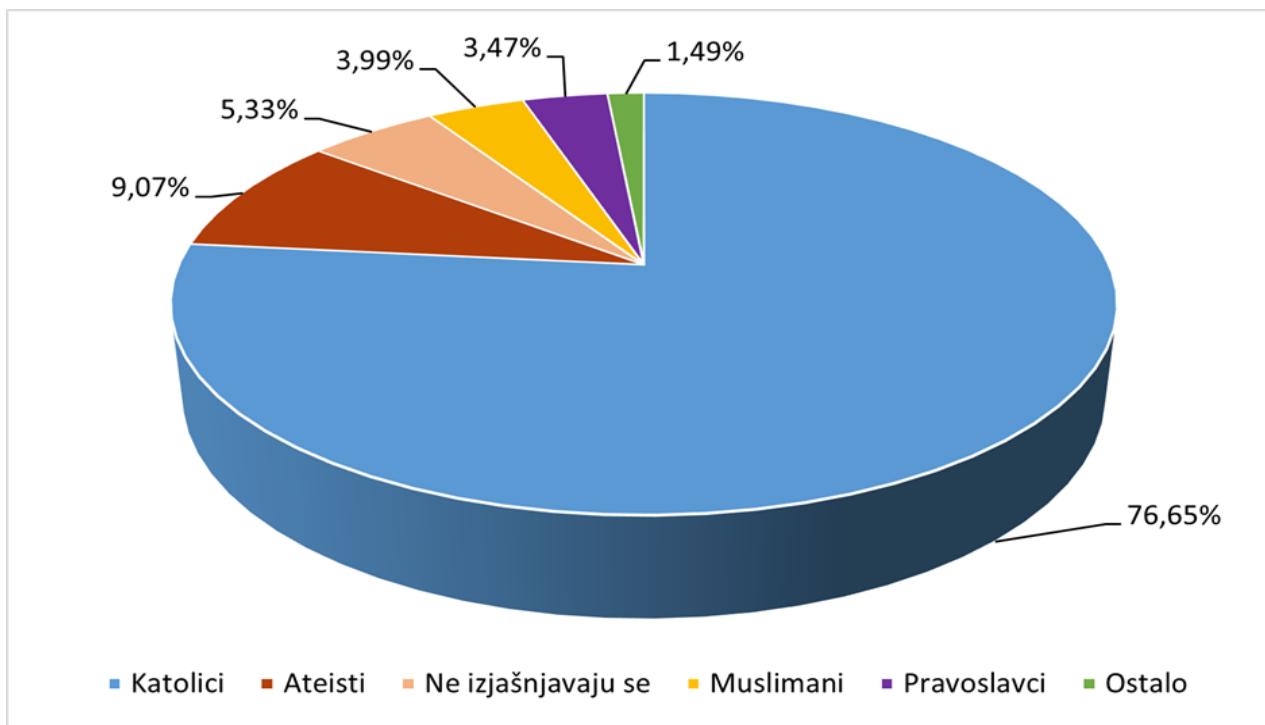
Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima DZS-a (popis 2011.)

2.6. Sastav stanovništva prema vjeri, narodnosti i jeziku

Prema vjerskom opredjeljenju najveći dio stanovništva, njih čak 3.972 izjasnilo se kao katolici. Slijede ateisti kao druga najzastupljenija skupina, zatim muslimani i pravoslavci. Broj osoba koje se nisu htjele izjasniti popeo se do 276 osoba. U postocima se omjer među zastupljenostima različitih vjerskih skupina može vidjeti na slici broj 9.

Prema narodnosti su najzastupljeniji Hrvati sa 48.7% (2 525 osoba), a od nacionalnih manjina Talijani sa 24.3% (1261 osobe), Srbi 3.49% (181 osoba), Slovenci 3.28% (170 osoba) i Bošnjaci 2.61% (135 osoba). Zanimljivo je kako po pitanju identiteta 10.38 % (538 osoba) svoj poistovjećuju s regionalnom pripadnošću. Čak 176 osoba nije se izjasnilo ¹⁹

ovom pitanju. Postotak osoba kojima je hrvatski materinji jezik iznosi 58.4% (3026 osoba), slijedi talijanski sa 33.25% (1723 osobe) te slovenski 3.8% (196 osobe).

Slika 8. Vjerski sastav stanovništva Grada Buja

Izvor: Izradio autor prema dostupnim podacima DZS-a (popis 2011.)

3. Gospodarstvo

Kroz analizu gospodarskih sektora, poduzetničkih zona i gospodarskih aktivnosti utvrđeno je trenutno stanje, potrebe i potencijali gospodarstva. Pri tome su analizirane osnovne odrednice navedenih gospodarskih segmenata kao temelj dalnjih razvojnih prioriteta Grada Buje.

3.1. Poduzetništvo i obrtništvo

Prema podacima HGK za 2021. godinu na području Grada Buje-Buie situirano je 405 poduzeća koja zapošljavaju 1.108 osoba. Mikro poduzeća su najzastupljenija s 373 tvrtki, zatim slijede mala s 28 i srednja s 4 tvrtke. Nije zabilježeno nijedno veliko poduzeće. Od najvećeg značaja su mikro i mala poduzeća zato što zapošljavaju 80% ukupno zaposlenih u poduzećima te uprihođuju svotu od 799.792.426 milijuna kuna što čini 66% od ukupnog prihoda tvrtki na području Grada. Gledajući ukupnu dobit prije oporezivanja, u svakoj kategoriji ostvarena je dobit; mikro poduzeća (26.653.308 mil.kn), mala poduzeća (46.187.268 mil. kn), srednja poduzeća (25.425.155 mil.kn). Najveći dio tvrtki iz mikro poduzeća pripada kategoriji "Trgovina na veliko i malo; Popravak motornih vozila i motocikala", njih 99. Iz malih i srednjih poduzeća najbrojnija su ona u kategoriji "Prerađivačka industrija", 9 malih i 2 srednja poduzeća. Prema broju zaposlenih prednjači prerađivačka industrija. Daljnji statistički podaci o navedenoj tematici nalaze se u tablici broj 2.

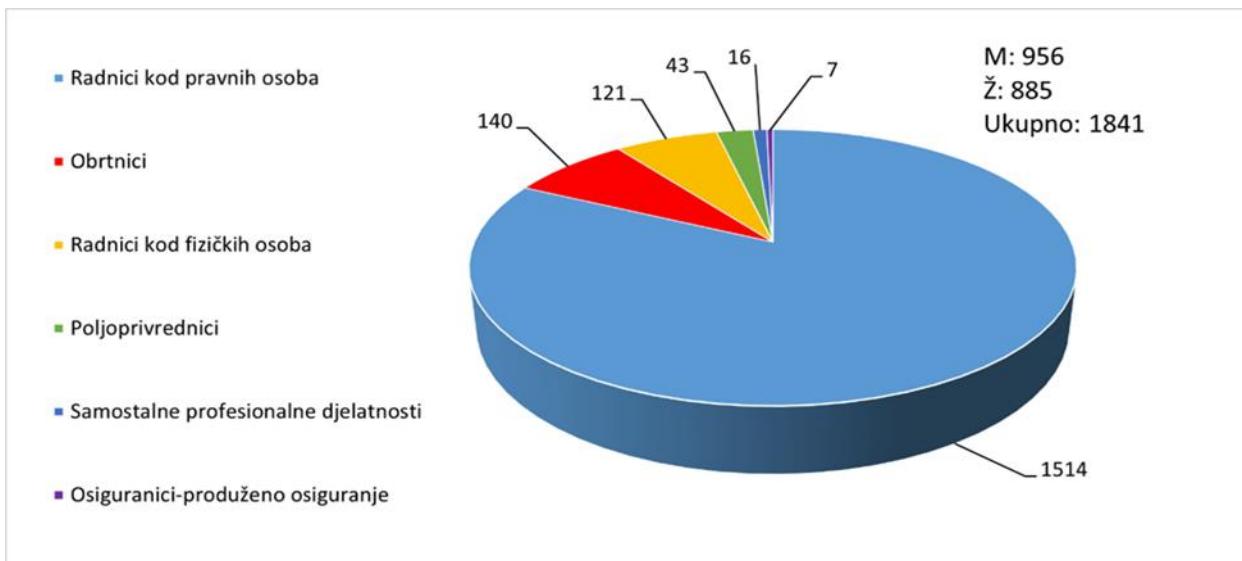
Prema Hrvatskoj obrtničkoj komori obrt je "samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti na tržištu, koje se mogu obavljati kao proizvodnja, promet ili usluge. Obrt obavljuju u pravilu fizičke osobe, a samo iznimno i pravne osobe koje provode naukovanje za vezane obrte. Samostalnost u obavljanju obrta označava samostalno donošenje odluka u okvirima dozvoljenim zakonom i drugim propisima i neovisnost u poslovanju o odlukama drugih gospodarskih subjekata. Trajnost je vezana za namjeru obrtnika da se djelatnošću u obrtu bavi kontinuirano, a ne samo za jedan poslovni pothvat te na svojstvo trajnosti nemaju utjecaja ni sezonsko obavljanje djelatnosti niti privremene obustave poslovanja." Podaci MGOR-a ukazuju na to da je na području Grada Buja smješteno je 434 obrta. Aktivno ih je 154, odjavljeno 274, privremeno su radom obustavljena 2 obrta te ih je 4 preseljeno.

Djelatnost		Mikro poduzeća	Mala poduzeća	Srednja poduzeća	Zaposleni	Dobit ili gubitak prije oporezivanja
Šifra	Naziv					
A	Poljoprivreda, šumarstvo i gospodarstvo	7	1	0	19	5.648.694
B	Rudarstvo i vađenje	1	0	0	0	-413.708
C	Prerađivačka industrija	37	9	2	374	42.334.532
D	energijom, plinom, parom, klimatizacija	2	0	0	0	-3.993
F	Gradjevinarstvo	65	5	1	186	1.359.306
G	Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i	99	8	1	211	25.925.401
H	Prijevoz i skladištenje	7	0	0	13	-64.878
I	Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	28	2	0	102	10.343.074
J	Informacije i komunikacije	3	0	0	0	99.276
K	Financijske djelatnosti i djelatnost osiguranja	1	0	0	1	219.202
L	Poslovanje nekretninama	47	1	0	21	7.119.811
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	42	0	0	46	3.989.430
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	20	0	0	23	144.249
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	2	0	0	9	131.588
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	2	2	0	83	1.364.828
S	Ostale uslužne djelatnosti	10	0	0	20	68.919
Ukupno		373	28	4	1108	98.265.731

Tablica 2. Kategorizacija poduzeća na području Grada Buja

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima HGK-a

Prema podacima HZMO-a na datum 31.1.2022. godine na području Grada Buja zaposleno je 1841 osoba u sljedećim kategorijama: radnici kod pravnih osoba, radnici kod fizičkih osoba, obrtnici, poljoprivrednici, samostalne profesionalne djelatnosti i osiguranici-produženo osiguranje. Čak 82% zaposlenih nalazi se u kategoriji "Zaposlenici kod pravnih osoba", dok je 7 osoba zabilježeno u kategoriji "Osiguranici- produženo osiguranje". U kategorijama samostalne profesionalne djelatnosti i osigurani zaposleni kod međunarodnih organizacija i u inozemstvu nije zaposlena ni jedna osoba. Zaposleno je 956 muškaraca i 885 žena.

Slika 9. Zaposlene osobe u Gradu Buje prema vrsti zaposlenja

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima HZMO-a (stanje 31.1.2022.)

3.2. Poduzetničke zone

Grad Buje ima jednu od osnovnih značajki koje pogoduju razvoju industrije i gospodarstva, povoljan geoprometni položaj. Radi toga je došlo do razvoja trgovine, raznih gospodarskih grana u kojima prednjači laka industrija: obrada metala, strojarstvo, kemijska industrija, elektronika, električna energija i informatika. Stoga ne iznenađuje znatan broj poduzetničkih zona čiji pregled se nalazi u tablici niže.

Naziv zone	Namjena	Površina (ha)	Kapacitet planiranih radnih mesta	Broj poduzetnika
Plovanija	Proizvodna-pretežito industrijska I1	3,59	20	1
Stanica	Mješovita gospodarska namjena-poslovna i proizvodna K i I1	66,9	2100	22
Mazurija	Opća poslovna K	7,4	225	0
Plovanija -Istok	Opća poslovna K	1,69	55	0
Triban	Opća poslovna K	1,74	55	1
Valenari - Buje	Opća poslovna K	8,05	245	7
Kaldanija	Poslovna-pretežito trgovачka K2	7,25	225	1
Plovanija	Poslovna-pretežito trgovачka K2	0,65	20	2
Reciklažno dvorište Buje	Poslovno-komunalno servisna K3	1,47	25	0
Ukupno		98,74	2970	34

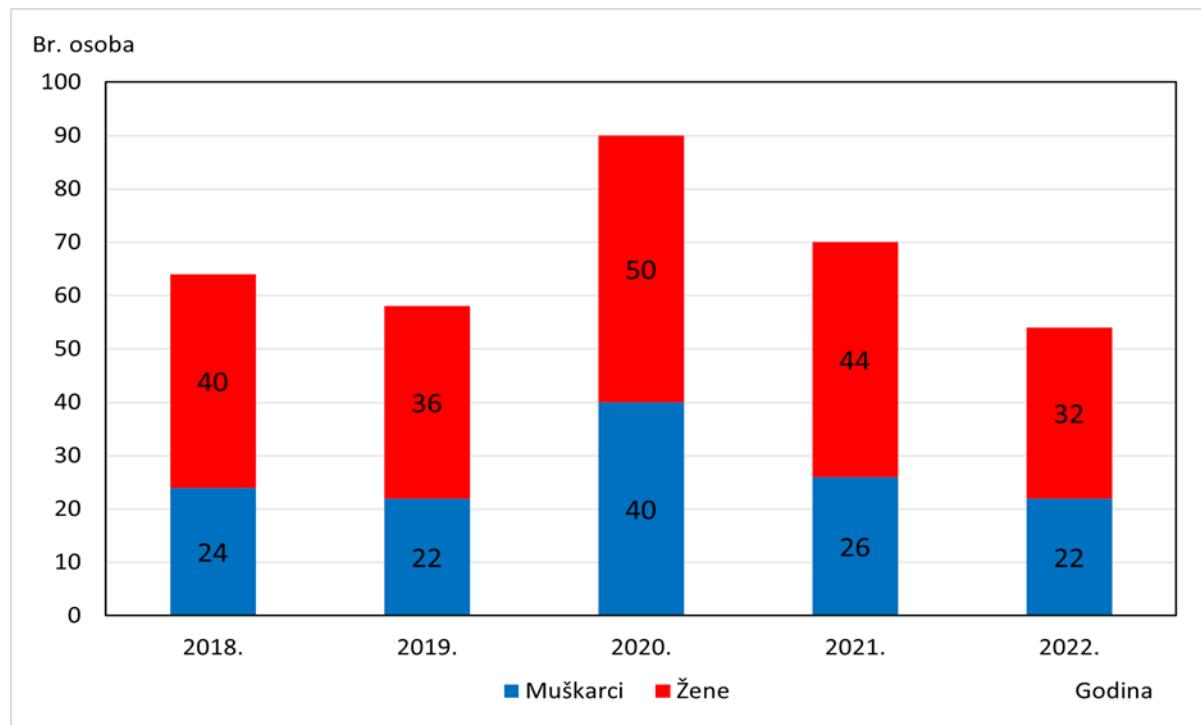
Tablica 3. Pregled poduzetničkih zona gospodarske namjene

Izvor: Izrada autora prema podacima sa službenih stranica Grada Buja

Svrha osnivanja gospodarske zone je osiguranje dugoročnih uvjeta za razvoj obrtništva, mikro, malog i srednjeg poduzetništva, dugoročno smanjivanje nezaposlenosti, te otvaranje novih radnih mjesta, poticanje suradnje u realizaciji konkretnih razvojnih projekata između poduzetnika i obrtnika unutar zone te stimuliranje rasta i razvoja poduzetnika i obrtnika, posebice u pogledu razvijanja novih proizvoda i primjene novih tehnologija. Prostorno planskom dokumentacijom određuju se karakteristike vezane za urbanističko planiranje, komunalnu i energetsku infrastrukturu, promet i druge djelatnosti na način da se primarno vodi briga o što kvalitetnijim i efikasnijem okruženju koje je podređeno razvoju poduzetničke infrastrukture.

3.3. Tržište rada

Gledajući prvih 6 mjeseci 2022. godine, zabilježen je pad broja nezaposlenih Republike Hrvatske u svakom mjesecu u odnosu na promatrano razdoblje prošle godine.

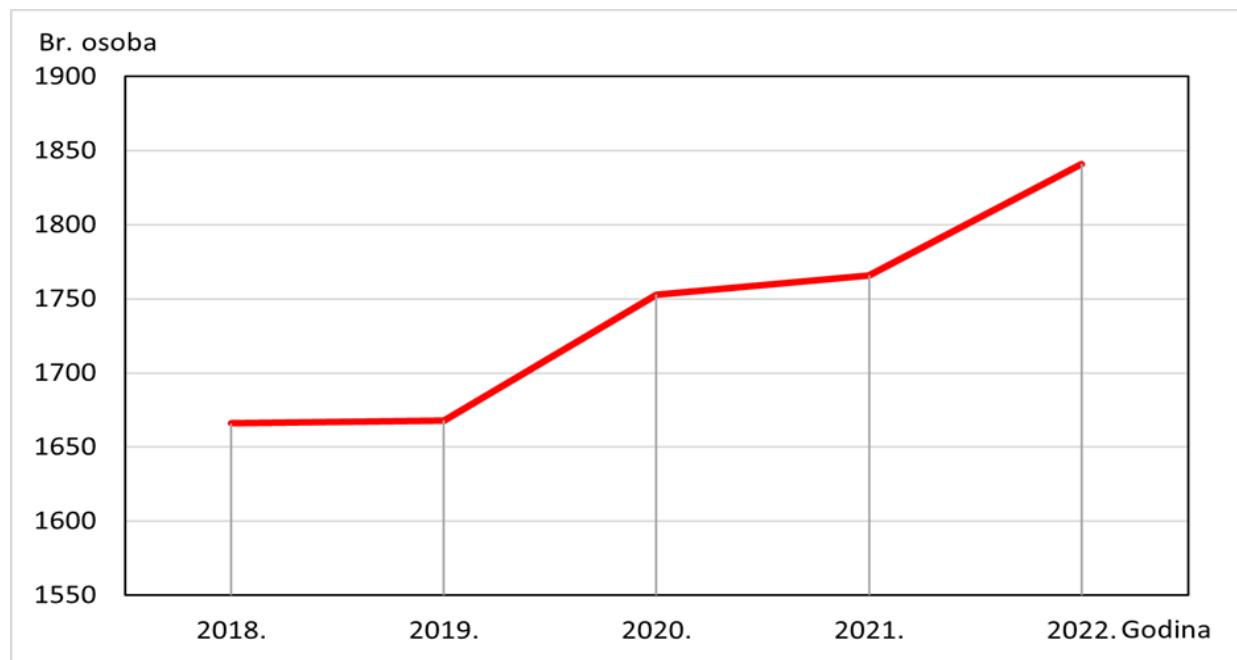
Slika 10. Podaci o broju nezaposlenih na području Grada Buje 2018.-2022.

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima HZZ-a

Kretanje broja nezaposlenih ima izrazito sezonski karakter, koji se prepisuje razvijenosti turizma Republike Hrvatske, prema tome, najveći broj nezaposlenih bilježi se u zimskim, dok se najniži broj nezaposlenih bilježi u ljetnim mjesecima. Kulminacija nezaposlenih zabilježena je u siječnju 2021. godine (9.7%) te od tog datuma stabilno opada da bi u lipnju 2022. godine ona iznosila 6.1%. Posljednjih nekoliko godina Grad Buje stabilno snižava stopu nezaposlenosti, čime je u posljednjih godinama postigao rezultat u skladu sa europskim standardima. Međutim, trenutna situacija je u velikoj mjeri utjecala negativno na sve sektore gospodarstva, što će se također odraziti na i dalje očekivani rast broja nezaposlenih u budućnosti.

nezaposlenosti. Ovaj pozitivan trend prekinula je epidemija COVID-19 virusa 2020. godine u kojoj je razina nezaposlenosti porasla ne samo na razini Grada, već i države. Mnogo osoba ostalo je bez vlastitih izvora prihoda u vidu zaposlenja. Taj podatak ogleda se u činjenici da je 2020. godine zabilježen maksimum nezaposlenosti od 90 osoba na promatranom području. Nakon te godine ponovno je uspostavljen trend pada nezaposlenosti, shodno tome 2022. godine Grad bilježi najmanji broj nezaposlenih u svojoj novijoj povijesti od 54 osobe. Glavni problemi neravnopravnih rodnih pozicija, radnih i obiteljskih funkcija još uvijek nisu zadovoljavajuće riješeni što rezultira većom stopom nezaposlenosti ženske populacije. Najveći udio u nezaposlenosti imaju osobe nezaposlene do 3 mjeseca, a zatim slijede osobe nezaposlene u trajanju 3-6 mjeseci odnosno 1-2 godine.

Godišnji broj osiguranika raste što dovodi do zaključka da radni kontingenat ostaje i nalazi radna mjesta unutar Grada. Pozitivna radna klima u budućnosti uvelike može utjecati na sveobuhvatnu revitalizaciju prostora.

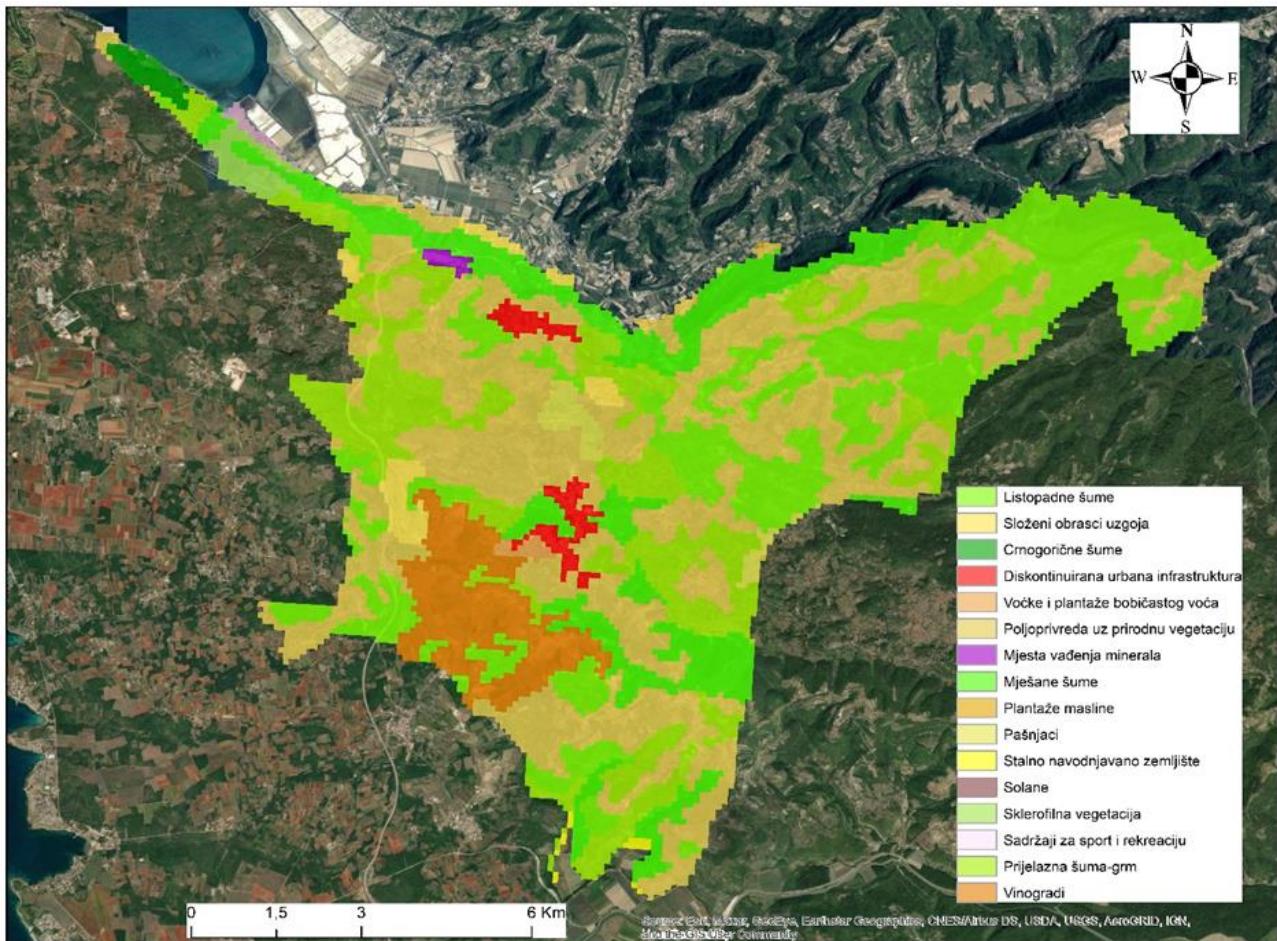
Slika 11. Broj osiguranih osoba u Grada Buja (2018.-2022.)

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima HZMO-a

3.4. Poljoprivreda

Poljoprivreda ovog kraja ne ogleda se u tradicionalnim poljoprivrednim zanatima poput ratarstva i stočarstva, već je ona zaživjela u maslinarstvu i vinogradarstvu. Te grane poljoprivrede najčešće su sekundarni izvori prihoda te svojevrsni hobi. Radi konfiguracije terena (vidi sliku 3.), pogodne klime i geoloških značajka prostora ne iznenađuje dominantan status vinogradarstva i maslinarstva. U naseljima Oskoruš i Kršete zastupljen je uzgoj krupne stoke dok je stoka sitnog zuba zastupljena u količini da ona zadovoljava individualne potrebe stanovništva. Razvijena je i marikultura pretežito u Kanegri.

Prema podacima COPERNICUS-a površina Grada nešto je manja od stvarne međutim razlika je zanemarive te ona iznosi svega 100 hektara. Vinogradi su rasprostranjeni preko 640 hektara, na 3.400 hektara obradivana je neka vrsta poljoprivredne kulture te je upravo i ta kategorija najrasprostranjenija. Slijedi listopadna šuma sa 2.290 hektara te kategorija prijelaz grm-šuma sa 1.680 hektara. Mješovita šuma zauzima 1.180 hektara dok se mjesta vađenja minerala prostiru na 200 hektara. Marikultura i mjesta vađenja soli nalaze se na samom sjeveroistoku Grada na površini od 200 hektara. Podaci COPERNICUS-a ne pružaju uvid u stvarno stanje uporabe zemljišta, već podatke o namjeni zemljišta te njenim potencijalima. Stvarni podaci o korištenju poljoprivrednog zemljišta upisani su u evidenciju uporabe poljoprivrednog zemljišta u digitalnom obliku - ARKOD.

Slika 12. Zemljišni pokrov Grada Buja

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima Copernicusa

ARKOD je detaljniji sustav vezan uz poljoprivredna zemljišta te su podaci iznimno bliski onima na terenu dok je kod COPERNICUS-a korištena prostorna rezolucija od 100 metra što je rezultiralo grubim prijelazima između razreda. Posebice razreda "Poljoprivreda uz prirodnu vegetaciju". Naime prema ARKOD-u površina parcela na kojima se obrađuje neka kultura iznosi 879,76 hektara. Najzastupljeniji su oranice i vinogradi što se poklapa s podacima COPERNICUS-a.

Oranice	Livade i pašnjaci	Vinograd	Maslinici	Voćnjaci
286,7	78,55	258,01	223,03	15,21

Tablica 4. Stanje o vrsti uporabe zemljišta u hektarima

Izvor: Izrada autora prema dostupnim podacima ARKOD-a (stanje 2021.)

Na području grada registrirano je 220 PG-ova površine 764,54 na 1.536 ARKOD parcela. Najzastupljenija su poljoprivredna gospodarstva do veličine do 3 hektara kojih je 168. Poljoprivrednih gospodarstva od 3 do 20 hektara je 45, od 20 do 100 hektara 7 te nema zabilježenih poljoprivrednih gospodarstva većih od 100 hektara.

	Broj gospodarstava	Broj životinja
Goveda	13	176
Konji	5	9
Magarci	4	9
Svinje	41	290
Ovce	15	215
Koze	7	179
Ukupno	-	878

Tablica 5. Broj grla stoke po poljoprivrednim gospodarstvima Grada Buja**Izvor: Jedinstveni registar domaćih životinja (JRDŽ)**

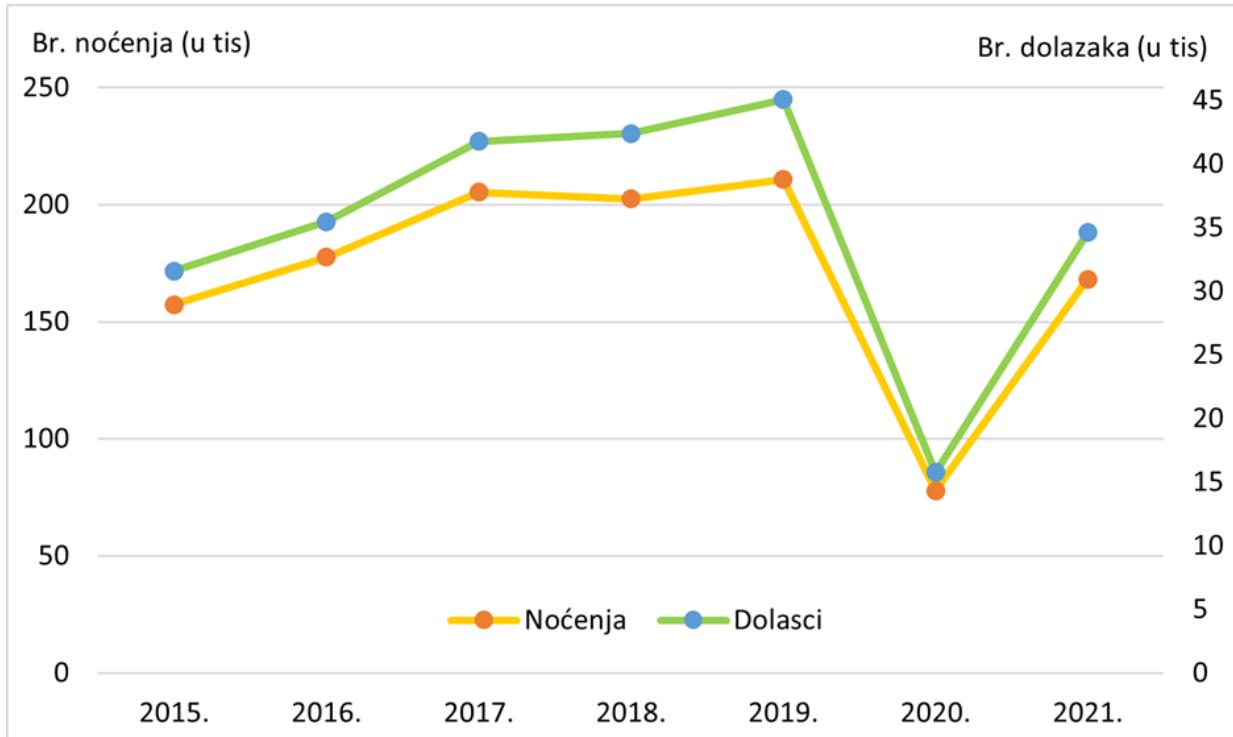
Stočarstvo je u Gradu Buje zastupljeno u nekoliko obiteljskih gospodarstva te je važno kao komplementarna grana ratarstvu. Najzastupljenija grla stoke su svinje s 290 grla, slijede ovce s 215 grla te koze i goveda sa 179 i 176 grla. Iz potonje tablice može se zaključiti da stočarstvo nije uvelike razvijeno.

3.5. Šumarstvo

Područje pod šumama obuhvaća 4.705,44 ha ili 45,56% od ukupne površine teritorija Grada Buje, koje se dijele na šume gospodarske namjene (4.280 ha), zaštitne šume (374 ha) i šume posebne namjene (51 ha) koje se između ostalog koriste za rekreaciju i odmor. Prema podacima COPERNICUS-a prikazanim na slici 13, listopadne šume rasprostranjene su na 2.290 ha, crnogorične na 70 ha, te mješovite na 1.180 ha.

3.6. Turizam

Turizam je kao i u mnogim drugim primorskim JLS jedan od primarnih izvora prihoda te najznačajnija grana gospodarstva. Grad Buje svoju ponudu primarno temelji na ugostiteljstvu i enogastronomiji. Položaj Grada omogućava razvoj kupališnog turizma u priobalju, odnosno turističkom naselju Kanegra, kao i raznolike ponude u unutrašnjosti. Pregledom turističkih dolazaka od 2015. do 2021. godine, uočljiv je rast dolazaka i noćenja sve do epidemijske godine (2020.) u kojoj je zabilježeno samo 35% dolazaka u odnosu na prošlu godinu. Slijedi turistički oporavak 2021. godine u kojoj je zabilježeno 34.608 turističkih dolazaka i 168.125 noćenja. Izračunom dolazimo do broja od 4,85 koju ukazuje da je prosječan boravak turista u Gradu Buje 5 dana. Ukupna stopa promjene broja dolazaka u promatranom razdoblju iznosi 9,51% što se ogleda u porastu broja dolazaka od 3007 osoba. Isti pokazatelj za broj noćenja iznosi 6,9% ili 10.794 noćenja više.

Slika 13. Kretanje broja dolazaka i noćenja turista u Gradu Buje u razdoblju 2015.-2021. godine

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima DZS-a

U gradu Buje 2021. godine zabilježeno je 3.075 postelja. Jedan od turističkih pokazatelja je iskorištenost postelja koji je rezultat omjera broja noćenja i postelja. Iskorištenost postelja Grada Buje kroz cijelu godinu iznosi 55%. Problem sezonalnosti turizma vrlo je poznat i učestao za primorske krajeve. Uvid u stanje koeficijenta sezonalnosti pruža pokazatelj koncentracije turizma u turističkoj sezoni. Glavnu sezonu u statističkim podacima uglavnom čine srpanj i kolovoz, predsezonom lipanj a postsezonom rujan. Podaci iz 2021. godine ukazuju da je u spomenuta 4 mjeseca postignuto 79,6% ukupnih turističkih dolazaka. Što znači da na ostalih 8 mjeseci otpada 20,4% turističkih dolazaka ili 7052 turista. Čak 56,6% dolazaka bilježi se u glavnoj sezoni, 9 % u predsezoni i 14% u postsezoni. Dostupni su podaci do kolovoza 2022. godine. Lančani indeks koristi se za uočavanje promjene između dviju uzastopnih godina. Potonji za glavnu sezonu 2022. godine, u odnosu na 2021. godinu, iznosi 123,2 što znači da se broj turista u glavnoj sezoni 2022. godine povećao za 4.547. Potonji indeks za predsezonom 2022. godine iznosi 285,6 ili 5.895 turista više u odnosu na 2021. godinu. Navedeni podaci samo potvrđuju uspješnu turističku sezonu. Posljednji promatrani pokazatelj je intenzitet ukupnog turističkog prometa koji je najvažniji indikator sociokulturnih učinka turizma. On iznosi 777,5 što znači da na 100 stanovnika dolazi 777,5 turističkih dolazaka. Od ukupnog broja dolazaka 2021. godine, strani turisti čine 85,8% dok

su domaći turisti zastupljeni sa 14,2%.

Neki od razvijenih turističkih proizvoda obuhvaćaju Vinsku cestu Bujištine, Ceste maslinovog ulja, mrežu biciklističkih i pješačkih staza, kulturni itinerari kao i lovni turizam. Velik potencijal ima muzej Etnografska zbirk Buje koji prikuplja i čuva predmete pučke materijalne kulture Bujštine. Etnografska zbirk obuhvaća alate, namještaj i bitne dijelove starinskog kućanstva koji evociraju nekadašnji način života istarskog čovjeka, uglavnom upućenog na poljoprivredu i pojedine zanate. Muzej se smjestio u zgradi na 4 kata, a stalni postav čini 186 eksponata raspoređenih po katovima tako da dočaravaju izgled stare istarske kuće. Zbirk je utemeljena 1970. godine kada su po selima gornje Bujštine prikupljeni predmeti tipičnog ruralnog življenja i rada. Ona je kasnije nadopunjavana i restaurirana pa predmeti sada sjaje novim sjajem uvodeći posjetitelja u svijet nekadašnjeg života istarskog čovjeka, njegove svakodnevice i zanata. Mreža putova i cesta daleko od automobilskog prometa i gužve, omogućava uživanje u prirodi i bavljenje sportskim aktivnostima: jogging, orijentacijsko trčanje, biciklizam i jahanje.

4. Komunalna infrastruktura

Komunalna infrastruktura je važan čimbenik kvalitete života stanovnika nekog područja, razvijena infrastruktura znači bolju uslugu i olakšava život svim onima koji je koriste i temelj je kvalitete života stanovnika nekog područja i neophodan preduvjet razvoja.. Bez razvijene infrastrukture, što uključuje prometnu, komunalnu i informacijsko-komunikacijsku infrastrukturu, razvoj je uvelike otežan. Promet i transport imaju ključnu ulogu u gotovo svim pogledima ljudskog života, podjednako lokalno i globalno. U Europskoj uniji, slično kao u svijetu, promet stvara oko 5 % ukupnog bruto domaćeg proizvoda te pruža posao za oko 10 milijuna ljudi. Kako bi Grad Buje dosegao razinu centraliteta naselja koju zaslužuje (Lokalno središte – Inicijalno razvojno središte) ovim planom predviđa se razvoj društvene infrastrukture usmjerene prema podizanju standarda i kvalitete života stanovništva koje ih koristi.

4.1. Prometna infrastruktura

Grad Buje smješten je na samom sjeverozapadu Istarske županije. Prometno je iznimno dobro povezan što se može vidjeti iz slike 15. Prostorom prolazi trasa autoceste A9 koja je dio istarskog ipsilona te europskog prometnog pravca E751. Ona se pruža na 17,6 kilometara dužine. Slijede ceste od državnog značenja:

- D75 (D200 - Savudrija - Umag - Novigrad - Poreč - Vrsar – Vrh-Lima - Bale-Pula (D400) – dužina 2,42 km
- D510 (čvorište Umag (A9) - G.P. Kaštel (gr. R. Slovenije))– dužina 3,51 km
- D300 Umag (D75) - čvorište Buje (A9) – dužina 0,93 km
- D200(G.P. Plovanija (gr. R. Slovenije) - Buje - čvorište Buje (A9))– dužina 12,12 km

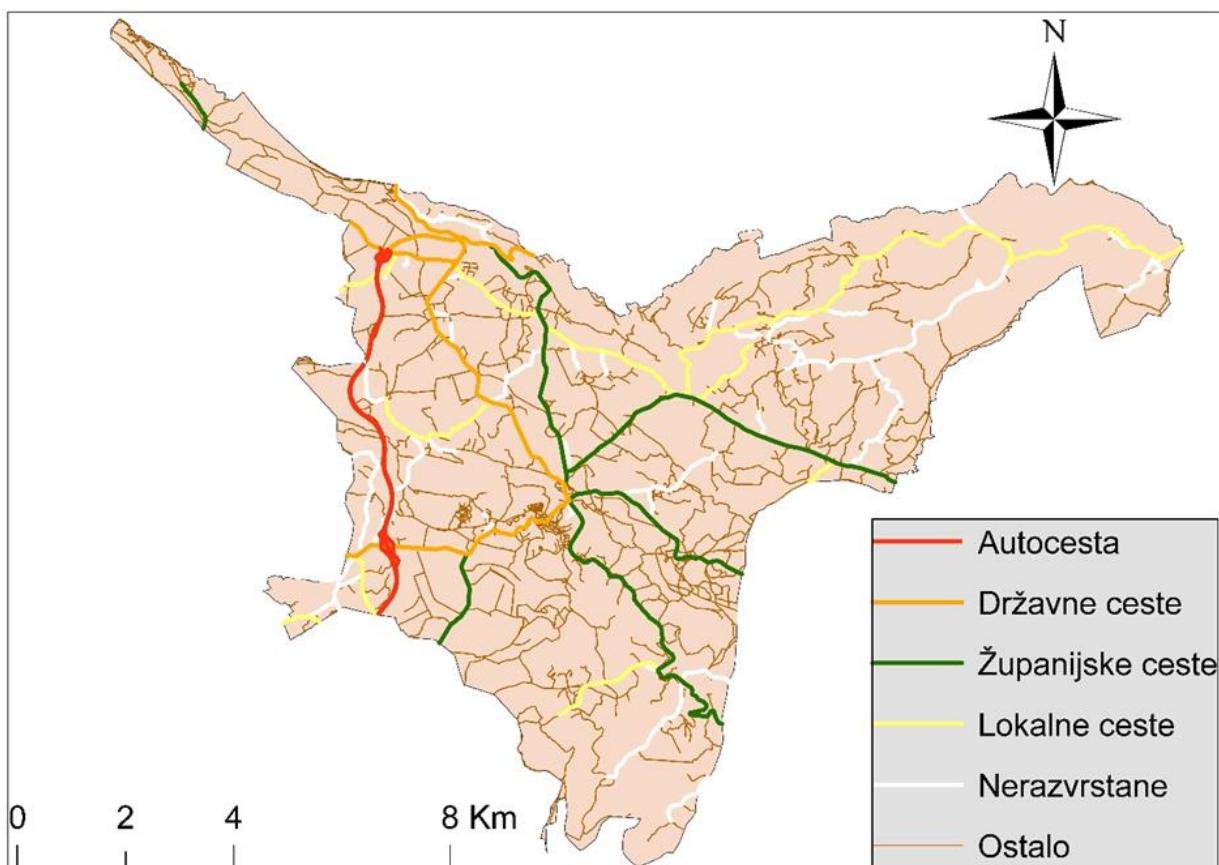
Ukupna dužina cesta državnog značenja na području Grada Buje iznosi 18,98 kilometara. Slijede županijske ceste čija je dužina 26,5 kilometara na području Grada Buja;

- Ž 5001 (TN Kanegra - D 75 (Valica)) – dužina 0,98 km
- Ž 5007 (Ž 5209 (Buje) - Šterna - Oprtalj - Livade - Karojba - AG Grada Pazina (Brig)) – dužina 6,97 km
- Ž 5008 (Ž 5209 (Buje) - Grožnjan - Ž 5209 (Ponte Porton)) – dužina 4,04 km
- Ž 5070 (D 200 (Grando) - Brtonigla - D 301 (Bužinija)) – dužina 1,89
- Ž 5209 (D 510 (Kaštel) - Buje - Vižinada - čvorište Madaki (A 9) - D 75 (Vrh Lima)) –

dužina 14,34 km

Lokalne ceste protežu se na duljini od 28,14 kilometara;

- L 50006 (D 75 - Vilanija - D 300 (Petrovija)) – dužina 1,26 km
- L 50007 (Gamboci - D 200) - dužina 2,65 km
- L 50009 (Lovrečica - D 75 - Buroli - L 50010) - dužina 0,69 km
- L 50011 (D 300 - Kršete - Ž 5070 (Brtonigla)) - dužina 1,22 km
- L 50012 (D 200 (Plovanija) - Ž 5209 (Plovanija) - Ž 5007 (Kremenje)) – dužina 4,74 km
- L 50013 (Ž 5007 (Kremenje) - Merišće - Oskoruš - Brić - Kućibreg - Hrvoji) – dužina 12,89 km
- L 50014 (Ž 5007 (Marušići) - Ž 5009 (Martinčići)) – dužina 0,65 km
- L 50015 (Baredine - Ž 5209 (Krasica)) – dužina 2,32 km
- L 50179 (Ž 5007 – Momjan) – dužina 1,68 km

Slika 14. Cestovni prometnice Grada Buje

Izvor: izrada autora prema dostupnim podacima DZS-a

Nerazvrstane su ceste one koje se koriste za promet vozilima i koje svatko može slobodno koristiti na način i pod uvjetima određenim Zakonom i drugim propisima, a koje nisu razvrstane kao javne ceste u smislu zakona kojim se uređuju ceste. Nerazvrstana cesta je javno dobro u općoj upotrebi u vlasništvu Grada Buje. Ona se ne može otuđiti iz vlasništva Grada Buje niti se na njoj mogu stjecati stvarna prava, osim prava služnosti i prava građenja radi građenja objekata sukladno odluci načelnika Grada Buja, pod uvjetom da potonji ne ometaju odvijanje prometa i održavanje nerazvrstanih cesta. Mrežu nerazvrstanih cesta na području Grada čine: ulice, seoske ceste, seoski i poljski putovi, ili ceste koje spajaju dva naselja, a nisu razvrstane po posebnim propisima, te druge nerazvrstane javne prometne površine na kojima se odvija promet, a upisane su u registar nerazvrstanih cesta. Duljina istih na promatranom području iznosi 40,94 km.

Ostale ceste obuhvaćaju manje lokalne ceste, ceste u stambenim područjima, ceste na kojima pješaci imaju prednost pred motornim vozilima, samo pješačke ceste/staze i pristupne ceste. Njihova ukupna duljina na području Grada iznosi 325,86 km.

Ukupna duljina cestovne mreže Grada Buja prema prostornim podacima GeoFabrika iznosi 458,29 kilometara.

Na području ne postoje aktivne željezničke pruge, već samo one koje se koriste u sportsko-rekreativne svrhe. Najbliže željezničke stanice su u Buzetu i Kopru. Na samom sjeverozapadu Grada smještena je morska Luka Kanegra koja je otvorena za javni promet lokalnog značaja. Najbliža domaća zračna luka je ona internacionalna u Puli na udaljenosti od 80 kilometara, dok je talijanska zračna luka Ronchi dei Legionari, nedaleko Trsta, udaljena 60 kilometara.

4.2. Telekomunikacijska infrastruktura

Grad Buje zadovoljavajuće je pokriven telekomunikacijskom mrežom, pokretnom i nepokretnom. Pokrivenost teritorija iznosi 90% te je pokriveno 95% stanovništva. Gustoća telefonskih priključaka je 39 priključaka na 100 osoba. Područjem prolazi i svjetlovodni kabel Rijeka-Pazin-Umag-Italija, telekomunikacijska građevina od državnog i županijskog značenja. Sveukupni kapacitet priključaka je 2.850. Pristupna mreža ima aktivni kapacitet od 4.800 parica od kojih je u uporabi 50%. Prikaz korištenja brzina širokopojasnog pristupa, koji objavljuje HAKOM (Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti) pokazuje da se od ukupnog broja kućanstava (1994) njih 53,16% koristi uslugama širokopojasnog pristupa brzina 2Mbit/s i većih. Od 1060 kućanstava 2 (0,1%) koristi usluge brzine od 2 do 4 Mbit/s; 384 (19,26%) brzinom 4-10 Mbit/s, 82 (4,11%) brzinom 10-20 Mbit/s, 221 (11,08%) brzinom od 20-30 Mbit/s, 126 (6,32%) brzinom 30 do 50 Mbit/s, 222 (11.13) brzinom 50 do 100 Mbit/s te 23 (1,15%) brzinom većom od 100 Mbit/s.

Slika 15. Statistički pregled korištenja brzine širokopojasnog pristupa kućanstava

Izvor: Hakom (8.11.2022.)

4.3. Elektroopskrba

Državno poduzeće Hrvatske elektroprivrede (HEP) na području čitave Republike Hrvatske objedinjuje osnovne djelatnosti poput proizvodnje, prijenosa i distribucije električne energije te je njezin cilj dugoročno osigurati pouzdanu opskrbu električnom energijom. Gradom Buje od elektroenergetskih građevina prolaze:

- prijenosni dalekovod Pazin-Savudrija napona 400kV i
- dalekovodi te transformatorska i rasklopna postrojenja napona 100 kV
- transformacijske stanice napona 110/20 kV
- distribucijski dalekovod 110kV (Rovinj – Poreč – Buje)
- distribucijski dalekovod 110 kV (Buje – Republika Slovenija)
- distribucijski dalekovod 110kV (Buzet - Katoro)

Prema PPUGB određeni su sljedeći infrastrukturni koridori dalekovoda:

- neizgrađena mreža - županijski dalekovod 110 kV – 70 metara
- izgrađena mreža - županijski dalekovod 110 kV - 19 metara

Potrebno je napomenuti da trenutni kapaciteti zadovoljavaju opskrbu svih naselja.

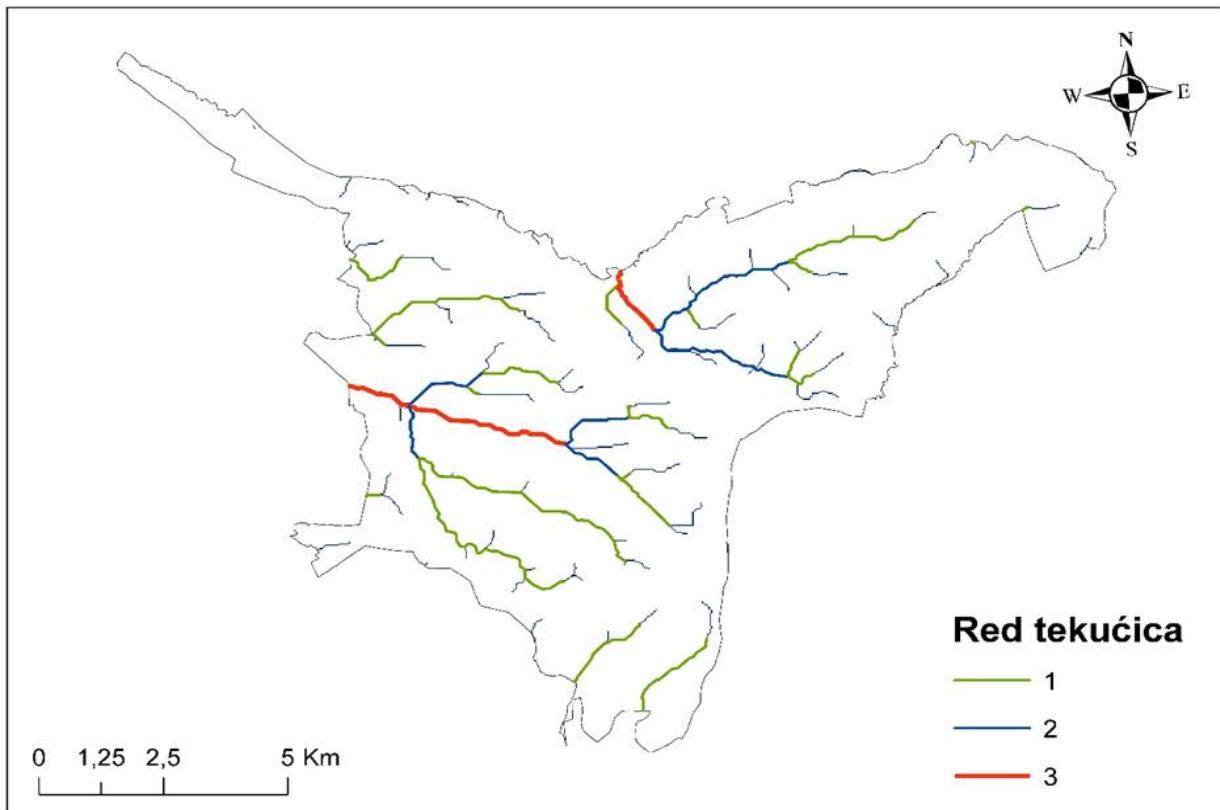
4.4. Vodoopskrba, odvodnja otpadnih i oborinskih voda i vodotoci

Djelatnost vodoopskrbe na području Grada Buja obavlja trgovačko društvo Istarski vodovod d.o.o. Buzet. Jedno od pet poslovnih jedinica društva koje je u vlasništvu lokalnih gradova i općina je u Bujama. Nešto manje od polovice teritorija, sjeverni dio Grada Buja nalazi se u II. zoni zaštite, dok je istočni rubni dio u III. zoni. Samo područje Grada pripada slivu Mirna-Dragonja unutar Jadranskog vodnog područja. Cjevovodi županijskog značaja prolaze Gradom koji je zadovoljavajuće pokriven vodoopskrbnom mrežom. Važna je vodna građevina vodozahvat Bužini-Gabrijeli kapaciteta 100 l/s. Od regulacijskih i zaštitnih građevina od županijskog i državnog značenja ističu se:

- višenamjenske akumulacije s prostorom za prihvatanje poplavnog vala zapremine $1 \times 10^6 m^3$ i više (akumulacije Momjan, Bazuje, Kaštanjari i Bracanija)
- regulacijske i zaštitne vodne građevine na vodama I. reda - rijeci Dragonji i Oteretni kanal Svetog Odorika

Prema PPUGB planirana je izgradnja zasebnog sustava kanalizacije sanitarno-potrošnih voda i zaseban sustav kanalizacije oborinskih voda. Poseban je slučaj u povijesnoj jezgri grada Buja u kojoj će se očuvati mješoviti sustav. Nadalje, većina naselja u okolini grada Buja (uključujući i Buje), koja uključuju turistička naselja Kanegra i Porta Madona, povezuju se u sustav mreže kolektora fekalne kanalizacije koja je međusobno povezana te se dalnjom infrastrukturom prenosi do uređaja za pročišćivanje otpadnih voda "Buje" i "Savudrija". U unutrašnjosti Grada i izdvojenim područjima zbrinjavanje otpadnih voda predviđeno je izgradnjom manjih lokalnih podsustava s pročišćivačem ili u sabirnim jamama. Unutar zaštićenog obalnog područja jedino rješenje je priključivanje na izgrađeni sustav odvodnje otpadnih voda, sabirne jame nisu opcija.

Sustav uređenja vodotoka i zaštite od štetnog djelovanja voda dio je cjelovitog sustava uređenja vodotoka i obrane od poplava na vodama područja malog sliva Mirna-Dragonja. Vodotoci primarno služe za odvodnju bujičnih voda. Vodama I. reda prema PPUGB pripadaju rijeka Dragonja i Oteretni kanal Svetog Odorika. Ostali evidentirani vodotoci na području Grada su: Umaški potok, Odvodni kanal Ferne – Kontarini, Argila, Čertina, Bazuje, Vrljak, Butari, Baredine, Mulski potok, Obuhvatni kanal Valeron, Sabirni kanal Valeron, Obuhvatni kanal Petersan, Zoliget i niz manjih vodotoka. Na slici 17. prikazan je red tekućica promatranog prostora kod koje 3.red označava najveće tekućice, najvišeg reda, dok 1 označava tekućice najnižeg reda.

Slika 16. Red tekućica Grada Buja

Izvor: Izrada autora prema podacima iz vlastite arhive

4.5. Gospodarenje otpadom

Gospodarenje otpadom odnosi se na skupljanje, prijevoz, uporabu i zbrinjavanje otpada uključujući nadzor nad tim postupcima i naknadno održavanje lokacija zbrinjavanja, a obuhvaća i radnje koje poduzimaju trgovac ili posrednik. Ono obuhvaća niz aktivnosti, odluka i mjera usmjerenih na; smanjivanje količina otpada i njegovog negativnog utjecaja na okoliš, obavljanje skupljanja, prijevoza, uporabe, zbrinjavanja i obavljanja drugih djelatnosti u svezi s otpadom, te nadzor nad obavljanjem tih djelatnosti uz skrb za zatvorena odlagališta. Osnovno načelo gospodarenja otpadom ističe da se ono mora provoditi na način da ne ugrožava ljudsko zdravlje s minimalnim negativnim posljedicama na okoliš.

Od 2015. godine na snazi je "Cjelovit sustav gospodarenja otpadom". On je definiran radnjama :

1. Izbjegavanja/smanjenja nastajanja otpada
2. Ponovne uporabe
3. Recikliranje
4. Oporabe
5. Energetske isplativosti otpada
6. Maksimalno iskorištavanje tijeka proizvoda
7. Odlaganje otpada s minimalnim negativnim utjecajem na okoliš

Između ostalog, temelji se na IVO konceptu (Izbjegavanje – Vrednovanje – Oporaba). Da bi se potonji sustav proveo potrebno je osigurati odgovarajuću infrastrukturu: reciklažna dvorišta, reciklažna dvorišta građevinskog materijala, kompostanu, sabirna mjesta i "zelene otokе", posude za odvojeno skupljanje otpada u kućanstvima.

Na području Grada, poslove vezane uz gospodarenje komunalnim i neopasnim otpadom obavlja komunalno poduzeće 6.MAJ d.o.o. Umag za komunalne usluge. Ono vrši sakupljanje, odvoz i odlaganje komunalnog otpada iz domaćinstava. Vlasnici komunalnog poduzeća i korisnici usluga komunalnog poduzeća su gradovi Umag, Novigrad i Buje te općine Brtonigla, Gročnjan i Oprtalj s postotnim udjelima vlasništva. Otpad se odlaže na uređenom deponiju Donji Picudo na cesti Umag-Buje. Za fizičke osobe deponiranje je besplatno dok pravne osobe plaćaju cijenu od 93 kn/m³. U gradu Buje uređena su 23 eko otoka koja obuhvaćaju i 3 kontejnera: za plastiku, staklo i papir. U ostalim naseljima Grada nalazi se još 68 eko otoka.

Planom gospodarenja otpadom Grada Buje-Buie za razdoblje do 2021.godine (nacrt) predviđena je izgradnja reciklažnog dvorišta (zakonska obaveza za naselja s više od 1.500 stanovnika). Lokacija je planirana u dijelu građevinskog područja Stanica. Divlja odlagališta otpada su manji neuređeni prostori koji nisu predviđeni za odlaganje otpada, a formirali su ih najčešće građani bez prethodnog znanja tijela lokalne samouprave. Na području Grada ih je nekoliko, međutim gradske vlasti u suradnji sa stanovnicima područja aktivno rade na suzbijanju istih organiziranjem radnih akcija i drugim zakonskim mjerama.

Najnoviji podaci ukazuju na to da se broj ukupno sakupljenog otpada 2021. godine u odnosu na 2020. godinu povećao za 434 tone. Istovremeno se broj stanovnika obuhvaćen organiziranim sakupljanjem komunalnog otpada smanjio za 731 osobu. Količina otpada po stanovniku povećala se za 148 kg te je proizvedeno više miješanog komunalnog otpada.

		Ukupno sakupljeno (t)	Miješani komunalni otpad (t)	Br. st. obuhvaćen organiziranim sakupljanjem	Količina komunalnog otpada po st. (kg)
Grad Buje	2020.	1578	1247	5182	304
	2021.	2012	1410	4451	452

Tablica 6. Podaci o komunalnom otpadu grada Buja

Izvor: Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja-Izvješće o komunalnom otpadu za 2020. i 2021. godinu

5. Društvene djelatnosti i infrastruktura

Razvojne potrebe i potencijali područja, u domeni društvenih djelatnosti, analizirani su kroz segmente javne uprave, odgojno-obrazovnu infrastrukturu, zdravstvo i socijalnu zaštitu, javne prostore, sportsko-rekreativne sadržaje i infrastrukturu te civilno društvo.

5.1. Odgoj i obrazovanje

Predškolsko obrazovanje

Predškolski odgoj obuhvaća programe odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi koji se ostvaruju u dječjim vrtićima sukladno zakonu. Predškolski odgoj ostvaruje se u skladu s razvojnim osobinama i potrebama djece te socijalnim, kulturnim, vjerskim i drugim potrebama obitelji. Na promatranom području smještena su 2 dječja vrtića:

- Dječji vrtić Buje i
- Talijanski dječji vrtić "Mrvica"

Oba se nalaze na adresi Matije Gupca 13 te ukupno imaju 3 podružnice. Dječji vrtić Buje na adresi Istarska 12 u Kaštelu, a Talijanski dječji vrtić "Mrvica" na adresama; Gornja Ves 2 u Momjanu i Rudine 3 u Bujama. Vrtići su prilagođeni djeci čiji roditelji su zaposleni s mogućnošću cjelodnevnog ili poludnevnog boravka. Prednost pri upisu imaju djeca s područja Grada Buja. Dječji vrtić Buje nudi mogućnost svrstavanja u 8 dječjih skupina, a glavna podjela je na jasličku (1-3 godine) i vrtičku (3-7 godina). U 8 skupina zaposleno je 16 radnika, uključujući zamjene. Vrtić ima kapacitet prihvata 120 djece.

Osnovnoškolsko obrazovanje

Prema MZO na području Grada smještene su dvije osnovne škole:

- Osnovna škola - Scuola elementare Mate Balote Buje – Buie, koja nastavu provodi na talijanskom i hrvatskom jeziku i
- Talijanska osnovna škola Scuola elementare italiana "Edmondo De Amicis" Buje Buie Nastava se odvija u centralne zgrade u Bujama te područnim odjeljenjima u Momjanu,

Kaštelu i Brtonigli te izdvojenoj zgradi u Bujama, u kojoj je smješteno jedno odjeljenje za djecu s teškoćama u razvoju, kuhinja i Centar za inkluziju.

Osnovna škola Mate Balota Buje-Buie

Ova osnovna škola otvorena je 1947. godine. Obrazovni program provodi se i u tri područne škole u Brtonigli, Kaštelu i Momjanu u kojima s odvija nastava do 4 razreda. U školskoj godini 2022./2023. upisano je 249 učenika smještenih u 19 razrednih odjela; 119 učenika u razrednoj, 122 u predmetnoj nastavi uz 8 učenika s poteškoćama u razvoju. Od 2007. omogućen je produženi boravak kojeg u tekućoj školskoj godini koristi 70 učenika ili 28%. Putnika je 128 ili 51,4% što je relativno visok postotak. Broj zaposlenih čini 58 radnika od kojih je 20 učitelja predmetne nastave, 9 učitelja razredne, 3 učitelja u produženom odmoru te 26 ostalih radnika. Škola je vrlo dobro opremljena računalnom tehnologijom te bogatom knjižnicom. Nastava se odvija u 21 učionici, a od ostalih sadržaja tu su već spomenuta knjižnica, dvorana te četiri školske kuhinje.

Talijanska osnovna škola "Edmondo de Amicis" Buje-Buie

U školskoj godini 2022./2023. upisano je 177 učenika smještenih u 15 razrednih odjeljenja od kojih se 4 nalaze u područnim školama PŠ Brtonigla i PŠ Momjan. U razrednoj nastavi nalazi se 75 učenika, njih 103 je u predmetnoj nastavi te je 5 učenika s poteškoćama u razvoju. Udio učenika koji svakodnevno koristi vozilo poput školskog autobusa kako bi stigao do obrazovne ustanove sličan je onome školi poviše, on iznosi 51,9 % ili 92 učenika. Škola u tekućoj školskoj godini zapošljava 58 radnika od kojih je 27 učitelja razredne nastave, 8 predmetne te 3 učitelja u produženom boravku, 20 je ostalih zaposlenika. Škola je relativno dobro opremljena što se ogleda u informatičkoj opremljenosti te sadržaja poput školske knjižnice, kuhinje i dvorane. Valja spomenuti da se razredna nastava odvija u 16 učionica od koje su 3 specijalizirane.

Srednjoškolsko obrazovanje

Na području Grada Buja aktivne su 3 srednje škole:

- Srednja škola "Vladimir Gortan" – Scuola media superiore "Vladimir Gortan"
 - Gospodarska škola Istituto professionale Buje – Buie
 - Talijanska srednja škola – Scoula media superiore italiana "Leonardo da Vinci"
- Osnivač svih navedenih škola je Istarska županija, dok na području Grada ne postoji

učenički dom.

Srednja škola "Vladimir Gortan" – Scuola media superiore "Vladimir Gortan"

U školskoj godini 2022./2023. upisano je 197 učenika u ukupno 10 razrednih odjela koje nagleda i poučava 41 djelatnik. Škola nudi mogućnost odabira jednog od dva školska programa:

- Opća gimnazija
- Turizam i ugostiteljstvo

Nastava se odvija u 11 učionica, kabinetu kemije i biologije, kabinetu informatike i kabinetu Vježbaničke tvrtke. Od ostale infrastrukture treba spomenuti: knjižnicu, čitaonicu, dvoranu za tjelesni i zdravstvenu kulturu, kuhinju te višenamjensku prostoriju. Spomenuta dvorana pripada samoj školi te se prostire na 296,4 m². Knjižnica se prostire na 44 m². Sama škola prostire se na 1.511,07 m² zatvorenog i 6.336 m² otvorenog prostora. S Gospodarskom školom Buje dijeli se prostor od 146,53 m². Takva podjela zgrade realizirana je 2015. godine od strane Istarske županije te je na taj način zgrada podijeljena na dvije škole podjednake veličine s odvojenim ulazima.

Gospodarska škola Istituto professionale Buje – Buie

U školskoj godini 2022./2023. upisano je 261 učenika u ukupno 14 razrednih odjela. Zaposleno je 49 radnika od kojih je 29 nastavnika. Moguće je upisati sljedeće programe obrazovanja: tehničar za računalstvo, kuhar, konobar, prodavač, frizer, kozmetičar, automehaničar, instalater kućnih instalacija. U tekućoj školskoj godini najviše je upisanih tehničara za računalstvo (82), a najmanje konobara (4). Škola koristi 2 klasične učionice, 6 specijaliziranih učionica, laboratorij za elektrotehniku i električna mjerjenja, 8 praktikuma, 2 radionice i knjižnicu. Uz navedeno koristi se i sportska dvorana u Bujama. Prostori škole ne odgovaraju pedagoškom standardu i tako se može naglasiti kako škola radi u otežanim uvjetima, s neadekvatnim praktikumima i radionicama te smanjenim učionica koje su prostorno manje od 2 m² po učeniku.

Talijanska srednja škola – Scoula media superiore italiana "Leonardo da Vinci"

U školskoj godini 2022./2023. upisano je 100 učenika u 15 razrednih odjeljenja. Dana 01.09.2022. škola je zaprimila od strane Ministarstva, znanosti i obrazovanja Rješenje kojim se školi odobrava nastavak rada u promijenjenim uvjetima na adresi Školski brijeg 1, 52460 Buje. Dana 05.09.2022. nastava je počela u rekonstruiranim i nadograđenim prostorima škole koji su opremljeni novom, osnovnom opremom koja

omogućuje nesmetano provođenje odgojno-obrazovne djelatnosti. Učionice, praktikumi, kabineti nastavnika, zbornica i knjižnica opremljene su stolovima, klupama, stolicama, školskim pločama i ormariма. U hodnicima se nalaze garedrobni ormarići za učenike. Postupak opremanja škole je u tijeku te će se, sukladno Ugovoru o opremanju potписанog između Ministarstva, znanosti i obrazovanja i dobavljača opreme, okončati do 26.10.2022. Rekonstruirana i nadograđena zgrada škole raspolaže 16 učionica, 1 praktikumom za ugostiteljstvo, 1 školskom radionicom, 1 knjižnicom, 1 zbornicom, 7 kabinetima za nastavnike, 1 višenamjenskim prostorom, uredima za tajništvo, računovodstvo, pedagoga i ravnatelja, 2 prostorije za tehničko osoblje, 1 podiznom platformom, duplim toaletima za učenike, duplim toaletima za školsko osoblje, toaletima za invalide, mini kuhinjom za školsko osoblje, 2 vanjska dvorišta.

Škola nudi nekoliko obrazovnih programa:

- Opća gimnazija
- Prirodoslovno-matematička gimnazija
- Zanimanja: tehničar za računalstvo, tehničar za elektroniku, komercijalist, automehaničar, konobar

Potrebno je i spomenuti Pučko otvoreno učilište Buje koje ne izvodi obrazovne programe.

5.2. Zdravstvo

Organizacijski, područje Grada Buja je u sastavu Ispostave Umag, koja pacijentima, između ostalog, pruža i specijalističke usluge. Na području Grada Buja pacijentima se primarna zdravstvena zaštita pruža preko:

- 3 doktora opće medicine, uz 2 privatna doktora opće medicine
- 3 stomatologa, uz 2 privatna doktora dentalne medicine
- Istarske ljekarne
- Istarskih domova zdravlja i
- Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije

Istarski domovi zdravlja ističu se kao temeljni nositelji zdravstvene zaštite na primarnoj razini u cijeloj Istarskoj županiji. Kao takvi, njihov cilj pružanje je kvalitetne zdravstvene zaštite, analizirati specifične zdravstvene potrebe i razvijati projekte i inovativne modele zdravstvene zaštite u suradnji s lokalnim, regionalnim, nacionalnim i međunarodnim institucijama.

Potrebno je spomenuti i Hrvatski zavod za hitnu medicinu Istarske županije čiji timovi pokrivaju područje Grada Buja te pružaju hitnu medicinsku pomoć na području Istarske županije. Najbliže ispostave su u Umagu i Poreču dok dežurnu jedinicu čine liječnik, medicinska sestra i profesionalni vozač.

Zavod za javno zdravstvo sastoji se od higijensko-epidemiološke službe i 1 ordinacije školske medicine smještene u zdravstvenoj stanici u Bujama.

5.3. Socijalna skrb

Posebna pažnja na području Grada pridodaje se socijalno ranjivim i osjetljivim skupinama stanovništva koji obuhvaćaju starije i nemoćne, žrtve nasilja u obitelji, invalidne osobe, osobe s poteškoćama u razvoju, branitelje, ovisnike i druge. Sukladno tome, niz na spomenutom području djeluje niz institucija i nevladinih udruga od kojih se posebno izdvajaju:

- Centri za socijalnu skrb
- Domovi
- Zdravstvene ustanove
- Crveni križ
- Udruga invalida
- Udruga svetog Vinka Paulskog
- Otvoreno srce
- Udruga ZiiD

Za šire područje grada Buja nadležan je Centar za socijalnu skrb čija je djelatnost usmjerena na osiguranje osnovnih životnih potreba onima koji ih sami ne mogu osigurati za sebe i obitelj.

5.4. Civilno društvo

Prema podacima Registra udruga Republike Hrvatske, 78 udruga djeluje na području Grada te one uvelike utječu na kvalitetu života, djeluju kao pomoć lokalnoj zajednici te vode ostvarenju kulturnih, socijalnih i mnogih drugih ciljeva. "Udruge civilnog društva" se podržavaju i iz proračuna grada na način da se osiguravaju sredstva za tekuće donacije u novcu vjerskim zajednicama, nacionalnim zajednicama i manjinama,

udrugama građana i političkim strankama, udrugama proizašlih iz rata, sindikalnim organizacijama te ostalim udrugama. Za razvoj civilnog društva 2021. godine je iz proračuna izdvojeno 33.700 kuna od kojih je 10.000 kuna uplaćeno u fond "Zaklada za razvoj civilnog društva". Zaklada je namijenjena svim građanima i udrugama u Istarskoj županiji, oblicima mjesne samouprave i jedinicama lokalne samouprave u Istarskoj Županiji. No, Zaklada je otvorena i za aktivno uključivanje svih građana Buja, jer uspostavlja i razvija programe i projekte u suradnji s javnim, poslovnim i neprofitnim sektorom. Sredstva Zaklade se prikupljaju i koriste temeljem javnog poziva. Stoga se prezentira rad Zaklade kao jedan od mogućih okvira u kojem se prepoznaje rad civilnog društva u sferama koje mogu doprinijeti unapređenju kvalitete života građana grada Buja.

6. Kulturna i prirodna baština

6.1. Kulturna baština

Kulturna baština, materijalna i nematerijalna, zajedničko je bogatstvo čovječanstva u svojoj raznolikosti i posebnosti, a njena zaštita jedan je od važnih čimbenika za prepoznavanje, definiranje i afirmaciju kulturnog identiteta. Kulturnu baštinu čine pokretna i nepokretna kulturna dobra od umjetničkoga, povijesnoga, paleontološkoga, arheološkoga, antropološkog i znanstvenog značenja. Prema podacima Ministarstva kulture i medija na području Grada Buje prisutna je materijalna kulturna baština koja obuhvaća 7 lokaliteta:

1. Arheološko nalazište uz zgradu Gimnazije

Na brežuljku Sv. Margarete pri izgradnji zgrade Talijanske gimnazije te kasnije izgradnjom gimnastičke dvorane (1969.), pronađeni su djelomično uništeni srednjovjekovni grobovi. Prema dosadašnjim istraživanjima grobovi se uglavnom mogu datirati u VII. i VIII. st. te pripadaju miješanom slavensko-romanskom stanovništvu Istre s jakim naglaskom na autohtonom etničkom elementu. Dio groblja uništen je i kasnjim ukopima tijekom XII.-XV. st. Veći dio nekropole još uvijek je neistražen.

2. Arheološko nalazište Kastion

Arheološki lokalitet Kastion s ostacima crkve Sv. Kancijana, smješten je na prostranom šumovitom brežuljku sjeverozapadno od mjesta Krasica (Grad Buje). Manjim sondažnim arheološkim istraživanjima otkriven je začelni zid sakralnog objekta s ostacima polukružno izbočene apside. U naravi se radi o jednobrodnoj crkvi dimenzija broda 6 X 10 m, širine apside 3,5 m.

3. Kulturno - povjesna cjelina grada Buja

Povjesna jezgra grada Buja smještena na brežuljku u SZ dijelu Istre ima sačuvanu srednjovjekovnu urbanu strukturu sa središnjim trgom i uskim ulicama, u koju su interpolirane renesansne i barokne palače. Župnu crkvu sv. Servula bogatog inventara, jednobrodnu s bočnim kapelama i trodijelnim svetištem, sagradio je Giovanni Dongetti iz Pirana 1754., a dovršio 1769. Antonio Naiber iz Kopra. Na trgu se nalazi gotičko-renesansna palača iz 1485., dok se u zidovima kuće nasuprot sakristije raspoznaju tragovi gradske lođe. U podgrađu nastalom širenjem grada u 15. st. izgrađena je 1497. crkva sv. Marije Milosrdnice.

4. Utvrđeno naselje Kaštel

Utvrđeno naselje Kaštel smješteno je na dominantnom brežuljku iznad rijeke Dragonje. Arheološkim istraživanjima paljevinske nekropole iz VIII – VI. st pr. Kr. potvrđeno je postojanje prapovijesnog gradinskog naselja. Naselje Kaštel prvi se put u povijesnim izvorima spominje 1064. godine. Ostaci bedema građeni fino klesanim i pravilno slaganim kamenim kvadrima uočavaju se s južne strane naselja. Sa zapadne strane naslućuju se mogući ostaci četverokutne kule i gradskih vrata. Komunikacije središnjeg unutrašnjeg prostora naselja popločane su kamenim škrilama složenim "na nož". U podnožju kaštela smjestila se župna crkva sv. Sabe, izgrađena 1869. god. na mjestu starije.

5. Kompleks uljare

Kompleks uljare u središtu Buja sastoji se od dva međusobno povezana objekta, zgrade sa strojevima za preradu maslina te pripadajućeg skladišta, odnosno ulaznog prostora za dovoz robe, čije tipološke značajke upućuju na arhitekturu s kraja 19. odnosno početka 20. stoljeća. Strojevi tvrtke Veracci iz Firence, koji većim dijelom datiraju iz 1914. godine, sastavni su dio u cijelosti očuvanog pogona. Uljara je djelovala do 1986., kada se smanjuje njena konkurentnost što je dovelo do zatvaranja pogona.

6. Ostaci renesansne kuće

Jednokatna građevina sagrađena u neposrednoj blizini središta povijesne jezgre Buje, u ulici Strada Longa, stambeni je objekt renesansnih stilskih odlika izведен kao građevina u nizu. U njegovom prizemlju se nalaze dvoja vrata, jedna vjerojatno iz doba gradnje, te druga probijena u novije doba. Prvi je kat rastvoren biforom okvira ukrašenog figuralnom i vegetabilnom ornamentikom, u literaturi atribuiranoj majstoru Mateju iz Pule. Bočni zidovi kuće u naravi su zidovi susjednih građevina. Pročelje s renesansnom biforom zbog arhitektonskog oblikovanja, stilskih detalja iz posljednje trećine 15. stoljeća te posebnog mjesta u urbanom tkivu starih Buja ima svojstvo kulturnog dobra.

7. Ruševine kaštela Momjan (Rota) s pripadajućim okruženjem

Ruševine kaštela Momjan (Rota) s pripadajućim okruženjem nalaze se na rubnom dijelu grebena koji se pruža iznad doline rijeke Poganja (Argilla). Položaj i morfologija kaštela uvjetovana je podjednako srednjovjekovnim obrambenim prilikama i načinom ratovanja kao i prirodnom geomorfološkom osnovom stijene na kojoj je nastao.

Momjanski kaštel građen je u nekoliko faza. Najstarija faza romaničkog stila datira se u vrijeme vladanja Devinskih grofova (13. i 14. stoljeće) kada se kaštel sastoji od zidina unutar kojih se nalazi kula, rezidencijalna palača, kapela te nekoliko uslužnih građevina. Obitelj Rota u 16. stoljeću unutar kaštela gradi dva luksuzna palasa i portal kasno renesansnog stila, kojem se pristupalo preko kombiniranog fiksno - podiznog mosta. Iznad portala nalazio se grb plemićke obitelji Rota. Današnji kaštel karakteriziran je građevinskim sklopom izgrađenim na samom rubu strme litice te u potpunosti očuvanim ziđem kule visine 22 metra s merlaturom i ugrađenim golubarnicima. U dnu klanca nalaze se dijelovi dva nosiva pilastera središnjeg lučnog mosta, a nosivi kameni luk fiksnog drvenog mosta očuvan je na njegovoju južnoj litici. Grb obitelji Rota, trenutno ugrađen u zgradu Narodnog doma u Momjanu, u postupku je reintegracije na izvornu poziciju na kaštelu. Kaštel Momjan (Rota) u Momjanu svojom visokom arhitektonskom vrijednošću i očuvanošću, dominantnim položajem na izoliranoj stijeni, povijesnom morfologijom i karakterom neposrednog okruženja s povijesnim pristupnim putevima predstavlja jedinstvenu u neodvojivu cjelinu. Ruševine Kaštela s pripadajućim povijesnim okruženjem dominira kultiviranim krajolikom doline rijeke Poganja (Argilla) i središnji je korpus cjelokupnog pejzaža gornje momjanštine.

Slika 17. Kaštel Momjan

Izvor: Registar kulturnih dobara RH

6.2. Prirodna baština

U gradu Buju nalazi se veoma različit spektar prirodnih resursa, od šuma, mineralnih sirovina, poljoprivrednih površina pa sve do mora, vodenih površina te drugih prirodnih znamenitosti. Tome svjedoči raznolikost boja na slici 13.

Nekoliko je prirodnih vrijednosti županijskog značenja od kojih se ističu:

- Posebni rezervati – botanički rezervati: površine prirodnih travnjaka na području Buja, Bibala, Kremenja i Volpije
- Spomenik prirode – zeleni hrast kod Markovca i ponor "V. Potleca"
- Značajni krajobraz: flišni dio Kaštela do Ćepića i okoliš povijesnih cjelina Buje, Kaštel i Momjan
- Park šuma: Kanedo do Markovca

Važne evidentirane prirodne vrijednosti još čine prirodni krajobrazi, područja pojačane erozije, vodozaštitna područja, vodotoci, more i obalno područje mora i voda.

Potrebno je napomenut da su temeljem Uredbe o ekološkoj mreži evidentirana 2 područja ekološke mreže značajne za vrste i stanišne tipove:

- HR 2000545 „Vlažne livade kod Marušića“
- HR 2001312 „Argile“.

Smatra se da na području šireg kraja Grada Buja obitava velik broj zaštićenih ili ugroženih životinjskih vrsta: planinska voluharica, sivi puh, europski zec, dugokrili pršnjak, riđi šišmiš, južni potkovnjak, veliki potkovnjak, mali potkovnjak, vjeverica i dobri dupin, ugroženih ili zaštićenih ptica: crnoprugasti trstenjak, primorska trepetljika, zmijar, eja livadarka, vrtna strnadica, sivi svračak, ševa krunica, mala šljuka, prugasti pozviždač, škanjac osaš, vodozemaca i gmazova: gatalinka, lombardijska žaba, barska kornjača, ribarica, poskok te nekoliko zaštićenih vrsta leptira mala preljevalica, velika preljevalica, sedefast debeloglavac, Rottenburgov debeloglavac, močvarni okaš. Prema Crvenoj knjizi podzemne faune, na području Grada Buje-Buie nalaze se staništa spiljskog cjevaša.

7. Metodologija izrade

Strategija razvoja JLS Grada Buje-Buie, mora prije svega ispunjavati kriterij primjenjivosti. U svrhu osiguranja učinka strategije tvrtka **BDC d.o.o.** kao stručni nositelj izrade Strategije pristupila je izradi iste primjenjujući metodologiju participativnog i inkluzivnog strateškog planiranja.

7.1. Opis metodološkog pristupa izradi strategije

Tvrtka BDC d.o.o. kao stručni nositelj izrade Strategije istu će izraditi kao dokument koji se sastoji od četiri osnovne metodološke cjeline: **Analiza stanja, potreba i potencijala; definiranje razvojnih ciljeva, prioriteta i mjera; definiranje njihovog finansijskog potencijala s naglaskom na potencijal EU financiranih projekata te definiranje "Akcionskog plana" provedbe strategije.**

Analiza stanja, potreba i potencijala dio je strategije koji sadrži opis stanja koji je prikazan kroz analizu postojećih strateških dokumenata više razine (županijskih i nacionalnih strategija kao i relevantnih dokumenata prostornog razvoja) te kroz prikaz aktualnih faktografskih informacija temeljenih na službenim izvorima, dopunjениma s recentnim spoznajama i činjenicama. Da bi međutim istima dali i uporabnu razvojnu dimenziju, u ovom djelu dokumenta izradit će se i SWOT analiza, temeljena na provedenoj pripremnoj javnoj radionici u kojoj će se na najširoj osnovi sudjelovati ključni dionici lokalne zajednice. SWOT analiza izradit će se zasebno za područje komunalnog razvoja, gospodarskog okruženja i njihova potencijala te uravnoteženog socijalno-društvenog razvoja. Povezivanjem podataka dobivenih temeljem obadvije metode, dobivamo realnu i cjelovitu sliku postojećeg stanja kao čvrstog temelja i polazišta za sljedeća poglavљa Strategije.

Definiranje razvojnih ciljeva, prioriteta i mjera logički je nastavak analitičkog dijela iz kojeg proizlaze odgovori o potrebama i potencijalima regije. U drugoj metodološkoj cjelini definirat će se razvojni ciljevi, identificirati njihovi prioriteti i hijerarhija te odrediti mjere za njihovo postizanje. Ovaj dio Strategije predstavlja sustavno i stručnu sačinjenu sintezu utvrđenih razvojnih potencijala, a uključuje i definiranje odnosno preispitivanje dugoročne razvojne vizije Grada.

Identifikacija projekata od strateškog značaja i definiranje njihovog finansijskog potencijala s naglaskom na potencijal EU financiranih projekata dio je strategije koji identificira konkretnе projekte koji proizlaze iz razvojnih mјera s ciljem postizanjačim veće primjenjivosti Strategije. Identificirat će se konkretni projekti koji posjeduju potencijal za financiranje iz EU fondova kao pretežitog načina financiranja realizacijepojekata čime će se Strategiji dati jedna dodatna praktična dimenzija. Sastavni dio ovog poglavlja je i finansijska procjena pojedinih projekata kao i njihove sveukupne vrijednosti, odnosno utvrđivanje visine moguće pridobivenih sredstava iz EU fondovaali i vlastite finansijske komponente.

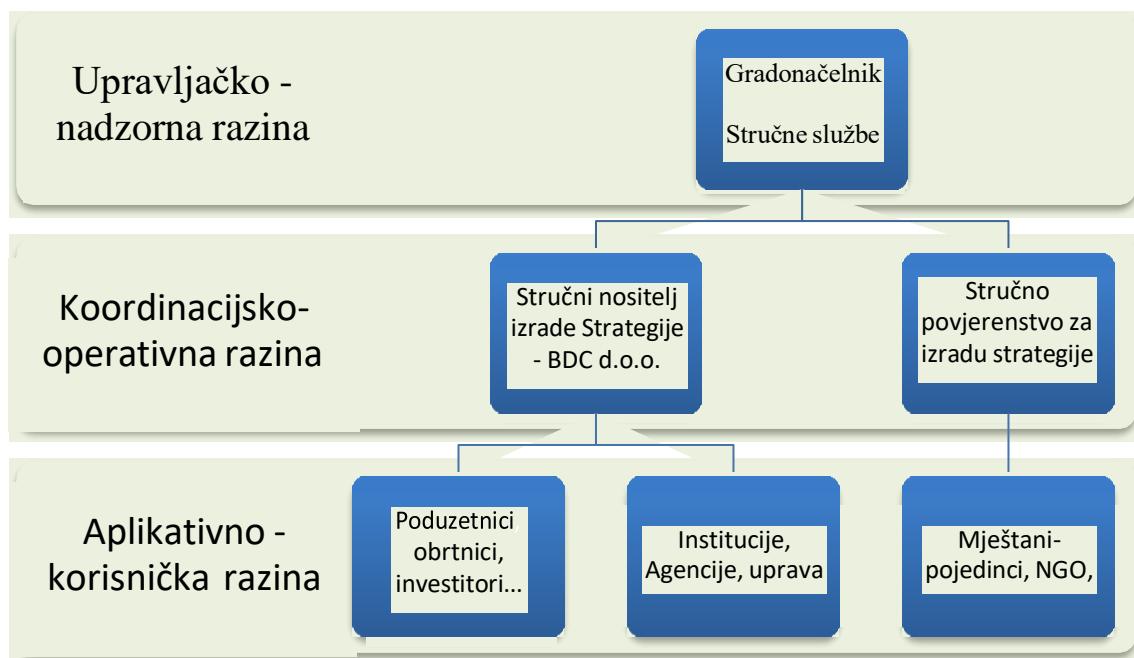
Definiranje "Akciskog plana" provedbe strategije sastavni je dio dokumenta u kojem se određuje tijek provedbe unutar petogodišnjeg programskog razdoblja i definira nositelje, način i dinamiku njegove provedbe i praćenja. Također u ovom poglavlju definiraju se indikatori (mjerila) za procjenu učinaka kao i postojanje potrebnih ljudskih i tehničkih, tj. organizacijskih kapaciteta za provedbu Strategije. Akcijski plan je sačinjen tako da je mjerljiv po godinama njegove provedbe s ciljem omogućavanja njegove godišnje ocjene provedbe.

7.2. Organizacija izrade strategije

Organizacija izrade Strategije se temelji na uključivosti čim većeg broja ključnih čimbenika s razine na koju se u konačnici Strategija i odnosi, tj. s "**Aplikativno - korisničke razine**", u koju ubrajamo najširi sloj individualnog i organiziranog društvenog i gospodarskog života Grada i njegova okruženja.

"Koordinacijsko - operativna razina" podrazumijeva međusobnu intenzivnu komunikaciju i interakciju posebnog Stručnog povjerenstva Grada i stručnog nositelja izrade Strategije s predstvincima upravnog, političkog, gospodarskog, i društvenog života Grada Buje-Buie kao i sa zainteresiranim pojedincima. Da bi se izradom Strategije upravljalo sustavno i kvalitetno, osnovat će se Stručno povjerenstvo za izradu Strategije kao koordinacijsko tijelo za njegovu izradu. Ono će se sastojati od 3-5 članova koja pokrivaju pojedina specifična područja kojima se Strategija bavi (razvoj poduzetništva, komunalno uređenje, društvene djelatnosti, demografija, socijalna skrb isl). Stručno povjerenstvo predstavlja operativnu poveznicu između Stručnog nositelja izrade Strategije i Grada Buje-Buie.

Upravljačko - nadzornu razinu čini gradonačelnik kao službeni predstavnik i izvršni nositelj vlasti u Gradu Buje-Buie, zajedno sa svojim stručnim službama.

Slika 18. Shematski prikaz organizacijske strukture izrade Strategije
Izvor: Izrada autora

7.3. Vremenski plan izrade Strategije i komunikacija s javnošću

Ukupno vremensko razdoblje potrebno za izradu Strategije poklapalo se s predviđenim ukupnim rokom za izradu Strategije, koja je iznosila 90 dana, odnosno 13 tjedana, računajući od dana potpisivanja odgovarajućeg ugovora.

Vremenski raspored aktivnosti pojedinih faza obuhvaćao je ukupno 6 koraka (faza). **Prva faza** trajala je tjedan dana te se na kraju tjedna održao "Kick-off" sastanak koordinacijsko - operativne razine (tj. stručnog nositelja izrade Strategije, tvrtke BDCd.o.o.) s Upravljačko - nadzornom razinom (čelništvom Grada, tj. gradonačelnikom i suradnicima). Na sastanku se odredio komunikacijski kanali te predstavilo u međuvremenu imenovano Stručno povjerenstvo za izradu Strategije, utvrđio se precizan dinamički plan izrade Strategije, te odredio način komunikacije s javnošću.

Druga faza podrazumijevala je organizaciju radionice s predstavnicima Aplikativno - korisničke razine. Na radionici koja se održala u tjednu br. 3 identificirali i analizirali su se elementi SWOT analize i to za područja za koji se ista provodi (komunalni razvoj, gospodarsko okruženje i socijalno-društveno razvoj) te su se predstavili elementi analize stanja i primjeri dobre prakse izrade i provedbe razvojnih strategija JLS. Nakon održane radionice, ostavilo se vremensko razdoblje od tjedan dana za dodatne komentare, prijedloge i primjedbe vezane uz analizu stanja ali i potencijalne ciljeve i mјere odnosno projektne ideje.

Treća faza trajala je od 4 tjedna do kraja tjedna br. 7, kada se Upravljačko-nadzornoj razini predstavljala revidirana vizija Grada, kao i nacrt ciljeva, prioriteta i mjera Strategije, te se o njima provela međusobna koordinacija i usklađivanje.

U **četvrtoj fazi**, koja je trajala do tjedna br. 8, izradio se nacrt Strategije i Akcijskog plana, koji se dostavio tijekom tjedna br. 9, a do kraja tjedna br. 10 ista se uskladila između Stručnog nositelja i Stručnog povjerenstva Grada Buje-Buie.

U **petoj fazi** koji se proveo tijekom tjedana br. 11 i 12, provela se javna rasprava o prijedlogu Strategije, koja je za to vrijeme bila javno objavljena na web stranicama Grada Buje-Buie.

Tijekom **šeste faze** koja se provela u tjednu br. 13 sumirani su rezultati javne raspravete se na kraju te faze grada Buje-Buie kao naručitelju dostavila konačna verzija Strategije.

Slika 19. Shematski prikaz vremenskog plana aktivnosti izrade Strategije
Izvor: Izrada autora

Komunikaciju s javnošću provele su stručne službe naručitelja u suradnji s koordinacijsko-operativnom razinom, kontinuirano tijekom trajanja provedbe izrade Strategije. Informiranje se provodilo putem objava na web stranicama naručitelja kao i putem izravnog sudjelovanja javnosti tijekom radionice, ostavljenog roka za vrijeme javne rasprave, te priopćenjima s rasprava na sjednicama gradskog vijeća. Prigodno su se izdavali pravovremeni pozivi i priopćenja namijenjena animiranju i sudjelovanju javnosti i njihova pravovremenog i detaljnog informiranja o svakoj fazi izrade Strategije.

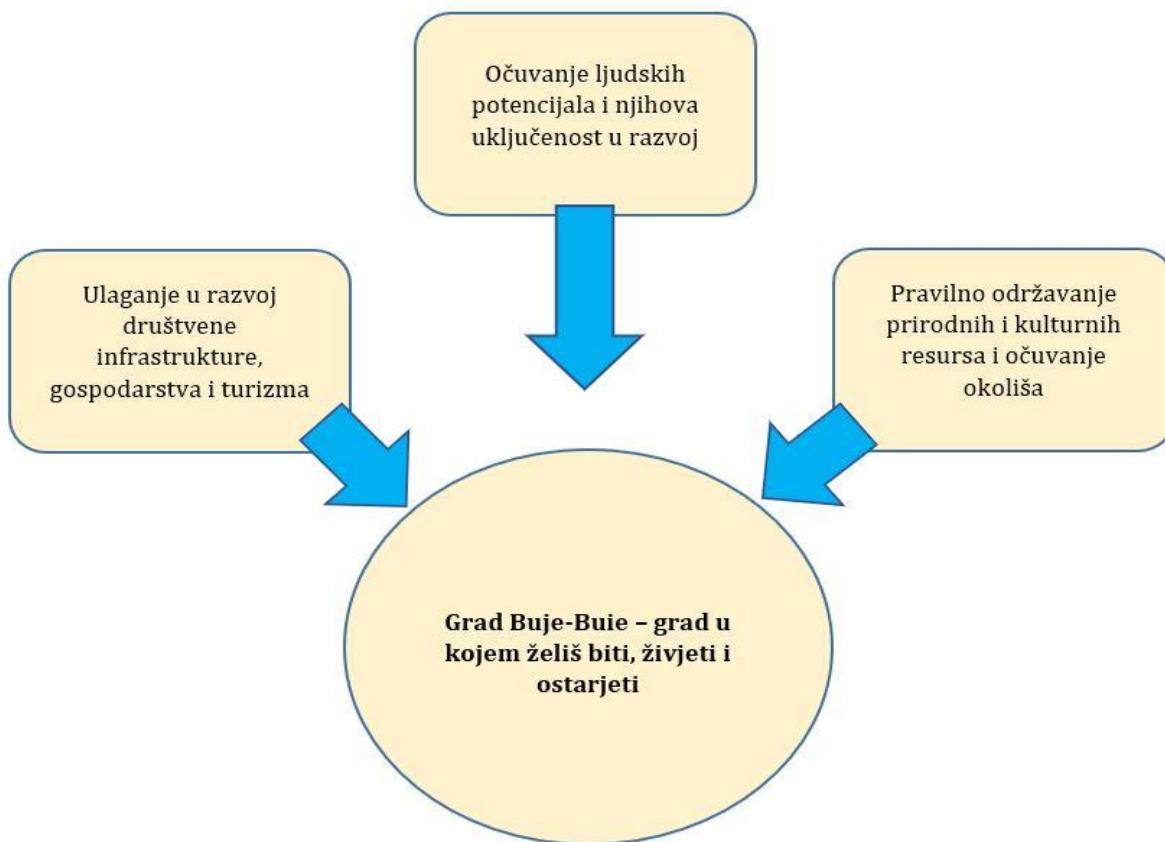
8. Misija i vizija

8.1. Misija

Nastavkom pravilnog pristupa upravljanju i kontinuiranim ulaganjem u ljudske potencijale, očuvanje kulturne i prirodne baštine, ruralni razvoj i turizam, Grad Buje-Buie pretvoriti u poželjnu, sigurnu obiteljsku destinaciju zasnovanu na učinkovitim društvenim uslugama, inovativnoj i ekološki održivoj poljoprivrednoj proizvodnji, malom poduzetništvu i održivom turizmu.

8.2. Vizija

Grad Buje-Buie – grad u kojem želiš biti, živjeti i ostarjeti

Slika 20. Vizija Grada Buje-Buie

Izvor: Izrada autora

9. SWOT analiza

SNAGE (Strengths) – pozitivno	SLABOSTI (Weaknesses) – negativno
UNUTARNJI ČIMBENICI	
<ul style="list-style-type: none"> • Povoljan geografski položaj • Postojanje aktualiziranog (izmjene i dopune) Prostornog plana • Prirodne ljepote i očuvan okoliš • Bogata kulturna baština i znamenitosti • Bogata enogastronomска ponuda • Dvojezično područje • Razvijeno maslinarstvo i vinogradarstvo • Očuvan izgled grada i autohtonost gradske jezgre • Napredan sustav gospodarenja otpadom • Pokrivenost područja dokumentima prostornog uređenja, strateškim dokumentima vodnog gospodarstva i šumarstva, postajanje uhodanog sustava prostornog uređenja • Blizina granice i mora • Mirni život u zaleđu i blizina obale • Diverzificirano i dobro razvijeno privatno poduzetništvo • Napredak u razvoju komunalne infrastrukture • Povoljni klimatski uvjeti i područje pogodno za razvoj poljoprivrede • Blizina EU zemalja • Povećan broj djece u školama • Iskustvo i znanje gradske uprave u vođenju projekata • Razvijeni turistički proizvodi i pogodnost prostora za daljnji razvoj turizma • Snažna podrška gradske uprave prema poduzetnicima i poljoprivrednicima kroz poticajne mjere 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepostojanje plinovoda • Nedovoljno kvalificiranog kadra u školama • Nepovoljni demografski pokazatelji (starenje i odljev stanovništva) • Problem sa nedostatkom kadra u zdravstvu • Nepostojanje javnog prijevoza • Devastacija kampa Kanegra • Veliki broj onkoloških bolesnika kojima treba osigurati bolju i bržu skrb • Nedostatak kvalificiranog kadra u zdravstvu • Nepovoljni uvjeti stanovanja za dolazak i useljenje novih kadrova • Nedostatak parkirnih mjesta • Nedostatan izbor programa i smjerova u srednjim školama • Neriješeni imovinsko pravni odnosi na području sportske zone • Inertnost lokalnog stanovništva i velik broj stanovnika koji radi u inozemstvu • Nedovoljna povezanost institucija i udruga • Nedovoljno razvijena telekomunikacijska infrastruktura • Raspršenost naselja na velikom području otežava brigu o nerazvrstanim cestama i komunalnoj infrastrukturi • Nekontrolirano širenje novih turističkih objekata • Nedovoljna iskorištenost kulturnih potencijala za razvoj turizma • Mali broj poljoprivrednih gospodarstava kojima je to primarna djelatnost • Nedovoljno korištenje obnovljivih izvora energije

PRILIKE (Opportunities) - pozitivno

PRIJETNJE (Threats) - negativno

VANJSKI ČIMBENICI

- Blizina granice i EU tržišta
- Blizina zračnih luka (Pula, Trst, Venecija)
- Pozitivni turistički trendovi i tradicija bavljenja turizmom
- Mogućnost osiguravanja stanova za potrebne obrazovane kadrove
- Dobro očuvani prirodni resursi
- Korištenje finansijskih sredstava i nacionalnih i EU fondova; poticajne mjere i sredstva iz EU fondova za sufinanciranje projekata (npr. izgradnja infrastrukture za širokopojasni pristup, ruralni razvoj Grada, jačanje kapaciteta Grada, podrška malom i srednjem poduzetništvu, razvoj civilnog društva, očuvanje okoliša, itd.)
- Kontinuitet vođenja JLS-a
- Rastući interes korisnika aktivnih oblika turizma kao poticaj za daljnji razvoj turističke infrastrukture i poduzetništva na svim razinama
- Sve veća potražnja (domaći potrošači, turisti i strano tržište) za lokalnim poljoprivrednim proizvodima i ekološkim proizvodima
- Dobre tradicijske veze sa prekograničnim područjima
- Prepoznatljivost područja od strane glavnih emitivnih tržišta (Njemačka, Slovenija, Austrija, Italija)

- Dugotrajni procesi za dobivanje suglasnosti i dozvola, birokratska tromost institucija (HEP)
- Nezainteresiranost za uvođenje deficitarnih zanimanja u škole
- Sporost u provedbi natječaja
- Zakonske regulative koče i usporavaju procese
- Niža primanja u odnosu na prekogranična mjesta u blizini
- Rast okolnih gradova
- Pojačano iseljavanje
- Zaštita okoliša i zbrinjavanje otpada
- Problem sa zdravstvom i izmještanjem hitne pomoći u Izolu radi učinkovitije i bolje zdravstvene skrbi
- Složena i dugotrajna administrativna procedura oko dobivanja državnog poljoprivrednog zemljišta u zakup

Tablica 7. SWOT analiza

Izvor: Izrada autora

10. Razvojni ciljevi i mjere

Razvojni ciljevi i predložene mjere Grada Buje-Buie doneseni su na temelju sveobuhvatne analize iz više aspekata i njima se nastoji pokriti sve potrebe i potencijale koji pridonose ostvarenju vizije Grada Buje-Buie. Neke od najvažnijih mjera i smjerova razvoja su razmišljanje o poticajnoj stanogradnji kao obliku rješavanja stambenih potreba stanovništva i na ravnomjernoj raspodjeli po naseljima, kao i o novim oblicima poticajne stanogradnje za novoprdošle stanovnike područja Grada-Buie, kao pull faktora (faktora privlačnosti) kako bi se lakše nadomjestio nedostatak kvalificiranog kadra. Raditi će se i na zadržavanju i postepenom povećavanju gradskih stipendija kao oblika socijalne potpore stanovništvu i jakom poticanju demografskih mjera.

Također, važan aspekt razvoja je učinkovito prostorno planiranje gdje će se buduća građevinska područja planirati na način da u konačnici rezultiraju najmanjom potrebom za izgradnjom nove komunalne infrastrukture kako bi se postigla maksimalna učinkovitost.

Nastaviti će se s mjerama smanjenja emisija CO₂ prema Sporazumu gradonačelnika kako u javnom tako i u privatnom sektoru. Poticanje mobilnosti radne snage i iskorištavanje prednosti rada od doma širenjem infrastrukture (RUNE) kako bi visokoobrazovani kadar mogao raditi za neku kompaniju od doma, a živjeti u Gradu Buje-Buie s mogućnošću građenja kuće na zemljištu Grada na kojem ima pravo građenja.

Lokalne poljoprivredne proizvode usmjeravati što više u obrazovne institucije, domove za starije i ostale javne servise na principu „od polja do stola“. Povezivanje Parecane i područje Hotela Mulino preko Kanegre sa Umaškom promenadom i dalje prema Novigradu. Poticanje stvaranja bujske web aplikacije koja bi umrežila sve turističke subjekte. Utvrđivanje lokacija za camper stop opremljen električnim biciklima i razmatranje planiranja novih biciklističkih trasa npr. : Brič-Oskoruš-Most-Kremenje-Kaštel-Mulino-SLO ili Kanegra. Baza planiranih projekata u tablici spaja sve navedene planove u skup ciljeva i mjera kojima se planira ostvariti svaki pojedinačni cilj i mjeru kako bi se ostvarila planirana vizija Grada Buje-Buie.

1. Razvoj komunalne i prometne infrastrukture u svrhu razvoja lokalne zajednice

1.1. UREĐENJE JAVNIH PROMETNICA, KOMUNALNE INFRASTRUKTURE I POBOLJŠANJE PROMETNE POVEZANOSTI

MJERA	CILJ	OPIS PROJEKTA	AKTIVNOSTI	RAZINA PRIPREMLJENOSTI, NOSITELJ I PARTNER PROJEKTA	PROCJENJENA VRIJEDNOST U KUNAMA	PROCJENJENA VRIJEDNOST U EURIMA	REZULTATI PROJEKTA	LOKACIJA PROJEKTA
1.1.1. Uređenje naselja i stanovanje	Unaprjeđenje i izgradnja prometne infrastrukture u svrhu poboljšanja lokalne i regionalne prometne povezanosti	Uređenje javnih prometnica i poboljšanje prometne povezanosti	Uređenje i opremanje s ciljem unaprjeđivanja uvjeta za život u gradu, posebno korištenja lokalnih cesta za motorna vozila i pješake	Nositelj: Grad Buje Upravni odjel za komunalne djelatnosti	10 450.000,00 kn	1 400.00,00 €	0.4 km popločanih ulica, 1 rekonstruiran objekt, 4km uređenih staza, 4.9 km asfaltirane ceste	Područje Grada Buje
1.1.2. Proširenje gradskog parkirnog prostora	Povećanje parkirnog prostora i broja parkirnih mjeseta za motorna vozila što doprinosi većoj mobilnosti	Izgradnja i proširenje parkirališta na 4 lokacije	Ishođenje svih potrebnih dozvola za proširenje i izgradnju, izgradnja potpornih zidova i svih sadržaja	Nositelj: Grad Buje Upravni odjel za komunalne djelatnosti	2 450.000,00 kn	325.000,00 €	180 novih parkirnih mjeseta	Područje Grada Buje

Strateški razvojni plan Grada Buje-Buie za razdoblje 2022.-2029.

	građana							
1.1.3. Unaprjeđenje komunalne infrastrukture – izgradnja kanalizacijskog sustava	Rekonstrukcija, izgradnja i investicijsko održavanje komunalnih objekata i opreme u svrhu unapređenja kvalitete življenja	Izgradnjom komunalne infrastrukture doprinosi se sustavnom i sveobuhvatnom korištenju kvalitetnog kanalizacijskog sustava za sva naselja na području grada	Kontinuirana provedba svih aktivnosti vezanih za poboljšanje i izgradnju i održavanje komunalne infrastrukture	Nositelj: Grad Buje Upravni odjel za komunalne djelatnosti	18 800.000,00 kn	2 500.000,00 €	1000 novih korisnika kanalizacijskog sustava, 10 km novog kanalizacijskog sustava	Područje Grada Buje
1.1.4. Unaprjeđenje komunalne infrastrukture - uređenje groblja	Pronalaženje cjelovitog i sustavnog rješenja osiguravanja grobnih mjesta za potrebe grada	Proširenje groblja na 3 lokacije	Proširenje gradskog groblja u Bujama i mjesnog groblja Marušići i Kaštel	Nositelj: Grad Buje Upravni odjel za komunalne djelatnosti	2 000.000,00 kn	265.000,00 €	Proširena 3 groblja na području Grada Buje	Područje Grada Buje
1.1.5. Izgradnja prometne infrastrukture	Unaprjeđenje lokalne prometne povezanosti	Izgradnja i rekonstrukcija prometne infrastrukture	Izgradnja rotora u Istarskoj ulici, pristupne ceste do vrtića, spojne ceste u povijesnoj jezgri i izgradnja i rekonstrukcija ulice G.Garibaldi i Trga Slobode s popratnim sadržajima	Nositelj: Grad Buje Upravni odjel za prostorno uređenje	9 117.000,00 kn	1 210.000,00 €	1 izgrađen rotor,2 kilometra izgrađene ceste i završena rekonstrukcija	Područje Grada Buje
1.1.6.			Kontinuirana provedba svih aktivnosti vezanih	Nositelj: Grad Buje	3			Područje

Strateški razvojni plan Grada Buje-Buie za razdoblje 2022.-2029.

Rekonstrukcija prometne infrastrukture	Razvoj lokalne i regionalne prometne mreže	Rekonstrukcija dijela ceste na 5 lokacija	za poboljšanje i izgradnju i održavanje prometne infrastrukture	Upravni odjel za prostorno uređenje	450.000,00 kn	460.000,00 €	5 km rekonstruirane ceste	Grada Buje
1.1.7. Rekonstrukcija prometne infrastrukture	Rekonstrukcija, izgradnja i investicijsko održavanje komunalnih objekata i opreme u svrhu unapređenja kvalitete življenja	Javna rasvjeta	Zamjena i ugradnja novih rasvjetnih tijela	Nositelj: Grad Buje Upravni odjel za komunalne djelatnosti	1 170.000,00 kn	156.000,00 €	335 novih rasvjetnih tijela	Područje Grada Buje
1.1.8. Rekonstrukcija prometne infrastrukture	Parking i spojna cesta kod Uljare	Izgradnja parkingu i nove ceste	Zamjena i ugradnja novih rasvjetnih tijela	Nositelj: Grad Buje Upravni odjel za komunalne djelatnosti	22 600.000,00 kn	3 000.000,00 €	Novi parking i nova prometnica	Područje Grada Buje
2. Jačanje konkurentnosti gospodarstva, turizma i održivo prostorno planiranje								
2.1. PROSTORNO I URBANISTIČKO PLANIRANJE I RAZVOJ GOSPODARSTVA I TURIZMA								
MJERA	CILJ	OPIS PROJEKTA	AKTIVNOSTI	RAZINA PRIPREMLJENOSTI, NOSITELJ I PARTNER PROJEKTA	PROCJENJENA VRIJEDNOST U KUNAMA	PROCJENJENA VRIJEDNOST U EURIMA	REZULTATI PROJEKTA	LOKACIJA PROJEKTA

Strateški razvojni plan Grada Buje-Buie za razdoblje 2022.-2029.

2.1.1. Gospodarski razvoj	Poticanje razvoja poduzetništva, gospodarstva i poljoprivrede	Razvoj gospodarske zone, izgradnja aglomeracije za navodnjavanje, poticanje rada udruge poljoprivrednika	Razvoj gospodarske zone Mazurija, navodnjavanje, ishodovanje oznake izvornosti	Nositelj: Grad Buje Upravni odjel za prostorno uređenje	3 900.000,00 kn	520.000,00 €	Izrađen elaborat za gospodarsku zonu, 60km ² navodnjavane površine, 2 oznake izvornosti	Područje Grada Buje
2.1.2. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva	Jačanje kompetencija i unaprjeđenje sustava lokalne uprave te digitalizacija usluga čime se olakšava njihov pristup za građane	Ulaganje u razvoj gospodarstva	Digitalizacija javnih usluga i servisa i izgradnja optičke mreže	Nositelj: Grad Buje Upravni odjel za opće poslove	200.000,00 kn	27 000,00 €	80% pokrivenost grada optičkom mrežom, 3 digitalizirane usluge i servisi	Područje Grada Buje
2.1.3. Ulaganje u rekonstrukciju društveno	Obnova i prenamjena društveno važnih	Ulaganje u razvoj društveno	Rekonstrukcija škole Kršete, stare zgrade škole u Marušićima, stare uljare, stare škole na Trgu Sv.	Nositelj: Grad Buje Upravni odjel za	3 150.000,00 kn	420 000,00 €	8 uređenih	Područje Grada Buje

Strateški razvojni plan Grada Buje-Buie za razdoblje 2022.-2029.

značajnih objekata	objekata za potrebe građana	značajnih objekata	Servula, uređenje društvenih domova	prostorno uređenje			objekata	
2.1.4. Gospodarski razvoj	Obnova i prenamjena zgrade Vinskog podruma iz 1904. godine	Ulaganje u razvoj društveno značajnih objekata	Obnova stare zgrade vinskog podruma i uspostavljanje multifunkcionalnog prostora s tržnicom na zatvorenom, regionalnom vinotekom i skladištem za zadrugu maslinara	Nositelj: Grad Buje Upravni odjel za prostorno uređenje i potencijalno partnerstvo vinara, maslinara i županije	3 767.000,00 kn	500 000,00 €	1 uređen objekt od 1400m2	Područje Grada Buje
2.1.5. Ulaganje u rekonstrukciju društveno značajnih	Uređenje društvenih domova na području Grada Buja	Ulaganje u razvoj društveno značajnih	Obnova 3 društvena doma u svrhu njihovog korištenja kao poduzetničkih inkubatora za razvoj IT industrije, za	Nositelj: Grad Buje Upravni odjel za prostorno uređenje	22 600.000,00 kn	3 000 000,00 €	3 uređena objekta	Područje Grada Buje Kaštel, Momjan i

objekata	objekata	održavanje seminara i manifestacija						Marušići
2.1.6. Uređenje biciklističkih staza na području Grada Buje	Konstantni razvoj i proširenje biciklističkih staza	Ulaganje u razvoj turizma	Uređenje biciklističkih staza na neuređenim cestama kao i na postojećim uređenim prometnicama	Nositelj: Grad Buje Upravni odjel za prostorno uređenje	2 000.000,00 kn	266 000,00 €	Uređen objekt na 3 kata ukupno 1600m2	Područje Grada Buje
2.1.7. Potpuna digitalizacija javnih usluga prema građanima	Sa što manje osobnih dolazaka riješiti potrebe građana online putem	Ulaganje u razvoj servisa za građane	Online zahtjevi za građane i online rješenja, online GIS podloga, mogućnost online prijavljivanja komunalnih problema	Nositelj: Grad Buje Upravni odjel za prostorno uređenje	3 770.000,00 kn	500 000,00 €	Uređen objekt na 3 kata ukupno 1600m2	Područje Grada Buje

Strateški razvojni plan Grada Buje-Buje za razdoblje 2022.-2029.

2.2.1. Ulaganje u zaštitu spomeničke baštine	Povećanje trajanja kulturnih dobra, unaprjeđenje turističkih potencijala i očuvanje identiteta	Ulaganje u uređenje i sanaciju kulturne baštine na 3 lokacije	Uređenje parka, sanacija spomenika, uređenje kapelica	Nositelj: Grad Buje Upravni odjel za komunalne djelatnosti	1 034.300,00 kn	140 000,00 €	Uređen park, saniran spomenik i uređene 24 kapelice	Područje Grada Buje
2.2.2. Rekonstrukcija kulturnih vrijednosti	Očuvanje povijesno i kulturno značajnih objekata na području Grada u svrhu razvoja turističkih potencijala i poboljšanja kulturnog života građana	Ulaganje u uređenje i sanaciju kulturne baštine na 3 lokacije	Sanacija i konzervacija kaštela Rota, kuće istarskih kaštela i zgrade starog vatrogasnog doma	Nositelj: Grad Buje Upravni odjel za komunalne djelatnosti	1 000 000,00 kn	133 000,00 €	Saniran kaštel Rota, kuća istarskih kaštela i zgrada starog vatrogasnog doma	Područje Grada Buje
2.2.3. Zaštita i unaprjeđenje okoliša	Očuvanje povijesno i kulturno značajnih objekata na području Grada u svrhu razvoja	Proširenje usluge korištenja uređaja za pročišćenje otpadnih voda	Pripojenje naselja Triban , Bibali i Gamboci središnjem uređaju za pročišćavanje otpadnih voda	Nositelj: Grad Buje Upravni odjel za komunalne djelatnosti	14 450 000,00 kn	1 920 000,00 €	3 nova naselja pripojena na novi uređaj za pročišćavanje otpadnih voda	Područje Grada Buje

	turističkih potencijala i poboljšanja kulturnog života građana	na 3 naselja						
3. Socijalno uključivanje, demografija, zdravstvo i školstvo								
3.1. ULAGANJA U ZDRAVSTVENU ZAŠТИTU, SOCIJALNU SKRB I SIGURNOST GRAĐANA								
MJERA	CILJ	OPIS PROJEKTA	AKTIVNOSTI	RAZINA PRIPREMLJENOSTI, NOSITELJ I PARTNER PROJEKTA	PROCJENJENA VRIJEDNOST U KUNAMA	PROCJENJENA VRIJEDNOST U EURIMA	REZULTATI PROJEKTA	LOKACIJA PROJEKTA
3.1.1. Razvoj usluga socijalne skrbi	Osiguravanje ravnomjerne dostupnosti socijalnih usluga, pružanje socijalne zaštite i unaprjeđenje kvalitete života svih građana, a posebno starijih i nemoćnih	Ulaganje u socijalnu skrb	Podrška socijalno ugroženim skupinama isplatama naknada i subvencija	Nositelj: Grad Buje Upravni odjel za opće poslove	350.000,00 kn	47.000,00 €	Program pomoći u kući, 29 korisnika	Područje Grada Buje
3.1.2.	Održavanje kvalitete sustava pružanja javnih zdravstvenih	Ulaganje u	Program 'Emergency	Nositelj: Grad Buje			100 pacijenata	Područje

Strateški razvojni plan Grada Buje-Buie za razdoblje 2022.-2029.

Ulaganje u usluge primarne zdravstvene zaštite	usluga, a posebno pravovremene dostupnosti hitne zdravstvene skrbi za građane	zdravstvena zaštitu	EuroRegion' - zbrinjavanje hitnih pacijenata	Upravni odjel za opće poslove	300.000,00 kn	40.000,00 €	korisnika usluge	Grada Buje
3.1.2. Ulaganje u usluge primarne zdravstvene zaštite	Održavanje kvalitete sustava pružanja javnih zdravstvenih usluga, a posebno pravovremene dostupnosti hitne zdravstvene skrbi za građane	Ulaganje u zdravstvenu zaštitu	Program 'Emergency EuroRegion' - zbrinjavanje hitnih pacijenata	Nositelj: Grad Buje Upravni odjel za opće poslove	300.000,00 kn	40.000,00 €	100 pacijenata korisnika usluge	Područje Grada Buje
3.1.3. Civilna zaštita i sigurnost građana	Omogućavanje uvjeta za pravovremenu reakciju u hitnim slučajevima i povećanje sigurnosti na području Grada	Ulaganje u civilnu zaštitu i sigurnost građana	Uređenje DVD-a Buje i ugradnja video nadzora	Nositelj: Grad Buje Upravni odjel za opće poslove	1 250.000,00 kn	166.000,00 €	1 uređen DVD, 15 postavljenih video kamera	Područje Grada Buje

3.2. UNAPRIJEĐENJE I POBOLJŠANJE PREDŠKOLSKOG ODGOJA TE ULAGANJE U SEKTOR ODGOJA I OBRAZOVANJA								
MJERA	CILJ	OPIS PROJEKTA	AKTIVNOSTI	RAZINA PRIPREMLJENOSTI, NOSITELJ I PARTNER PROJEKTA	PROCJENJENA VRIJEDNOST U KUNAMA	PROCJENJENA VRIJEDNOST U EURIMA	REZULTATI PROJEKTA	LOKACIJA PROJEKTA
3.2.1. Aktivnosti poboljšanja sportsko - rekreativskog sadržaja	Osiguravanje dostupnosti sportsko rekreativskih sadržaja i poticanje razvoja sporta i rekreacije	Uređenje bočališta, igrališta, izgradnja tracking staze, opremanje staze dodatnim sadržajima	Poboljšanje sportsko rekreativne infrastrukture za sve dobine skupine	Nositelj: Grad Buje Upravni odjel za komunalne djelatnosti	1 350.000,00 kn	180.000,00 €	Uređeno bočalište u Marušićima, Crno igralište u Bujama, izgrađeno 0,4 km tracking staze i potpuna opremljenost staze Parenzana	Područje Grada Buje
3.2.2. Odgoj i obrazovanje	Ulaganja u objekte obrazovnih ustanova za kvalitetniju provedbu obrazovnih programa i podrška obrazovanju mladih	Unapređenje i poboljšanje standarda učenika te ulaganje u sektor odgoja i obrazovanja	Energetska obnova, uređenje čitaonice i prostora za dnevni boravak u POU, instalacija nove kotlovnice, dogradnja i izgradnja kuhinje i blagovaonice i stipendiranje	Nositelj: Grad Buje Upravni odjel za prostorno uređenje	8 400.000,00 kn	1 115.000,00 €	1 energetski certifikat za zgradu POU, 1 uređen objekt POU, 1 kotlovnica, kuhinja i blagovaonica u OŠ Mate Balota, 32 stipendirana učenika i	Područje Grada Buje

							studenta	
3.2.3. Ulaganje u rekonstrukciju društveno značajnih objekata	Rekonstrukcija škole na trgu Sv. Servula	Ulaganje u razvoj društveno značajnih objekata	Prvo sanacija krova pa potpuna rekonstrukcija	Nositelj: Grad Buje Upravni odjel za prostorno uređenje	8 000.000,00 kn	1 061 000,00 €	Uređen objekt na 3 kata ukupno 1600m ²	Područje Grada Buje
3.3. DEMOGRAFIJA								
MJERA	CILJ	OPIS PROJEKTA	AKTIVNOSTI	RAZINA PRIPREMLJENOSTI, NOSITELJ I PARTNER PROJEKTA	PROCJENJENA VRIJEDNOST U KUNAMA	PROCJENJENA VRIJEDNOST U EURIMA	REZULTATI PROJEKTA	LOKACIJA PROJEKTA
3.3.1. Briga o djeci	Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji	Povećanje sadržaja za djecu i roditelje i unaprijeđenje dosadašnjih igrališta	Opremanje i izgradnja dječjih igrališta	Nositelj: Grad Buje Upravni odjel za komunalne djelatnosti	300.000,00 kn	40.000,00 €	8 opremljenih igrališta	Područje Grada Buje

Tablica 8. Razvojni ciljevi, prioriteti i mјere

Izvor: Izradio autor prema podacima Grada Buje-Buje

11. Usklađenost Strategije s nadređenim strateškim dokumentima

Strateški razvojni plan Grada Buje-Buie za razdoblje 2022. – 2029. usklađen je s "Planom razvoja Istarske županije za razdoblje 2022. - 2027. godine". Plan razvoja Istarske županije za razdoblje 2022. - 2027. godine usklađen je sa Strategijom regionalnog razvoja Hrvatske do kraja 2030. godine kao ključnim nacionalnim strateškim dokumentom za usmjeravanje i koordinaciju regionalnog razvoja koji svoje strateško promišljanje razvoja temelji na Nacionalnoj razvojnoj strategiji Republike Hrvatske do 2030. godine, kao hijerarhijski najvišem i sveobuhvatnom aktu strateškog planiranja kojim se dugoročno usmjerava razvoj društva i gospodarstva u svim važnim pitanjima za Hrvatsku, čija vizija glasi: „Hrvatska je u 2030. godini konkurentna, inovativna i sigurna zemlja prepoznatljivog identiteta i kulture, zemlja očuvanih resursa, kvalitetnih životnih uvjeta i jednakih prilika za sve“. Realizacija ove vizije strukturirana je kroz četiri razvojna smjera i 13 povezanih strateških ciljeva:

- Razvojni smjer 1: Održivo gospodarstvo i društvo

- o SC 1.: Konkurentno i inovativno gospodarstvo
- o SC 2.: Obrazovani i zaposleni ljudi
- o SC 3.: Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom
- o SC 4.: Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske

- Razvojni smjer 2: Jačanje otpornosti na krize

- o SC 5.: Zdrav, aktivan i kvalitetan život
- o SC 6.: Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji
- o SC 7.: Sigurnost za stabilan razvoj

- Razvojni smjer 3: Zelena i digitalna tranzicija

- o SC 8.: Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
- o SC 9.: Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva
- o SC 10.: Održiva mobilnost
- o SC 11.: Digitalna tranzicija društva i gospodarstva

- Razvojni smjer 4: Ravnomjeran regionalni razvoj

- o SC 12.: Razvoj potpomognutih područja i područje s razvojnim posebnostima

o SC 13.: Jačanje regionalne konkurentnosti

Uz Nacionalnu razvojnu strategiju, važan dokument u budućem razvoju čini i Nacionalni plan oporavka i otpornosti (2021.-2026.), koji usmjerava reaktivaciju i revitalizaciju hrvatskog gospodarstva i društva nakon posljedica pandemije COVID-19. Riječ je o specifičnim aktivnostima strukturiranim kroz šest komponenti:

- Gospodarstvo;
- Javna uprava, pravosuđe i državna imovina;
- Obrazovanje, znanost i istraživanje;
- Tržište rada i socijalna zaštita;
- Zdravstvo;
- Inicijativa: Obnova zgrada.

Nacionalna razvojna strategija i Nacionalni plan oporavka i otpornosti uvelike su usmjereni odrednicama Europskog zelenog plana, koji ima za cilj stvoriti klimatski neutralnu Europu do 2050. g. Štoviše, novi Višegodišnji finansijski okvir 2021.-2027. i vezani mehanizam NextGenerationEU otvaraju velike mogućnosti financiranja aktivnosti i projekata s aspekta zelene i digitalne tranzicije, a koje je potrebno integrirati u sve sektore budućega razvoja. Sve navedene odrednice na nacionalnim i nadnacionalnim razinama, kao elementarne postavke prethodnog strateško planskog razdoblja, smatraju se relevantnim prioritetima javne politike kojima je potrebno usmjeriti i budući razvoj. Navedeni temelji prošireni su provedbom analize stanja i participativnog procesa te SWOT analizom kako bi se prilagodili prioriteti javne politike novim uvjetima razvoja. Na temelju identificiranih razvojnih potreba i potencijala, definirana su tri ključna prioriteta Grada Buje-Buie:

- Prioritet 1. Razvoj komunalne i prometne infrastrukture u svrhu razvoja lokalne zajednice
- Prioritet 2: Jačanje konkurentnosti gospodarstva, turizma i održivo prostorno planiranje
- Prioritet 3: Socijalno uključivanje, demografija, kultura, zdravstvo i školstvo

Dokument SRP-a usklađen je sa svim relevantnim zakonima i ostalim strateškim sektorskim dokumentima na nacionalnoj i EU razini. Strateški razvojni plan Grada Buje-Buie za razdoblje 2022. – 2029. usklađen je s Prostornim planom Istarske županije i Prostornim planom uređenja te s izmjenom i dopunom Prostornog plana uređenja Grada Buje.

11.1. Usklađenost sa Planom razvoja Istarske županije 2022. do 2027.

Plan razvoja Istarske županije za razdoblje od 2022. do 2027. godine temelji se na prioritetima javnih politika koji su istaknuti u tablici. Ti prioriteti su sukladni strateškim ciljevima Nacionalne razvojne strategija Republike Hrvatske do 2030. godine, kao hijerarhijski nadređenog akta strateškog planiranja. Prioriteti koje Grad Buje ističu u svom strateškom razvojnem planu u skladu su sa županijskim i nacionalnim prioritetima javnih politika.

PRIORITET ŽUPANIJA	PRIORITET GRAD BUJE
1. ZELENA I POVEZANA REGIJA	1.1. Ulaganje u zaštitu okoliša 1.2. Ulaganje u očuvanje kulturne baštine
2. PAMETNA REGIJA ZNANJA PREPOZNATLJIVA PO VISOKOJ KVALITETI ŽIVOTA, DOSTUPNOM OBRAZOVANJU I UKLJUČIVOSTI	2.1. Razvoj usluga socijalne skrbi i ulaganje u usluge primarne zdravstvene zaštite 2.2. Razvoj civilne zaštite i sigurnosti građana 2.3. Aktivnosti poboljšavanja sportsko-rekreacijskog sadržaja 2.4. Odgoj i obrazovanja i ulaganje u društveno značajne objekte 2.5. Demografija
	2.6. Ulaganje u sektor odgoja i obrazovanje
3. REGIJA INOVATIVNOG I KONKURENTNOG GOSPODARSTVA U FUNKCIJI ODRŽIVOSTI	3.1. Uređenje javnih prometnica i poboljšanje prometne povezanosti 3.2. Unaprjeđenje komunalne infrastrukture
	3.3. Prostorno i urbanističko planiranje i razvoj gospodarstva i turizma
4. REGIJA KOJA NJEGUJE I PROMOVIRA PREPOZNATLJIVOST	4.1. Održivo prostorno planiranje

Tablica 9. Usklađenost Strateškog razvojnog plana Grada Buje-Buie 2022.-2029. sa Planom razvoja Istarske županije 2022. - 2027.

Izvor: Izrada autora prema podacima iz Plana razvoja IŽ

11.2. Usklađenost sa nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine

Strateški razvojni plan Grada Buje-Buie 2022.-2029. i vizija razvoja uvelike se uklapaju u Nacionalnu razvojnu strategiju. Dokument jasno ističe najvažnije pravce razvoja koji se očituju u dalnjem razvoju prometne i ostale komunalne infrastrukture u svrhu razvoja lokalne zajednice, jačanja konkurentnosti gospodarstva, turizma i održivo prostorno planiranje te socijalno uključivanje, demografija, zdravstvo i školstvo. Razvojni ciljevi i mjere pojedinačno doprinose provedbi hijerarhijski nadređenih akata, te najveću važnost pridodaju razvojnim smjerovima iz Nacionalne strategije.

Slika 21. Usklađenost Strateškog razvojnog plana Grada Buje-Buie 2022.-2029. s Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030.

Izvor: Nacionalna razvojna strategija

11.3. Prostorni plan uređenja Grada Buje-Buie i izmjene i dopune prostornog plana uređenja Grada Buje-Buie 2021. godine

Prostorni plan Grada Buj-Buie je dio općega društvenog plana na temelju kojega se ostvaruje politika urbanizacije i prostornoga uređenja u skladu s razvojem, gospodarskom i socijalnom politikom države i budućeg iskorištavanja zemljišta.

Plan utvrđuje dugoročne osnove organiziranja i uređivanja prostora u skladu s ciljevima i zadacima društveno-ekonomskog razvoja a osobito:

- osnovu naseljenosti uključivo površine naselja, urbanu obnovu postojećih izgrađenih područja te sanaciju degradiranih urbanih i ruralnih područja
- razmještaj djelatnosti u prostoru sa smjernicama i prioritetima za postizanje ciljeva prostornog uređenja
- osnovu s prikazom poljoprivrednih i šumskih zemljišta, vodnih izvora i vodogospodarstvenih sustava, područja mineralnih sirovina, prirodnih i kulturnopovijesnih i krajobraznih vrijednosti te ugroženih područja
- osnovu javne, komunalne i druge infrastrukture
- zahvate u prostoru lokalnog značenja
- uvjete za provedbu prostornog plana s granicama građevinskih područja

Ovim se odredbama za provedbu plana određuje namjena prostora:

- osnovne pokazatelje prostora
- uvjete za gradnju u građevinskim područjima naselja i izvan naselja
- uvjete građenja izvan izvan građevinskih područja
- opće uvjete i standarde opremanja zemljišta i obvezno priključivanje građevina na komunalnu i drugu infrastrukturu
- uvjete za gradnju jednostavnih građevina
- mjere za zaštitu okoliša i očuvanja prirodnih, kulturno povijesnih i krajobraznih vrijednosti u vezi s planiranjem pojedinih zahvata u prostoru
- obveze izrade prostornih planova užih područja i njihov obuhvat
- mjere za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća

Detaljni uvid u PP Grada Buje-Buie dostupan je i redovno ažuriran na stranicama Grada gdje su dostupni svi relevantni podaci (grafički dio, građevinska područja, urbanistički plan uređenja i dr.)

12. Financijski plan

Učinkovita provedba strateških razvojnih projekata po svakoj mjeri podrazumijeva planiranje i predviđanje financijskih sredstava sukladno raspoloživim sredstvima iz javno dostupnih fondova. Stoga se financijski okvir za provedbu Strategije temelji na sljedećim izvorima financiranja:

12.1. Proračun Grada Buje-Buie

Proračun Grada nije dostatan za samostalno financiranje kapitalnih projekata te su unutar proračunskog okvira planirana sredstva za investiranje u projekte koji će poticati ulaganja vezana uz obrazovanje, organizacije civilnog društva i sl. Određenim postotkom će se proračunskim sredstvima sudjelovati u kapitalnim projektima za razvoj Grada Buje-Buie.

12.2. Proračun Istarske županije

Pojedini strateški projekti koji su važni za Grada Buje-Buie dijelom su od interesa Istarske županije. Posebice se to odnosi na Istarsku županiju koja će sudjelovati u projektima razvoja infrastrukture širokopojasnog interneta, a županijske institucije ili poduzeća će se uključiti u proces pripreme i provedbe projekata od županijskog interesa.

12.3. Državni proračun

Proračunska sredstva u sklopu Strategije najvećim dijelom odnose se na projekte na području Grad Buje-Buie u nadležnosti državnih poduzeća (Hrvatske vode, Hrvatska elektroprivreda, i sl.), ili na projekte sufinancirane iz pojedinih nacionalnih fondova. Posebno se to odnosi Nacionalni fondovi koji su raspoloživi na godišnjoj razini su raspoređeni prema ministarstvima koja ih raspisuju. Sukladno tome:

- Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU raspisuje natječaje za izgradnju komunalne, prometne i društvene infrastrukture
- Ministarstvo turizma, Fond za razvoj turizma te Hrvatska turistička zajednica raspisuju natječaj za izgradnju, modernizaciju ili opremanje turističke infrastrukture, razvoj novih turističkih proizvoda i sadržaj, primjena nove tehnologije u turizmu te marketinške i edukativne aktivnosti.
- Ministarstvo poduzetništva i obrta sufinancira projekte kojima se uvode nove tehnologije ili razne inovacije u proizvodnju, uspostavlja standard kvalitete, stjecanje raznih

certifikata, potiče daljnja edukacija radnika te potiče umrežavanje poduzetnika i obrtnika

- Ministarstvo kulture putem svojih natječaja potiče izgradnju, adaptaciju ili opremanje kulturnih objekata, sanaciju ili adaptaciju sakralnih objekata, istraživanje i zaštitu kulturno povijesnih lokaliteta i objekata te projekte koji razvijaju novi kulturni program i sadržaj
- Ministarstvo gospodarstva putem svojih natječaja sufinancira kapitalna ulaganja radi zadržavanja i povećanja broja radnika
- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta sufinancira projekte kojima se grade, moderniziraju ili opremaju odgojno-obrazovni objekti i školsko-sportske dvorane te vaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja
- Ministarstvo graditeljstva putem natječaja potiče razvitak komunalne i prometne infrastrukture

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti sufinancira projekte kojima se potiče korištenje obnovljivih izvora energije, povećanje energetske učinkovitosti i zaštita okoliša

12.4. EU fondovi

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju dostupnima su postali i Europski strukturni i investicijski fondovi (ESIF). ESIF fondovi imaju međusobno komplementarne ciljeve i glavni su izvor ulaganja na razini EU-a za pomoć državama članicama u razvoju poput RH, istovremeno osiguravajući održivi razvoj u skladu s ciljevima strategije Održiva Europa 2030 koja sadrži temeljne razvojne ciljeve Europske unije koji se oslanjaju na pametan, održiv i uključiv rast.

Prilike iz ESIF fondova dostupne u finansijskoj perspektivi 2021-2027 su:

- Europski fond za regionalni razvoj (EFRR) - ima za cilj jačanje ekonomске i socijalne kohezije, te smanjivanje razlika u razvoju između regija unutar EU. Većinom je usmjeren na infrastrukturne investicije, proizvodne investicije u cilju otvaranja radnih mesta, te na lokalni razvoj i razvoj malog i srednjeg poduzetništva.
- Europski socijalni fond + (ESF) - predstavlja glavni finansijski instrument Europske unije za ostvarivanje strateških ciljeva politike zapošljavanja.
- Kohezijski fond (CF) – fokus kohezijske politike EU-a u razdoblju 2021.-2027. ostaje održiva gospodarska konkurentnost kroz istraživanje i inovacije, digitalnu tranziciju, ciljeve Europskog zelenog sporazuma, kao i promicanje europskog stupa socijalnih prava.
- Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) fond se temelji na postojećem fondu i prilagođava ga novom razvoju događaja kao što su potreba za jačanjem borbe protiv terorizma i radikalizacije, teškog i organiziranog kriminala te kiberkriminalitetu. Njime će se

podupirati mjere za poboljšanje razmjene informacija, jačanje prekogranične suradnje, uključujući zajedničke operacije u području terorizma i organiziranog kriminala, te jačanje sposobnosti za sprečavanje i suzbijanje kriminala za cilj jačanje europske politike ruralnog razvoja i pojednostavljivanje njezine provedbe. Konkretno, poboljšava upravljanje i kontrolu nad politikom ruralnog razvoja.

- Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR) instrument je koji financira zajedničku ribarsku politiku. Fond je koncipiran tako da osigurava održivo ribarstvo i industriju akvakulture u EU. Financira industriju koja prilagođava svoju flotu radi postizanja konkurentnosti, kao i mjere zaštite okoliša.

Svaka zemlja članica EU, pa tako i RH, strategiju Europa 2030 i tematske ciljeve implementirala je kroz "Operativne programe" u skladu s potpisanim "Sporazumom o partnerstvu".

Operativni program Konkurentnost i kohezija 2021.-2027.

- Europski fond za regionalni razvoj i Kohezijski fond

Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027.

- Europski socijalni fond plus

Integrirani teritorijalni program 2021.-2027.

- Europski fond za regionalni razvoj, Kohezijski fond, Fond za pravednu tranziciju

Kroz navedene OP definiraju se prioritetne osi, investicijski prioriteti i specifični ciljevi koji se u praksi realiziraju putem otvorenih javnih poziva i natječaja za zainteresirane korisnike sredstava.

Grad Buje-Buie realizaciju svojih projekata može ostvariti ponajviše kroz nekolicinu mjera. U okviru Europskog socijalnog fonda dostupne su još mnogobrojne prilike za poticanje zapošljavanja, obrazovanja i socijalne uključenosti marginaliziranih skupina kao i sredstva za poboljšan rad udruga u okviru komponente dobrog upravljanja.

Uz ESIF fondove dostupni su i programi Europske teritorijalne suradnje (ETC) koji obuhvaćaju programe prekogranične, transnacionalne i međuregionalne suradnje. Najznačajniji program za Grad Buje-Buie u okviru ETC-a je program prekogranične suradnje, no interes za financiranje projekata iz područja zaštite okoliša i turizma mogao bi se pronaći i u transnacionalnim programima poput programa Središnja Europa. Stopa sufinanciranja za programe ETS-a iz EFRR-a iznose iznosi do maksimalno 85%, dok je preostalih 15% potrebno osigurati iz vlastitih izvora.

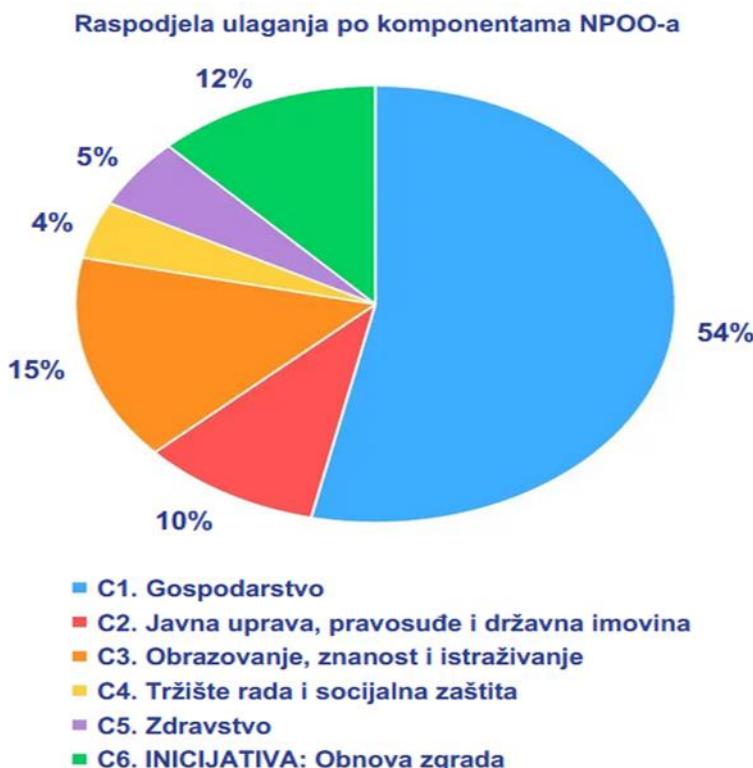
Planiranje za novo financijsko razdoblje EU u periodu od 2021. do 2027.

Krajem 2021. počela je faza tzv. programiranja, odnosno još nisu poznate sve odrednice buduće politike u tom razdoblju. Prema dosadašnjim najavama Europske komisije jasno je da će se programi nastaviti u sličnom obujmu i ciljevima, no jednako tako, najavljeni su smanjenja sredstava za projekte u okviru programa za razvoj ruralnih područja te okrupnjivanja prijašnjih programa (ETC, ERASMUS, OBZOR i sl.). Izgledno je, u svakom slučaju, da će prilike ostati vrlo slične dosadašnjim za realizaciju planiranih razvojnih projekata Grada Buje-Buie.

12.5.Ostali izvori

Projekti koji se financiraju iz ostalih izvora uključuju sredstva javnih ustanova te sredstva privatnih poduzeća koja se mogu iskoristiti kao postotak sufinanciranja projekata.

Također vrlo važno je i naglasiti NACIONALNI PLAN OPORAVNKA I OTPORNOSTI 2021. - 2026. Glavni je cilj Mehанизma za oporavak i otpornost ublažiti gospodarske i socijalne posljedice pandemije koronavirusa i učiniti europska gospodarstva i društva održivijima, otpornijima i spremnijima za izazove i prilike koje donose zelena i digitalna tranzicija.

Slika 22. Raspodjela ulaganja NPOO-a

Izvor: Nacionalni plan oporavka

Navedenim se Mehanizmom za provedbu reformi i povezanih ulaganja državama članicama na raspolaganje stavlja iznos od 672,5 milijardi eura koji čine bespovratna sredstava u iznosu od 312,5 milijardi eura i 360 milijardi eura najpovoljnijih zajmova, kroz koji Europska unija pozajmljuje sredstva uz povoljnije kamate od onih koje bi mogle dobiti mnoge države članice. Nacionalni plan oporavnka i otpornosti je odobren od strane Europske komisije i sadrži prijedloge projekata u vrijednosti 183 milijarde kuna (24,5 milijarde eura) koje će bespovratno biti dostupne Republici Hrvatskoj kroz pet komponenti i jednoj inicijativi: Gospodarstvo, Javna uprava, pravosuđe i državna imovina, Obrazovanje, znanost i istraživanje, Tržište rada i socijalna zaštita, Zdravstvo i Inicijativa – Obnova zgrada. Također, kroz zajmove će biti dostupno 27,14 milijardi kuna (3,6 milijardi eura) što ukupno sa bespovratnim sredstvima čini 74,65 milijardi kuna (9,9 milijardi eura) koji će biti dostupni kroz ovaj Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021-2026.

Slika 23. Komponente NPOO-a

Izvor: Nacionalni plan oporavka

11. Akcijski plan provedbe

Akcijski plan provedbe "Strateškog razvojnog plana Grada Buje-Buie za razdoblje 2022.-2029. godine" izrađen je za glavne projekte Strategije za razdoblje od tri godine, točnije od 2022. do 2025. godine. Nakon isteka navedenog razdoblja preporuča se izrada Akcijskog plana provedbe Strategije za razdoblje 2025.-2029. godine.

Akcijski plan provedbe prikazuje glavne aktivnosti kojima se ostvaruje dio vizije Grada Buje-Buie. Također, u tablici je prikazano u kojem razdoblju se aktivnosti planiraju provesti te projekcija kolika su finansijska sredstva potrebna da bi se postigli zadani pokazatelji.

Rb.	Cilj	Prioritet	Mjera	Svrha projekta	Pokazatelji				Iznos sredstava za 2022./23.	Iznos sredstava za 2024.	Iznos sredstava za 2025.
					Naziv	Mjerilo (jedinica)	Polazna vrijednost 2022.	Ciljana vrijednost 2025.			
1.	Jačanje regionalne konkurentnosti	Ulaganje u prostorno i urbanističko planiranje	Uređenje naselja i stanovanje	Uređenje i opremanje s ciljem unaprjeđivanja uvjeta za život u gradu, posebno	1.1. Popločenje ulica u starogradskoj jezgri (Trg Slobode, Sv. Servola ulica Villa) 1.2. Rekonstrukcija potpornog zida u Istarskoj ulici 1.3. Uređenje pješačkih staza	Broj popločanih ulica, rekonstruiranih objekata, uređenih staza i asfaltiranih kilometara	0	0,4 km popločanih ulica 1 rekonstruiran objekt 4 km uređenih staza	3 483.000,00 kn 1 rekonstruiran objekt 464 000,00 €	3 483.000,00 kn 464 000,00 €	3 483.000,00 kn 464 000,00 €

				korištenja lokalnih cesta za motorna vozila i pješake	Kaštel - Momjan, Kremenje - Kruj - Buje 1.4. Asfaltiranje lokalne ceste od Kremenja do Marušića 1.5. Asfaltiranje lokalne ceste Kaštel - Plovanije i izgradnja nogostupa	ceste		4,9 km asfaltirane ceste			
2.	Održiva mobilnost	Unapređenje komunalne infrastrukture	Proširenje gradskog parkirnog prostora	Povećanje parkirnog prostora i broja parkirnih mjesa za motorna vozila što doprinosi većoj mobilnosti građana	2.1. Parkiralište u starogradskoj jezgri 2.2. Parkiralište ispod Trga Slobode 2.3. Proširenje parkirališta Flavia (Rondo) 2.4. Parkiralište u gospodarsko-servisnoj zoni	Broj novih parkirnih mjesa za motorna vozila	80	220	816 000,00 kn 109 000 €	816 000,00 kn 109 000 €	816 000,00 kn 109 000 €
				Izgradnjom komunalne	3.1. Izgradnja kanalizacijskog sustava za područje Momjana 3.2.						

Strateški razvojni plan Grada Buje-Buje za razdoblje 2022.-2029.

3.	Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost	Unapređenje komunalne infrastrukture	Unaprjeđenje komunalne infrastrukture - Izgradnja kanalizacijskog sustava	infrastrukture doprinosi se sustavnom i sveobuhvatnom korištenju kvalitetnog kanalizacijskog sustava za sva naselja na području grada	Izgradnja kanalizacijskog sustava za područje Marušića 3.3. Izgradnja kanalizacijskog sustava za područje Krasice 3.4. Izgradnja kanalizacijskog sustava u Kršetama, Burolima 3.5. Izgradnja kanalizacijskog sustava za područje Kaštel - Plovanija - Kaldanija	Broj novih korisnika kanalizacijskog sustava	0	1000	6 267 000,00 kn 832 000,00 €	6 267 000,00 kn 832 000,00 €	6 267 000,00 kn 832 000,00 €
4.	Jačanje regionalne konkurentnosti	Unapređenje komunalne infrastrukture	Unaprjeđenje komunalne infrastrukture - Uređenje groblja	Pronalaženje cjelovitog i sustavnog rješenja osiguravanja grobnih mjesta za potrebe grada	4.1. Proširenje gradskog gorblja Buje 4.2. Proširenje mjesnog gorblja Marušići	Postotak završetka procesa proširenja	25%	100%	417 000,00 kn 56 000,00 €	417 000,00 kn 56 000,00 €	417 000,00 Kn 56 000,00 €
5.	Demografska revitalizacija i bolji položaj	Demografija i poticanje nataliteta	Briga o djeci	Povećanje sadržaja za djecu i roditelje i unaprjeđenje dosadašnjih	5.1. Opremanje i izgradnja dječjih igrališta	Broj opremljenih igrališta	21	29	100 000,00 kn 14 000,00 €	100 000,00 kn 14 000,00 €	100 000,00 kn 14 000,00 €

Strateški razvojni plan Grada Buje-Buie za razdoblje 2022.-2029.

	obitelji			igrališta							
6.	Zdrav, aktivan i kvalitetan život	Socijalna skrb	Razvoj usluga socijalne skrbi	Osiguravanje ravnomjerne dostupnosti socijalnih usluga, pružanje socijalne zaštite i unaprijeđenje kvalitete života svih građana, a posebno starijih i nemoćnih	6.1. Program 'Pomoć u kući'	Broj korisnika	21	29	117 000,00 kn 15 500 €	117 000,00 kn 15 500 €	117 000,00 kn 15 500 €
7.	Zdrav, aktivan i kvalitetan život	Zdravstvena skrb	Ulaganje u usluge primarne zdravstvene zaštite	Održavanje kvalitete sustava pružanja javnih zdravstvenih usluga, a posebno pravovremene dostupnosti hitne zdravstvene skrbi za građane	7.1. Program 'Emergency EuroRegion' - zbrinjavanje hitnih pacijenata	Broj pacijenata korisnika usluge	10	100	100 000,00 kn 14 000,00 €	100 000,00 kn 14 000,00 €	100 000,00 kn 14 000,00 €
8.	Zdrav, aktivan i kvalitetan život	Socijalna skrb	Aktivnosti poboljšanja sportsko - rekreacijskog sadržaja	Osiguravanje dostupnosti sportsko rekreacijskih sadržaja i poticanje razvoja sporta i rekreacije	8.1, Uređenje bočališta u Marušićima 8.2. Uređenje 'Crnog igrališta+ u Bujama 8.3. Izgradnja tracking staze na	1. Postotak uređenja 2. broj km izgrađene staze 3. postotak opremljenosti staze	0% 0.25 km 70%	100% 0,40 km 100%	180 000,00 kn 24 000 €	180 000,00 kn 24 000 €	180 000,00 kn 24 000 €

Strateški razvojni plan Grada Buje-Buie za razdoblje 2022.-2029.

					Školskom brijegu 8.4. Opremanje staze 'Parenzana' dodatnim sadržajem						
9.	Obrazovani i zaposleni ljudi	Socijalna skrb	Odgaji i obrazovanje	Ulaganja u objekte obrazovnih ustanova za kvalitetniju provedbu obrazovnih programa i podrška obrazovanju mlađih sporta i rekreacije	9.1. Energetska obnova zgrade Pučkog otvorenog učilišta 9.2. Uređenje čitaonice i prostora za dnevni boravak u Pučkom otvorenom učilištu 9.3. OŠ Mate Balota - instalacija nove kotlovnice za sustav grijanja 9.4. OŠ Mate Balota - dogradnja, izgradnja kuhinje i blagovaone 9.5. Program stipendiranja učenika i studenata	Postotak opremljenosti staze Broj energetskih certifikata Postotak uređenja objekta Postotak izgradnje Broj opremljenih prostorija, broj učenika i studenata korisnika programa	70% 0 0 0 0	100% 1 100% 1 160	180 000,00 kn 24 000 €	180 000,00 kn 24 000 €	180 000,00 kn 24 000 €
			Izgradnja	Unaprjeđenje	10.1. Izgradnja rotora Ž5209 - Istarska ulica 10.2. Izgradnja pristupne ceste	1. Broj izgrađenih	0	1	3 040 000,00	3 040 000,00	3 040 000,00

Strateški razvojni plan Grada Buje-Buie za razdoblje 2022.-2029.

10.	Održiva mobilnost	Komunalna infrastruktura	prometne infrastrukture	lokalne prometne povezanosti	(dječji vrtić) 10.3. Izgradnja spojne ceste d300 - povjesna jezgra 10.4. Izgradnja i rekonstrukcija ulice G. Garibaldi i Trga Slobode s popratnom infrastrukturom	rotora 2. Broj km izgrađene ceste 3. Postotak izgradnje i rekonstrukcije	0 km 0%	2 km 100%	kn 404 000 €	kn 404 000 €	kn 404 000 €
11.	Održiva mobilnost	Komunalna infrastruktura	Rekonstrukcija prometne infrastrukture	Razvoj lokalne i regionalne prometne mreže	11.1. Rekonstrukcija dijela ceste N113,D300 - Kukov vrh 11.2. Rekonstrukcija ceste N149, Vinjarija - D200 11.3. Rekonstrukcija ceste N107, Ž5008 - Bibali 11.4. Rekonstrukcija ceste N142, Ž5209 - Gadari 11.5. Rekonstrukcija ceste 105, Marušići - Črnci	Broj kilometara rekonstruirane ceste	0,45 km	6,55 km	1 150 000,00 kn 153 000 €	1 150 000,00 kn 153 000 €	1 150 000,00 kn 153 000 €
12.	Održiva mobilnost	Komunalna infrastruktura	Javna rasvjeta	Unaprijeđenje lokalne komunalne infrastrukture	12.1. Zamjena javne rasvjete u LED rasvjetu 12.2. Proširenje i	Broj novih rasvjetnih tijela	1680	1985	390 000,00 kn 52 000 €	390 000,00 kn 52 000 €	390 000,00 kn 52 000 €

Strateški razvojni plan Grada Buje-Buie za razdoblje 2022.-2029.

					dogradnja javne rasvjete							
13.	Sigurnost za stabilan razvoj	Civilna zaštita	Civilna zaštita i sigurnost građana	Omogućavanje uvjeta za pravovremenu reakciju u hitnim slučajevima i povećanje sigurnosti na području Grada	13.1. Uređenje vatrogasnog doma za potrebe DVD Buje 13.2. Implementacija video nadzora komunalne i prometne infrastrukture na području grada	Broj uređenih objekata Broj postavljenih video kamera	0 4	1 15	417 000,00 kn 56 000,00 €	417 000,00 kn 56 000,00 €	417 000,00 kn 56 000,00 €	
14.	Konkurentno i inovativno gospodarstvo	Kulturna baština	Ulaganje u zaštitu spomeničke baštine	Zaštita i prezervacija kulturnih dobara, unaprijeđenje turističkih potencijala i očuvanje identiteta	14.1. Uređenje parka skulptura u Marušićima 14.2. Sanacija spomenika palim borcima u Plovaniji 14.3. Uređenje kapelica po bujskim kampanjama	Postotak uređenja parka Postotak sanacije spomenika Broj uređenih kapelica	50 0 2	100 100% 24	345 000,00 kn 46 000 €	345 000,00 kn 46 000 €	345 000,00 kn 46 000 €	
15.	Konkurentno i inovativno gospodarstvo	Kulturna baština	Rekonstrukcija kulturnih vrijednosti	Očuvanje povjesno i kulturno značajnih objekata na području Grada u svrhu razvoja	15.1. Sanacija i konzervacija kaštela Rota 15.2. Kuća istarskih kaštela - rekonstrukcija	Postotak sanacije i konzervacije Postotak rekonstrukcije	50 50%	90% 100%	333 000,00 kn	333 000,00 kn	334 000,00 kn	

Strateški razvojni plan Grada Buje-Buie za razdoblje 2022.-2029.

					turističkih potencijala i poboljšanja kulturnog života građana	zgrade stare mljekare, opremanje 15.3. Rekonstrukcija zgrade starog vatrogasnog doma - Stari digitron	Broj rekonstruiranih objekata	0	1	44 000 €	44 000 €	43 000 €
16.	Konkurentno i inovativno gospodarstvo	Društvena infrastruktura	Ulaganje u rekonstrukciju društveno značajnih objekata	Obnova i prenamjena društveno važnih objekata za potrebe građana	16.1. Rekonstrukcija stare škole Kršete 16.2. Rekonstrukcija i održavanje zgrade stare škole Marušići 16.3. Rekonstrukcija zgrade stare uljare 16.4. Rekonstrukcija stare škole na Trgu Sv. Servula 16.5. Uređenje društvenih domova u Malotiji, Marušićima, Kršetama i Momjanu	Broj rekonstruiranih objekata Postotak rekonstrukcije Broj uređenih društvenih domova	0 60% 0	3 100% 4	420 000,00 kn 56 000 €	420 000,00 kn 56 000 €	420 000,00 kn 56 000 €	
	Konkurentno i			Poticanje razvoja	17.1. Razvoj gospodarske zone Mazurija 17.2.	Broj izrađenih projekata/studija/ Elaborata	0	1	1	1	1	

Strateški razvojni plan Grada Buje-Buie za razdoblje 2022.-2029.

17.	inovativno gospodarstvo	Gospodarstvo	Gospodarski razvoj	poduzetništva, gospodarstva i poljoprivrede	Izgradnja aglomeracije za navodnjavanje poljoprivrednih površina 17.3. Poticanje rada udruga poljoprivrednika - ishodovanje oznake izvornosti	Poljoprivredna površina ha kojoj je omogućeno navodnjavanje Broj ishodovanih oznaka izvornosti	0	60	300 000,00 kn 173 000 €	300 000,00 kn 173 000 €	300 000,00 kn 173 000 €
18.	Digitalna tranzicija društva i gospodarstva	Gospodarstvo	Učinkovita lokalna uprava	Jačanje kompetencija i unaprijeđenje sustava lokalne uprave te digitalizacija usluga čime se olakšava njihov pristup za građane	18.1. Izgradnja optičke internetske mreže na području čitavog grada 18.2. Digitalizacija javnih usluga i servisa	Postotak pokrivenosti grada optičkom mrežom Broj digitaliziranih usluga i servisa	0%	80%	67 000,00 kn 9 000 €	67 000,00 kn 9 000 €	67 000,00 kn 9 000 €
19.	Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost	Očuvanje okoliša	Zaštita i unaprjeđenje okoliša	Proširenje usluge korištenja uređaja za pročišćenje otpadnih voda na 3 naselja	19.1. Pripojenje naselja Triban, Bibali i Gamboci središnjem uređaju za pročišćavanje otpadnih voda	Broj novih naselja pripojenih na uređaj	0	3	4 817 000,00 kn 640 000 €	4 817 000,00 kn 640 000 €	4 817 000,00 kn 640 000 €

Tablica 10. Akcijski plan provedbe strateških mjeru u Gradu Buje-Buie

Izvor: Izrada autora

13. Procjena sposobnosti provedbe Strategije

Učinkovitost provedbe Strateškog razvojnog plana Grada Buje-Buie 2022. – 2029. zajamčit će redovito i sustavno praćenje i mjerjenje na terenu. Praćenje provedbe Strategije razvoja potrebno je radi pravovremenog uočavanja mogućih odstupanja od plana provedbe te zbog uočavanja je li planirane mjere ostvaruju željeni učinak na postavljene ciljeve kojima se ostvaruje zacrtana vizija. Glavnu ulogu u praćenju, vrednovanju i izvještavanju o provedbi Strategije preuzet će Upravni odjeli u sklopu Grada Buje-Buie.

Provoditelj, odnosno Grad, bit će zadužen za prikupljanje, analizu i čuvanje podataka te će minimalno jednom godišnje izraditi izvještaj o izvršenim aktivnostima i ostvarenim pokazateljima. Provedba, a time i izvještavanje o provedbi, bit će usklađeno s gradskim proračunom te s mogućnostima povlačenja sredstava iz EU fondova, odnosno ovisno o najavi javnih poziva.

Izvještaj provoditelja o realizaciji aktivnosti unutar pojedinih mjera uključivat će povratnu informaciju predstavnika civilnog sektora u Gradu Buje-Buie, predstavnika javnopravnih tijela na razini Grada i Istarske županije te po potrebi i predstavnika privatnog sektora s područja Grad Buje-Buie.

Pratit će se sljedeći indikatori:

- realizacija glavnih projekata predviđenih Strategijom
- ostvareni pokazatelji glavnih projekata
- odgovornost u korištenju javnih finansijskih sredstava
- usklađenost provedbe s utvrđenim Gradskim proračunom

Po provedenoj evaluaciji, godišnji izvještaj o provedbi Strategije bit će javno dostupan na mrežnim stranicama Grada Buje-Buie.

14.Popis slika i karata

Karta 1. Geografski položaj Grada Buje unutar Istarske županije	8
Slika 1. Gustoća naseljenosti i broj stanovnika naselja u sastavu Grada Buje	9
Slika 2. Konfiguracija terena i vodene površine na području Grada Buje	12
Slika 3. Broj stanovnika Grada Buja u razdoblju od 2011. do 2022. godine	14
Slika 4. Prirodno kretanje stanovništva Grada Buja u razdoblju od 2011. do 2021.godine.....	15
Slika 5. Ukupno doseljeno i odseljeno stanovništvo Grada Buja u razdoblju od 2011. do 2021. godine.....	17
Slika 6. Dobno-spolna piramide Grada Buja	18
Slika 7. Stanovništvo po završenoj naobrazbi za Grad Buje	19
Slika 8. Vjerski sastav stanovništva Grada Buja	20
Slika 9. Zaposlene osobe u Gradu Buje prema vrsti zaposlenja	23
Slika 10. Podaci o broju nezaposlenih na području Grada Buje 2018.-2022.	24
Slika 11. Broj osiguranih osoba u Grada Buja (2018.-2022.)	25
Slika 12. Zemljavišni pokrov Grada Buja	27
Slika 13. Kretanje broja dolazaka i noćenja turista u Gradu Buje u razdoblju 2015.-2021. godine.....	30
Slika 14. Cestovni prometnice Grada Buje	33
Slika 15. Statistički pregled korištenja brzine širokopojasnog pristupa kućanstava	35
Slika 16. Red tekućica Grada Buja	38
Slika 17. Kaštel Momjan	49
Slika 18. Shematski prikaz organizacijske strukture izrade Strategije	53
Slika 19. Shematski prikaz vremenskog plana aktivnosti izrade Strategije	54
Slika 20. Vizija Grada Buje-Buie	55
Slika 21. Usklađenost Strateškog razvojnog plana Grada Buje-Buie 2022.-2029. s Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030.....	73
Slika 22. Raspodjela ulaganja NPOO-a	78
Slika 23. Komponente NPOO-a	79

15.Popis tablica

Tablica 1. Obrazovna struktura stanovništva Grada Buja	19
Tablica 2. Kategorizacija poduzeća na području Grada Buja	22
Tablica 3. Pregled poduzetničkih zona gospodarske namjene	23
Tablica 4. Stanje o vrsti uporabe zemljišta u hektarima	27
Tablica 5. Broj grla stoke po poljoprivrednim gospodarstvima Grada Buja	28
Tablica 6. Podaci o komunalnom otpadu grada Buja	40
Tablica 7. SWOT analiza	57
Tablica 8. Razvojni ciljevi, prioriteti i mjere	58
Tablica 9. Usklađenost Strateškog razvojnog plana Grada Buje-Buie 2022.-2029. sa Planom razvoja Istarske županije 2022. – 2027.	72
Tablica 10. Akcijski plan provedbe strateških mjera u Gradu Buje-Buie	80

Popis korištenih izvora

- A1 Hrvatska d.o.o.
- Analizi finansijskih rezultata poslovanja poduzetnika RH
- Državna geodetska uprava
- Državni proračun
- Državni zavod za statistiku
- Fina
- Hrvatska gospodarska komora
- Hrvatska obrtnička komora
- Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM)
- Hrvatske ceste d.o.o.
- Hrvatski povijesni portal
- Hrvatski telekom
- Hrvatski zavod za zapošljavanje
- LAG Krka
- Lokalna razvojna strategija LAG-a Krka
- Istarska županija
- Plan razvoja Istarske županije 2021. – 2027.
- Ministarstvo kulture
- Narodne novine
- Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti
- Agronet
- Nacionalna strategija 2030.
- Prostorni plan Istarske županije
- Prostorni plan uređenja Grada Buje-Buie
- Registar kulturnih dobara
- Registar udruga
- Turistička zajednica Istarske županije